דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל

יום שני, כ"ט בחשון תשמ"ז, 1 בדצמבר 1986 • גליון 18978

היום 12 עמודים • המחיר 75 אג', באילת 65 אג'

היום בדבר
- לא רק „מסע יזכור" / שלמה שפיר
- תיקו השנה השביעית / דן אבידן
- אנשים חשודים מאוד / נתן רועי
- שיחות טרור ביום הולדת / זאב סטרומינסקי
- כוכבים ולילות (עמ' 12)
- עכשיו (עמ' 9) על הדשא (עמ' 10)

מזג האויר

מעונן חלקית עד מעונן.
ירדו גשמים לפרקים.
הטמפרטורות: ירושלים: 4–8, רמת־הגולן: 2–9, נהריה: 7–12, צפת: 3–6, חיפה: 8–13, טבריה: 7–15, נצרת: 5–10, עפולה: 6–13, שומרון: 5–10, תל־אביב: 9–14, לוד: 7–13, יריחו: 9–16, עזה: 10–16, באר־שבע: 8–14, אילת: 10–20.

רייגן ושולץ השתתפו מהתחלה בתכנונו של הקשר האיראני – וה„סי. י. א." סייע במבצע

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

נשיא ארה"ב רונאלד רייגן, שר החוץ ג'ורג' שולץ וסוכנות הביון המרכזית ידעו על עסקות הנשק עם איראן, כך נודע לכתבנו. עוד נודע, כי הנשיא ושר החוץ „השתתפו בדיונים", בקשר לנושא העברת הנשק ואילו ה„סי.אי.איי" סייע מבחינה לוגיסטית במבצע.

אם אכן פרטים אלה נכונים, הם סותרים את ההודעות השונות של הממשל האמריקאי, שטען כי הנשיא רייגן ושר החוץ שולץ לא ידעו כלל על הנושא וכי הוחלט להעביר את הטיפול במבצע למועצה לבטחון לאומי בממשל ולא ל„סי.אי.איי" כדי לעקוף את הקונגרס.

יצויין, כי עד לינואר, על־פי מה שהתפרסם בעתונות הבין־לאומית, טיפלו בעסקות עם איראן מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי וסוחרי הנשק יעקב נמרודי ואל שווימר. בינואר החל לטפל בנושא יועץ ראש הממשלה ללוחמה בטרור, עמירם ניר.

הממשלה שמעה אתמול, לראשונה מאז ריווח כלי התקשורת, על פרשת משלוחי הנשק לאיראן.

שני לוחמים שיעים של „אמל" בעמדת כוננות מול הלוחמים הפלשתינים במחנה שתילה. (צילום: א.פ)

רייגן נחלץ להגן על ההחלטה למכור נשק

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – נשיא ארה"ב רונאלד רייגן נחלץ אתמול להגנה על החלטתו השנויה במחלוקת למכור נשק לאיראן ואף שיבח את עוזריו לשעבר מן המועצה לבטחון לאומי, ג'ון פוינדקסטר ואוליבר נורת'.

לאחר שהוכיד כי נורת' היה מופקד על הנסיון האמריקאי ללכידת חוטפי האניה „אכילה לאורו" כמו גם על מספר מבצעים אמריקאים רגישים אחרים, תאר הנשיא את נורת' כ„גיבור לאומי", בהוסיפו כי לנורת' ולפוינדקסטר „רקורד נאה".

במאמר שהופיע אתמול בשבועון „טיים" הביע הנשיא התמרמרות רבה על הביקורת שהוטחה כלפיו ואמר, כי „התקרית כולה הותירה משקע של מרירות בגרוני". בהיחלצו להגנת המדיניות הגורסת נסיון למציאת דרכי הידברות ושיפור היחסים עם איראן אמר רייגן, שארה"ב לא תיסוג ממדיניותה זו.

אתמול אמרו פקידים אמריקאים בכירים, כי הוחל כבר בדיונים מקדימים עם ממשלת ישראל בנוגע לתשאולם של מספר פקידים ישראלים האחראים המעורבים בעיסקת הנשק עם איראן. פקיד במשרד המשפטים האמריקאי אמר, כי קבוצה של

(המשך בעמ' 2)

לקולונל אוליבר נורת' יש עכשיו פנאי לטפח את גינת ביתו שבגרייט פולז, לאחר שפוטר ביום ג' ממשרתו בבית הלבן עקב החשד שטיפל בהעברת כספי ציבור ללוחמי ה„קונטראס" בניקראגואה. (צילום: א.פ)

ה„ניו־יורק טיימס":
סעודיה מעורבת יותר מישראל בעיסקת הנשק

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – במאמר ארוך בעמוד הראשון דיווח אתמול ה„ניו־יורק טיימס", כי ערב הסעודית מילאה תפקיד מרכזי עוד יותר מזה של ישראל בהעברת הנשק האמריקאי לאיראן ובמימון ה„קונטרס". לדברי העתון מילא המיליארדר הסעודי עדנאן חשוגי תפקיד מרכזי בקשירת הקשר בין הסעודים לבין מנהיגים ישראלים. הסוכנים הישראלים שאיתם היה חשוגי מעורב, לדברי העתון, היו יעקב נמרודי ואל שווימר.

לדברי העתון היה לאחר ממקורביו של המלך פאהד, עלי בן מוסאלם תפקיד מרכזי בקשירת העיסקאות. מוסאלם הוא ששיכנע את המלך פאהד לקחת על עצמו ליצור את הקשר עם איראן וכן להדיח את שר הנפט הסעודי אחמד זאכי ימאני, הידוע בעוינותו לאיראן. בכל אותה העת היה שגריר סעודיה בוואשינגטון, הנסיך באנדר בן סולטאן, מעורב במבצע המימון הסודי של ה„קונטרס".

„אובזרוור": עמירם ניר יועבר בקרוב מתפקידו

מאת דרור שרביט, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה לענייני טרור, יוחלף בקרוב, לנוכח הביקורת על התפקיד שמילא בעיסקות הנשק עם איראן – מוסר ה„אובזרוור" הלונדוני.

ה„אובזרבר" מוסר, כי ניר, שהמשיך לכהן בתפקידו גם לאחר החילופים בראשות הממשלה בישראל, עוסק עתה ב„פרוייקט מיוחד", ואחרי שיסיימו יעזוב את תפקידו.

בתוך כך מזכירים אמצעי התקשורת בלונדון, כי ישראל מכרה נשק למדינות במרכז אמריקה ובדרום אמריקה עוד באמצע שנות ה־50, ומעריכים, שחלק מהנשק נועד גם ל„קונטרס" בניקאראגואה וכי הגיע ליעדו באמצעות מדינות כמו אל־סלוואדור, הונדוראס וקוסטה־ריקה. ה„אובזרוור" מוסר, כי חלק מהנשק שהועבר ל„קונטרס" נתפס שלל מהמחבלים במלחמת לבנון. ישראל אף סייעה להקים קרנות מימון למען ה„קונטרס", על־פי בקשת ה„סי.אי.א.", לאחר שהקונגרס האמריקאי עצר משלוחי נשק למורדים בניקאראגואה.

השופט חיים כהן במצב קריטי – בבי"ח „מאיר"

(עי). – השופט חיים כהן, שאושפז אתמול במצב קריטי בבית־החולים „מאיר" בכפר־סבא, שוכב בחוסר הכרה והוא כונס ביחידה לטיפול נמרץ.

מנהל בית־החולים שלומי עזתבי מסר לכתב עתי"ם, כי קיים חשש לחייו של השופט.

השופט כהן אושפז ביום ראשון בצהריים בבית־החולים „מאיר" לאחר שלקה בהתקף־לב חריף, בעת שהיה בכינוס אגודת בני־ברית במלון „מגדל דניאל" בהרצליה.

אנשי ניידת טיפול נמרץ, שחשו למלון, מצאו אותו במצב של מוות קליני ולאחר טיפול החייאה שנמשך כמחצית השעה, הוחזר לו הדופק אך הוא לא חזר להכרתו. השופט כהן עבר שני התקפי־לב.

התרשמות אגף העתיקות:
ערך המגילות שנתפסו רחוק ממה שיוחס להן

מאת צבי איזק, סופר „דבר"

ערך הפאפירוסים שנמצאו בידי בני משפחת קנדו בבית־לחם רחוק ממה שניסו לייחס להם – נמסר אמש מאגף העתיקות והמוזיאונים.

לאחר בדיקה ראשונית והתרשמות מהמצגה בחומר, שנמסר לאגף לבדיקה על־ידי המשטרה, מסר איש האגף הממונה על כך לסופר „דבר" כי לפחות אחד הפריטים שבאוסף הוא מזוייף. בינתיים לא היה אפשר לקבל מידע מוסמך על טיבם של כל הפריטים שבידי המשטרה.

(ידיעה על מעצרם של האחים קנדו החשודים במעורבות בפרשת המכונה על מהוה ירושלים רפי לוי – ראה בעמוד האחרון).

הופיע הגליון הראשון לשבועון התק"ם „קיבוץ"

שבועון חדש של התק"ם, „קיבוץ", מופיע היום. השבועון יחליף את הבטאון הקודם של התנועה הקיבוצית המאוחדת, „יחד", שהיה דו־שבועוני.

הגליון הראשון של „קיבוץ" יחולק היום חינם ב־280 משקים קיבוציים של התק"ם, הקיבוץ הארצי והקיבוץ הדתי. הוא מחזיק 20 עמודים. עורכי השבועון דורית צבורה, מבית השיטה ויהודה יערי מארז, והוא יוצא בשיתוף עם „דבר".

השבועון „דר שפיגל" טוען:
2 הפלשתינים שהורשעו בברלין סוכנים כפולים בשירות ישראל

האמבורג (א.פ.). – דו"ח מודיעין מערב־גרמני סודי מגלה, כי שני הפלשתינים אשר הורשעו בפיצוץ מועדון אגודת הידידות הגרמנית־ערבית במערב־ברלין היו למעשה „סוכנים כפולים", אשר פעלו בשליחות ישראל – מגלה השבועון „דר שפיגל" בגליונו המופיע היום.

כן מגלה ה„שפיגל", כי דיפלומאטים מערב־גרמניים בירדן גילו, כי ניזאר הינדאווי, אשר הורשע בנסיון לפוצץ את מטוס „אל על" בלונדון, קיים קשרים עם שירות מודיעין לא־ערבי. כוסו, צוטט ראש ממשלת [illegible]

לפני כחודש על־ידי ה„וואשינגטון טיימס" כמי שאמר שקיימת אפשרות לקיומו של קשר מעין זה בין המודיעין הישראלי לבין הפלשתינים אשר הורשעו באירועים בלונדון ובמערב־ברלין.

ה„שפיגל" מציין, כי למומחי מודיעין יש ספקות משמעותיים לגבי האפשרות שאכן היה לסורים קשר לאירועים שבהם מדובר, שכן יעדם של שני הפלשתינים, שהורשעו בשבוע שעבר במערב־ברלין, היה קשור לסוריה. אחדים מחברי ההנהלה של אגודת הידידות הגרמנית־ערבית היו ידועים כאנשי השירות החשאי הסורי.

אש"ף משלים את כיבוש מגדושה והודף התקפות „אמל" בשאתילה

השיעים ניסו להצית את מחנה בורג' אל־בראג'נה – טוען אש"ף

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לעניני ערבים

לוחמי אש"ף הצליחו אתמול להשתלט כמעט כליל על הכפר הנוצרי האסטרטגי מגדושה, החולש על מחנות הפליטים הפלשתיניים באיזור צידון ועל כביש החוף הלבנוני.

בתעים לבנוניים, שביקרו במקום, דיווחו שהלוחמים השיעים שהחלו כן עתה „מלחמת מאסף", נגד הלוחמים הפלשתינים המחזיקים עדיין בכמה מוצבים המרוחים של הכפר.

על־פי כמה עדויות הצליחו הפלשתינים להשתלט גם על מובלעת הדרית צרה, הסמוכה לכפר מגדושה המשקיפה על הכפרים השיעים גאזיה ועינקוז שמדרום ומזרח לכפר. בעקבות השלמת כיבוש מגדושה טענו דוברי הארגונים הפלשתיניים הפרו־סוריים, כי אין בכוונתם לכבוש מאחזים נוספים של אנשי „אמל" בגזרת צידון.

השיעים הכחישו, שהכפר מגדושה נפל אתמול בשלמותו בידי אנשי אש"ף. אולם משקיפים בביירות ציינו, כי השיעים הגבירו אתמול את הלחימה נגד מעוזי הפלשתינים במחנות הפליטים במערב־ביירות. בנסיון להשיב הצלחה בעורף זו, נוכח כשלונותיהם בגזרת צידון.

אמר מרדכי אש"ף טען, שאתמול ניסו השיעים להצית את מחנה בורג' אל־בראג'נה על־ידי הצפתו בבנזין. כן טען הדובר, שהפלשתינים הדפו ביממה האחרונה כבה נסיונות של אנשי „אמל" לפרוץ למחנה שאתילה, בעזרת כתות משוריינים ובחושי ארטילרי כבד.

אמש עלה בידי לוחמי אש"ף גם

(המשך בעמ' 2)

הוארך מעצר ועננו; המשפט תוך שבועיים

מאת יקיר צור ומוטבה ציטורי, סופרי „דבר" בירושלים

שורות עתונאים וצלמים המתינו אתמול מחוץ לבית־המשפט המחוזי בירושלים לבואו של מרדכי ועננו. כאשר הגיע למקום הטרנזיט הלבן, שבתוכו ישב ועננו, נגלה לעיניהם צעיר נבוך, מקריח ומזוקן, כשבעיניו מבט נבוך ומבולבל.

הדיון בהארכת מעצרו של ועננו התקיים בדלתיים סגורות בפני השופט צבי כהן, באולם 216 בקומה השנייה של בית־המשפט המחוזי בירושלים.

לקראת הדיון, שהחל סמוך לשעה 4.30 אחה"צ, טוהר בניין בית־המשפט מכל אדם והוקף בעשרות שוטרים וחיילי משמר הגבול. צוותי טלוויזיה זרים, צלמים ועתונאים הוצאו מתוך הבניין ונאלצו להמתין ליד שערי־הכניסה ועל מרפסות בית־המלון הסמוך. אחרים מן הצלמים התמקמו על גגו של בית־הספר הערבי, הצמוד לבית־המשפט.

דקות ספורות לאחר השעה 4.00 הגיע הטראנזיט הלבן, בתוכו ישב ועננו, כשהוא מלווה מלפנים ומאחור בשתי ניידות משטרה. ועננו לבש חולצה אדומה ומעיל רוח בצבע בז'. הוא ישב במושב האמצעי. מאחורי הנהג ולידו ישב איש בטחון. כשראה המון העתונאים הרבים, נופף בידו.

סמוך לשעה 4.30 הגיע לבית־המשפט השופט צבי טל, שבפניו התקיים הדיון. בתום ישיבה שנמשכה כחצי שעה החליט לדחות את הדיון בהארכת המעצר למועד אחר. עד אז יישאר ועננו במעצר.

הסניגור עורך־הדין אמנון זכרוני התנגד עדי המון עוזב את בית־המשפט בדלת הקדמית. בפתח בית־המשפט הקריא עורך־הדין זכרוני הודעה כתובה: „הדיון בהארכת המעצר נדחה למועד אחר, לפי בקשת הסניגור. בתקופת ביניים זו יישאר הנאשם במעצר. הותר לפרסם, כי הסניגור ביקש לקיים את הדיון בפומבי ובקשתו נדחתה. כל דבר אחר אסור בפרסום על־פי החוק".

הטראנזיט הלבנה, שבה ישב ועננו, יצאה מן הפתח האחורי, לאור זרקורי מצלמות הטלוויזיה, בדרכה חזרה לבית־המעצר.

משפטו של ועננו ייפתח ככל הנראה בתוך שבועיים ויתקיים בדלתיים סגורות. מעריכים, כי המשפט יימשך כחודש וחצי, שבמהלכו יוזמנו שמונה עדים.

על מהלך המשפט, הישיבות והדיונים הוטל צו איסור פרסום. מקור משפטי בכיר אמר ל„דבר" כי על־פי החוק יהיה אפשר לא להתיר את פרסומו של גזר־הדין, אך הוא יפורסם, ככל הנראה, בשל הרצון להרתיע.

תגובה מאופקת

(עי). – מרדכי ועננו הגיב באיפוק למראה כתב־האישום נגדו – אמר סניגורו עורך־הדין אמנון זכרוני, בשיחה עם כתב עתי"ם.

זו הפעם הראשונה שועננו ראה את כתב־האישום, שהוצג לפניו לפני תחילת הדיון בבקשת המדינה לעצרו עד תום ההליכים. עו"ד זכרוני אמר, כי ועננו לא אמר דבר במהלך הדיון.

האיש מאחורי הזגוגית – מרדכי ועננו מובא לבית־המשפט בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

94.4 מיליון ש"ח – ההפסד של קבוצת „רסקו" בשנת 1985/86

מאת יואב יצחק, סופר הכלכלי של „דבר"

ההפסד הכולל של קבוצת „רסקו" הנוגם, בשנת העסקים שהסתיימה במארס 1986, בסכום של 94.4 מיליון ש"ח, לעומת 22 מיליון ש"ח בשנת העסקים הקודמת. הפסד זה משקף את הפסדי החברות־הבנות ואת הקשיים הכספיים הכבדים שאליהם נקלעה החברה בשנת הכספים האחרונה.

הפסדי החברה הגדולים נובעים, רובם ככולם, מהוצאות המימון הגדולות שסילמה הקבוצה, שהסתכמו ב־30.8 מיליון ש"ח, ומהפסדי החברה על חלקה בחברות „ברזוברים" וחברת „מ.ב.ב.ס.".

פעילותה של חברת „ברזוברים" הופסקה, ופעילותה של „מ.ב.ב.ס." כחברה קבלנית צומצמה למפעל לאלכבנטים טרומיים בלבד.

הדו"חות שהוצגו אתמול בפני דירקטוריון החברה כללו גם סקירת הארועים האחרונים, מאז פברואר 1986 – מועד שבו קיבלו בעלי

(המשך בעמ' 2)

מנחם בגין יצא אתמול מביתו כדי להשתתף באזכרה לרעייתו עליזה (ראה רשימה במדור „אנשים", עמ' 3). (צילום: רחמים ישראלי)

שמיר ייפגש עם הסנאטור דניאל אינוויי

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר ייפגש הבוקר עם הסנאטור הדמוקראטי מארה"ב דניאל אינוויי. מר שמיר יבקש מכבו לחדש את יוזמתו, כדי להביא לשמיטת תשלומי הריבית, שישראל משלמת על ההלוואות שקיבלה כזכנו מארה"ב.

לפני שנים אחדות הציע הסנאטור אינוויי תיקון לחוק, שיאפשר לצמצם את תשלומי הריבית או לשמוט אותם כליל ואולם יוזמתו לא יצאה בסופו של דבר אל הפועל.

בר־לב: מימון יבחר עוזריו

(עי). – שר המשטרה חיים בר־לב אמר אתמול עם שובו לארץ, כי אינו רואה סתירה בין פסיקת בג"צ להחזיר שלושה קצינים בכירים לשירות בתי הסוהר לבין החלטת הנציב החדש לבחור לו את עוזריו.

שר המשטרה אמר כי נציב שירות בתי הסוהר החדש דוד מימון שנכנס לתפקידו ביום ב' יבחר את עוזרו ואת דוברו.

במסיבת העתונאים בנמל התעופה בן גוריון אמר בר־לב, שמטרת הביקור היתה ללמוד ממשטרות צרפת וארה"ב ובסידורי בתי־הסוהר שם. הוא חזר עם תוכניות להקטנת הצפיפות בבתי־הסוהר

משרד הבטחון תובע 16 אחוזים תוספת שכר למשרתים בקבע

מאת שלמה קימר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

משרד הבטחון דורש להוסיף 16 אחוז לשכר משרתי הקבע בצה"ל, להפעיל שיטת הצמדה דומה לזו של עובדי העם – לשכר הממוצע במשק – ולנתק שכר משרתי הקבע מכל הסכם שכר אחר במשק.

את בקשתם מנמקים אנשי מערכת הבטחון בכך, שיש להימנע ממצבים חוזרים של עיסוק בשכר משרתי הקבע, הגורמים לפגיעה בשירות. הצמדה לשכר הממוצע תבטיח, לדעתם, את שמירת היחסיות שכן שכרם לרמת השכר הכוללת במשק.

עלות תוספת השכר, הנדרשת על־ידי מערכת הבטחון, היא בסכום של יותר מ־115 מיליון ש"ח. מערכת הבטחון הודיעה, כי בכך עם דרישתה לתוספת תקציב, כי היא מוכנה „לספוג" עלות זו מתקציבה.

משרד הבטחון דורש תוספת תקציב בסכום של כ־400 מיליון ש"ח לשנת התקציב 1987, כדי „לשמור על הקיים".

מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי אמר אתמול, כי דרישת מערכת הבטחון נובעת על העובדה שתקציב הבטחון הוא היחידי שקוצץ בשיעורים גבוהים וכי הדבר נעשה תוך פגיעה בכוח־האדם וברמת הפעילות ותנאי השירות.

פורת: הטלוויזיה תיסגר אם לא יקבלו העובדים הנוהל החדש

מאת יעל ארונסון, סופרת „דבר" בירושלים

בית־הדין האזורי לעבודה בירושלים העמיד אתמול את הנהלת רשות השידור במצב בלתי־אפשרי, כאשר קבע בפסיקתו, כי נוהלי העבודה שהיו קיימים בטלוויזיה במשך 15 שנים אינם חוקיים, אך לא חייב את העובדים לעבוד על־פי נוהלי העבודה החדשים שקבעה ההנהלה.

בכך איפשר למעשה בית־הדין את העובדים וההנהלה להיכנס למשא־ומתן מיידי על הסדרי העבודה בטלוויזיה.

בחודשים האחרונים עברו העובדים בטלוויזיה תחת צוו כניעה, שהוציא בית־הדין האזורי לעבודה. אתמול הסיר בית־הדין את צוו הכניעה, שהיו בתוקף במשך 40 יום.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת, שכינס אמש מסיבת עתונאים עקב פסיקת בית־הדין, אמר, כי הדרך היחידה לקיים שידורים סדירים בטלוויזיה היא להמשיך ולעבוד ללא הצווים, כפי שעבדה עם הצווים.

מסיבת העתונאים כונסה לאחר שפורת קיבל בשעות אחר־הצהריים הודעה מצלמי הטלוויזיה, כי יעזבו את העבודה בשעה 19.30 ולפיכך לא יצלמו את התכנית „כניסה חופשית" בשידור חי.

בעקבות הודעת הצלמים הורה פורת לסגור את הטלוויזיה, שלא לקיים כלל את השידורים, אולם מיד עם תחילת מסיבת העתונאים הודיע מנהל הטלוויזיה טלפונית, כי העובדים החליטו לאפשר שידור סדיר בשבוע הערב וכי הם מבקשים שהות נוספת להתייעץ עם עורכי־הדין שלהם.

בעקבות הודעת העובדים [illegible] במסיבת העתונאים, אולם פורת הודיע, כי אם יסרבו העובדים לעבוד לפי נהלי העבודה החדשים תיסגר הטלוויזיה.

מנכ"ל רשות השידור אמר, כי בחודשיים וחצי האחרונים עבדה הטלוויזיה בצורה יעילה ותוך חסכון בשעות נוספות של יותר מ־30 אלף שעות.

נשיא המדינה חיים הרצוג מינה אתמול את תא"ל בן־ציון פרחי לתפקיד נשיא בית־הדין הצבאי לערעורים. עם מינויו הועלה תא"ל פרחי לדרגת אלוף (בתמונה משמאל). זו הפעם הראשונה בצה"ל שלתפקיד זה ממונה משפטן, בעקבות התיקון לחוק שיפוט הצבאי שהתקבל לאחרונה בכנסת. בתמונה מימין: הנשיא הפורש אלוף דוד מימון, ובמרכז: נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר. (צילום: יצחק הררי)

125 מיליון ש"ח – הצעת תקציב הוועה"פ של ההסתדרות ל־1987

גזבר ההסתדרות ארתור ישראלוביץ הגיש אתמול לוועדה המרכזת את הצעת תקציב הוועד הפועל לשנת 1987 בסך 125.3 מיליון ש"ח.

ישראלוביץ ציין, שהצעת התקציב מבוססת על הערכת עליית מדד המחירים לצרכן ב־1987, בשיעור חודשי ממוצע של 1.6 אחוזים, שהיא עלייה שנתית מצטברת של 21 אחוזים. ישראלוביץ מסר, ש־96.5 אחוז מההכנסות באות מהמס האחיד. חלקה של הקצאה לתקציב הוועה"פ, ומועצות הפועלים בכלל קרנות, בהן קרן שביתה ועוד, מכספי המס האחיד, היא 25 אחוז בקירוב, בעוד שחלקה של קופת־חולים במס האחיד יעלה השנה לשיא של יותר מ־71 אחוז, דהיינו באחוז אחד יותר מאשר ב־1986. הערכת הכנסות המס האחיד לשנת 1987 הן 610 מיליון ש"ח, לעומת 454 מיליון ש"ח ב־1986, ואילו עלות הגביה בשנה הבאה תרד לאחוז אחד בלבד.

לדברי ישראלוביץ, ההסתדרות היא הגוף הציבורי הראשון בארץ שסיכם את הצעת התקציב שלו לשנת 1987. הוא הדגיש, שכשם שתקציב 1986, וכן התקציבים שקדמו לו, היו מאוזנים, כך גם השנה תשמור ההסתדרות על תקציב מאוזן. כן ציין שב־1986 צומצם כוח־האדם בוועד הפועל ב־40 איש, ובמועצות הפועלים ב־70 איש. זאת בהתאם להחלטות הוועדה המרכזת מאשתקד.

בתיאום עם האגף לארגון ומועצות הפועלים בראשות גרעון בן־ישראל, סוכם שב־1987 תוגבר פעולת הארגון להסתדרות. כן יבוטלו המחלקה הערבית והמחלקה לוועדי פועלים ערביים, ובמקומן תוקם יחידת מטה למעקב אחר הפעילות ההסתדרותית במגזר הערבי והדרוזי ברחבי הארץ. תפקידי המחלקות שיבוטלו יועברו למועצות הפועלים המקומיות.

המאבק נגד עבודה בלתי־מאורגנת ועבודה זולה יזכו השנה לתנופה. כן יזכו לתשומת־לב מיוחדת הפעולות למען הגימלאים, המאבק למען רפואה שוויונית והמאבק להבטחת שכר המינימום.

תורחב הפעולה בקרב הצעירים, וכן יזכו לעדיפות הפעולות בקרב הנוער הערבי והדרוזי, קידום החינוך המקצועי בכללותו, עידוד השכלה ברמה אוניברסיטאית, העמקת תודעה לצרכנות נבונה, קידום הבטיחות והגהות בעבודה. יוקצה יותר תקציב ליחידה לתכנון כלכלי חברתי בהסתדרות, ותינתן עדיפות לאזורי הנגב והגליל. ההסתדרות גם תמשיך בעידוד אמנים ישראליים והיצירה המקורית, וכן יימשך שיפור השירות לחבר, שההסתדרות החלה בו השנה.

קיסר: תקציב מאוזן

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר אמר בסיכום־ביניים של הדיון, כי עוד בשבוע זה תסיים הוועדה המרכזת את הדיון הכללי בתקציב הוועה"פ. התקציב, שיאושר בוועדה המרכזת עוד השבוע, יובא לדיון בוועדת התקציב כבר ביום ה' בשבוע זה, ולמליאת הוועה"פ ביום 28.12.86, שלקראת ה־1 בינואר 1987 יפעלו הוועה"פ ומועצות הפועלים ע"פ תקציב מאושר.

להלן ציין קיסר את אגף הגזברות, בראשותו של הגזבר ארתור ישראלוביץ, שהגיש לדיון תקציב מאוזן עם תחזית בדוקה של ההוצאות באינפלציה שנתית משוערת של 20 – 25 אחוז תוך התאמת הכנסות למציאות הנתונה. המזכ"ל הבטיח שההסתדרות תעמוד בהתחייבויותיה כלפי קופת־חולים הכללית, כפי שהוסכם בזמנו, אך לא מעבר לכך. "גם אם הממשלה תבוא שוב אלינו להיות נתבעים".

בדיון השתתפו: נחום פסה, זכריה חמי, אורי אגמי, גרעון שגיא, יעקב ישי, גרעון בן־ישראל, פיני שומר, יעקב אבימור, דני רווליו, רב פלג, שלום חבשוש, יצחק ברקאי, נאוף מצלחה ויוסף קרע.

שמיר דוחה את דרישת שפירא לחקור הדלפות

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

ראש הממשלה יצחק שמיר דוחה את דרישתו של השר בלי תיק יוסף שפירא, להורות לגופים המוסמכים לחקור את נגע ההדלפות של שרים ופקידים בכירים. השר שפירא התכוון במיוחד לדברי "פקיד בכיר", שהדליף ל"ניו־יורק טיימס" את גרסת ישראל בקשר למשלוחי הנשק לטהראן.

לדעתו של השר שפירא יש להורות למשטרה ולגופים מוסמכים אחרים לחקור, כדי לגלות את המדליפים. ראש הממשלה שמיר, שדחה את הפניה, הסביר כי "הגופים אינם מסוגלים לעמוד בחקירות שכאלה".

יצחק שמיר הכחיש כבר ביום ו' את הידיעה, שפורסמה ב"ידיעות אחרונות", כאילו הורה לחקור מי היה אותו "פקיד בכיר".

יצויין, כי בעבר דחה מנחם בגין, שהיה אז ראש הממשלה, הצעות להפעיל את שירותי הבטחון, לגלות מדליפים בממשלתו. מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, פרסם אתמול הודעה שבה נאמר, כי לידיעות המתפרסמות בימים האחרונים בקשר למשלוחי הנשק מאיראן והמתבססות על מקורות בלתי־מזוהים "אין בסיס במציאות והם מטעים".

ה"אובזרוור" הלונדוני טוען:

נמרודי סיפק נשק עוד מתחילת מלחמת המפרץ

מאת דרור שרביט, סופר "דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"דבר"). - יעקב נמרודי סיפק נשק אמריקאי חדיש לאיראן, מאז תחילת המלחמה לפני שש שנים במפרץ הפרסי, "כמעט בהוראות בגיבוי הרשויות בישראל" – טען אתמול ה"אובזרוור" הלונדוני.

למרות ההודעות הישראליות, כי ישראל שותפה בעסקות הנשק עם איראן רק מאז 1984 על־פי בקשתה של ממשלת ארה"ב, מביא העיתון ציטוטים מעסקות, שנקשרו בין נמרודי לנציגים איראניים עוד בתחילת שנות ה־80, וזאת, על־פי העתון, בגיבוי ישראלי מלא.

על־פי מסמכי עסקת נשק אחת, בהיקף של 135 מיליון דולר שנערכה בין נמרודי לסוחרים איראניים, שעותק ממנה הגיע לידי העיתון, עולה כי סוכמה כבר בראשית שנת 1981. העסקה כללה טילי לאנס ופגזים משופרים נגד טנקים, מונחי לייזר, שיוצרו רק שנה קודם לכן. מומחים לסחר בנשק סבורים, כי נמרודי לא היה יכול להתקשר בעסקה כזו ללא גיבויה של ישראל, שכן באותו זמן לא ניתן היה להשיג כלי נשק כאלה ב"שוק השחור הבינ־לאומי".

העתון מוסר, כי ישראל היא המדינה היחידה, מחוץ למדינות נאט"ו, שרכשה מארה"ב טילי לאנס, שאפשר לחמשם בראש נפץ גרעיני קטן.

העתק של העסקה האמורה, שנחתמה בין חברתו של נמרודי "אינט' ריסלינטון אקויפמנט" למשרד ההגנה הלאומי באיראן נושאת את התאריך של יולי 1981, והיא לדברי העתון ההוכחה הטובה ביותר למעורבותה של ישראל בעסקות נשק עם איראן, כבר מאז תחילת המלחמה במפרץ הפרסי. נוסף על 50 טילי הלאנס ו־3,730 פגזי הלייזר נגד טנקים כללה העסקה טילי הוק, 40 תותחי שדה 155 מ"מ וקרוב ל־10,000 פגזים נוספים.

ה"אובזרוור" מוסר, כי נמרודי השתמש בכתובת מונטרוז קורט בקנסינגטון, שאינה רחוקה ממקום משכנה של השגרירות האיראנית. נמרודי הסדיר מחצית מהתשלום לעסקה, 65 מיליון דולר, מראש והחצי הנוסף הועבר דרך "לויד בנק", לאחר שהתקבל אישור למשלוח הנשק. המשלוח הועבר לנמל באנדר אבאס. בצד האיראני חתם על העסקה הקולונל ק. דהקאן. החוזה הוחתם בחותמת של משרד ההגנה האיראני וכל עמוד נשא את הכותרת "סודי ביותר" בפרסית.

מקורות דיפלומטיים וצבאיים מכירים, כי עסקה בהיקף כזה יכולה להעשות רק עם מעורבות של מדינה היכולה לספק נשק בהיקף משמעותי. המדובר בכמות גדולה מאד של פגזים – צבא ארה"ב הזמין בשנה שקדמה לעסקה מספר קטן יותר של פגזים מזה שסיפק נמרודי לאיראנים.

שרון נגד "סימן קריאה"

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של "דבר"

שר התעשיה והמסחר כינה את כתב־העת "סימן קריאה" ואת משרד החינוך ואוניברסיטת ת"א המשתתפים במימון הוצאתו, "אנטי פטריוטים".

בדיון שהתקיים אתמול בישיבת הממשלה על המוסדות להשכלה גבוהה, קרא השר שרון כמה שירים שהתפרסמו בכתב־העת הספרותי ובכלל זה שיר מאת יצחק לאור.

שרון טען, כי בהוצאתו של כתב־עת כזה יש משום "בזבוז כספי ציבור". הממשלה החליטה על־פי הצעת פשרה של סגן ראש הממשלה דוד לוי, לכונן ועדת שרים, בהשתתפות ראש הממשלה, ממלא מקומו, שר החינוך ושר האוצר כדי לקבוע את הדרכים לקביעת שכר הלימוד באוניברסיטאות.

בניגוד לעבר, קיבלה הממשלה את עמדת שר האוצר והחליטה על הקמת ועדת שרים לצורך זה ולא הפקידה את מלאכת ההמלצות בידי ועדה ציבורית.

200 מיליון ש"ח תחזית ההזרמה לנובמבר

מאת שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של "דבר"

על־פי נתונים כמעט סופיים צפויה החודש הזרמה בסכום של כ־200 מיליון ש"ח. החודש בוצעו תשלומי האוצר לביטוח הלאומי בגין הפחתת עלות העבודה בהיקף של יותר מ־200 מיליון ש"ח.

במשרד האוצר שוקדים בימים אלו על הכנת תכנית כוללת, שבמרכזה תקציב המדינה לשנת 1987. לסופרנו נודע, כי שר האוצר מתכוון להביא לממשלה תכנית כוללת, לא יאוחר מאמצע חודש דצמבר.

במרכז תכנית זו קיצוץ בהיקף של כ־400 עד 500 מיליון ש"ח בתקציבי המשרדים הממשלתיים. גם התכניות השונות לרפורמה במיסים נידונות בימים אלה, אך כולן מותנות בתהליך הקיצוץ האמור.

שובתי "מפעלי תובלה" שיתקו עבודות בנגב

מאת אמיר רוזנבלום ושמואל תגר, סופרי "דבר"

עשרות נהגי חברת "מפעלי תובלה" בדימונה צרו אתמול מסביב לגדרות מגרש החניה של החברה בעיר ומנעו הוצאת משאיות לביצוע עבודות עבור מפעלי התעשיה הגדולים בנגב.

משמרות של עובדי "מפעלי תובלה" חסמו במשך כל יום אתמול את הכניסה למתקן המספנות בנמל אילת. 14 משאיות עמוסות אשלג, שיצאו שלשום בלילה מים המלח בדרך לאילת, לא הורשו לפרוק את מטענן, בשל השביתה במפעלי התובלה, שנמשכת זה 12 יום.

המהנדס עמנואל ליבן מועמד לנהל את "מנועי בית־שמש"

מאת אריה אגוזי, סופר "דבר"

"אנו באים היום כדי לשמוע ולא כדי להשמיע", אומר הבוקר מנכ"ל התעשיה האווירית משה קרת לשרים גד יעקבי ומשה ארנס, שעליהם הטילה ועדת פרס להכין הצעה מעשית להבראת "מנועי בית־שמש".

בתוך כך נודע, כי המהנדס עמנואל ליבן נחשב למועמד העיקרי לניהול "מנועי בית־שמש", אם יועבר המפעל לידי התעשיה האווירית – כפי שנראה כעת שאכן ייעשה. שמו של ינון עוזיני, שפרש באחרונה ממפעל הרכב בנצרת, מוזכר כמועמד לתפקיד, אם יועבר המפעל ל"כור".

השרים גד יעקבי ומשה ארנס עומדים לבקר היום בתעשיה האווירית לדיון באפשרויות לשלב את "מנועי בית־שמש" בקונצרן הממשלתי. מחר ייפגשו שני השרים עם נציגי "פרט אנד ויטני", כדי לשמוע את חוות־דעתם על הדרוש להבראת "מנועי בית־שמש" ואת תנאי החברה האמריקאית להמשך שותפותה במפעל.

בין היתר יתבקשו האמריקאים להביע עמדתם, לגבי העברת המפעל לבעלותה של התעשיה האווירית. יעקבי וארנס ייפגשו בימים הקרובים גם עם התעשיין סטף ורטהיימר ועם נציגי "כור" וכן עם נציגי הבנקים הנושים.

בתוך כך מתברר, כי מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס מחשיב פחות מעמיתיו את המשך השתתפות של "פרט אנד ויטני" ב"מנועי בית־שמש". לעומת זאת סבור פרס, כי רק בכוחה של התעשיה האווירית להעלות את המפעל על פסי קיום ללא זעזועים בעתיד. הוא סבור, שעל חברה, המעסיקה 20 אלף עובדים ייקל לקלוט את 690 עובדי המפעל בבית־שמש ולהסב את חלקם למסגרות שונות שלה לפי הצורך. מדברים היום על פיטורי 280 עובדים, אמר פרס בדיון סגור, זה פחות מהתחלופה השנתית הטבעית בתעשיה האווירית.

מקורבי התעשיין סטף ורטהיימר מרבים להבהיר בימים האחרונים לאנשי בית־שמש, כי בכוונתו להפעיל את המפעל בשלמותו על בסיס רווחי. אשר לעובדים – בכוונתו להטיב ולא לפטר את המיותרים, בעזרת הממשלה, כדי להחזירם לעבודה כעבור זמן.

שלמה קרמר, סופרו הכלכלי של "דבר" מוסר:

מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי אמר אתמול, כי הודה להנהלת התעשייה האווירית שלא תיצור כל התחייבות לשאת בנטל העתקת המפעל "מנועי בית־שמש".

עברי הוסיף, כי עמדת משרדו היא חד־משמעית בעד סגירת המפעל, "כי אין הצדקה עסקית לקיומו".

"הממסד – שועל ערום ונחש"

מאת נעה גל

"הממסד הוא שועל ערום ונחש, למרות שהוא מתנהל כבבבות", טוען אבנר עמיאל, פעיל שכונות מירושלים, שלקח חלק בדיון בנושא "אנחנו והממסד" שהתקיים אתמול במסגרת כינוס ראשון מסוגו של ארגוני מתנדבים. בכינוס שהתקיים בסמינר ברמת אפעל, לקחו חלק 150 ארגונים למען זכויות האזרח, לקידום זכויות נשים, למען דו־קיום יהודי־ערבי ופעילים למען שכונות.

יוזמי הכינוס, ארגון שתי"ל – שירותי תמיכה ויעוץ לארגוני מתנדבים. רבים מן המשתתפים חברים בארגונים קטנים, שמספר חבריהם מועט, והם באו ללמוד כיצד ניתן להרחיב את מודעות הציבור והממסד לפעילותם. בדיון המרכזי תחת הכותר "התארגנות לשנוי מלמטה – כיצד?" השתתפו ח"כ רב בן מאיר, ח"כ צ'רלי ביטון, פרופ' אליס שלוי, יו"ר שדולת הנשים ולאה שקיאל חברת מועצת ירוחם.

לאחר מכן התכנסו המשתתפים לקבוצות קטנות שדנו בנושאים כמו הפעלת מתנדבים ופעילים בארגון, שיתוף פעולה וקואליציות, איך להיכנס לתקשורת.

"אנשים מתעניינים בכסף ובתקשורת", אמר דדה בן שיטרית, חבר מועצת עיריית ירושלים ופעיל בתנועת שה"ק – שיפור חיי הקהילה בעיר. "צריך לאתר את הכתובת האחראית לבעיה שעל הפרק ולמצוא דרכים בהן ניתן להשפיע על הגופים הממלכתיים כדי לפתור את הבעיה. יש להשפיע בעיקר על אמצעי התקשורת", אמר.

אש"ף משלים כיבוש מגדושה

(המשך מעמ' 1)

לפוצץ מכונית תופת גדולה ליד עמדה של השיעים ברובע קורניש אל־מזרעה. בינתיים לא הצליחו השיעים לפרוץ למחנה ראשידיה, ליד צור, שהם צרים עליו מזה חדשים.

דוברי אש"ף טענו, שהשיעים פוגעים בתשתית של מחנות הפליטים הקטנים יותר, השוכנים בגזרת צור ומגרשים את תושבי המחנות מבתיהם. מאז פרוץ סיבוב הקרבות הנוכחי, בין השיעים למחבלים ביום כ' שעבר, נהרגו כ־300 איש ונפצעו קרוב לאלף משני הצדדים. כן נמסר על בריחה של תושבים נוצרים מהכפר מגדושה לעבר אזורי מקלט במזרח־ביירות.

עד עתה לא העלו המגעים, המתקיימים בדמשק, לצורך הפסקת הקרבות, כל תוצאות. במגעים אלה משתתף עתה ראש ממשלת לוב עבד א־סאלם ג'אלוד. אחת הסיבות לכשלון המגעים היא סירובו של ואליד ג'ונבלאט למלא תפקיד פעיל בהצעות ההסדר. ג'ונבלאט חושש, שהדבר יגרום נזק למערכת קשריו העדינה עם גורמי הכוח, הנוגעים ישירות לסכסוך השיעי־פלשתינאי ועם בנות־בריתו סוריה ולוב, שלכל אחת מהן יש אינטרסים שונים בסכסוך זה.

על־פי הצעת ההסדר, שגובשה בסוף השבוע שעבר בדמשק, ושלא יצא לפועל, היה אמור ג'ונבלאט לפקד על כוח שמאלני לבנוני, שיבטיח מעבר חופשי לשיעים בכביש החוף, המקשר בין ביירות לדרום־לבנון. נביה ברי אמר בינתיים, שאם לא תימצא הדרך להבטחת חופש תנועה לאשיר בכביש זה, הם ימשיכו בלחימה נגד הפלשתינאים.

למרות הישגיו בגזרת צידון חש עצמו אש"ף נתון לאיום של השיעים, בעיקר בגזרות צור וביירות. על רקע זה יזמה הנהגת אש"ף כינוס דחוף של שרי החוץ הערביים וכינוס ועידת פסגה ערבית, שלא מן המניין, כדי לדון במצב בלבנון.

לא ברור עדיין אם יוזמה זו שבה תמכה לוב – תצא לפועל. שכן רוב מדינות ערב הסתפקו עד עתה בהבעת תמיכה מילולית באש"ף, למעט פניותיהם של שליטי לוב, איראן ואלג'יריה לנשיא אסד, להתערב אישית כדי לשים קץ ללחימה.

"רסקו"

(המשך מעמ' 1)

המניות הישראלים את ניהול החברה, מידי קבוצת "בית קרדיט" מאז שקיבלו את השליטה לידיהם. הספיקו מנהלי החברה בראשות יו"ר הדירקטוריון מוטי תגר להחתים על הסכם סיוע בין הממשלה לבין החברה וכן על הסכם לפריסת חובות בין החברה לבין הבנקים המממנים.

בנוסף לתוכנית ההבראה שנחתמה עם הממשלה והבנקים קבעה ההנהלה החדשה כללים מנחים, שידריכו את פעילותה בשנים הקרובות. על־פי תכנית העבודה שהתגבשה תמשיך "רסקו" לממש נכסים כדי להחזיר חלק מחובותיה, תמשיך לצמצם בכוח אדם ותקבל רק עבודות אשר יהיה ברור מלכתחילה שיניבו רווחים.

רייגן נחלץ להגן

(המשך מעמ' 1)

חוקרי אף־בי־אי. מקווה לצאת לישראל בקרוב כדי לחקור הן את המנהיגות הישראלית הבכירה והן סוחרי נשק ישראלים המעורבים במבצע.

אתמול נכתב בידיעה שהופיעה בשבועון "ניוזוויק", כי ישראל קיימה עסק פורה של משלוחי נשק לאיראן מזה זמן רב. לדברי העתון שיתפה ישראל פעולה באופן הדוק עם ידיד קרוב של נשיא הפיליפינים לשעבר פרדיננד מארקוס, שבאמצעותו קיבלה אישורי משלוח שקריים, שלפיהם שלחה ישראל את כלי הנשק לפיליפינים, בעוד שלמעשה הם הופנו לאיראן.

ללייה סולסי ובני משפחתה
משתתפים בצערכם הרב על מות
האב ז"ל
ההנהלה וצוות בית שלוחה

אנו מודיעים בצער וביגון
על מות אחי
יעקב נצר
ההלוויה תצא ביום שני כ"ט בחשון 1.12.86
בשעה 14.00 משער בית העלמין בכפר סמיר בחיפה
צבי נצר וב"ב

לחברה אסתר נוטר
השתתפותנו העמוקה בפטירת
אמך ז"ל
בית מישלב

הננו משתתפים בצערו של הח'
יהודה אלטון
על מות
אביו ז"ל
הוועד הפועל של ההסתדרות
וחבר עובדיו

הננו מודיעים בצער רב על פטירתה של
חוה פוליאקוב
פרטים על מועד ההלויה בטלפון 04־571122
המשפחה
וקבוץ החותרים

במלאת שלושים לפטירת חברנו יקירנו
מריו גוטפריד ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה ולהתייחד עם זכרו
במלאת שנה לפטירת יקירנו
סאנטיאגו גוטפריד ז"ל
האזכרה מחר יום שלישי ל' בחשון תשמ"ז 2.12.86
בשעה 15.30 בבית העלמין בקיבוץ אור הנר.
המשפחה
ובית אור הנר

לחברנו אפרים יוכטמן
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף אלנבי
ההנהלה והעובדים

לחברתנו רוזי פרחי
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לחברנו בעבודה חיים ויינר
השתתפותנו הכנה באבלך במות אחותך ז"ל
המכבסה המרכזית שערי בריאה בילינסון
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של אבינו וסבנו היקר
משה גולן
ב"ר שמואל ז"ל
ההלויה תתקיים היום יום שני כ"ט בחשון תשמ"ז 1.12.86
בשעה 1.00 בצהריים בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים.
נפגשים ליד השער החדש.
אבלים:
בנו וכלתו: איתן ושעורה גולן וב"ב
בתו וחתנה: שלומית ושלמה קוצר וב"ב
השבעה בבית קוצר רח' אלקלעי 10 [illegible]

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו
גדליה גלזר ז"ל
מתאבלים:
האשה: פנינה גלזר אילנה ושלמה גלזר
ניצה ואבינעם גלזר
הנכדים: שלומי, עמר, אייל
הנכדות: רותי, גילי, לילך

ללאה לאלי למיכל
ולכל בני המשפחה
אתכם ביגונכם הכבד על
חיים
שאיננו
אבלים וכואבים
החברים בבית הספר
גוש זבולון

אורנים
בית ספר לחינוך של התנועה הקיבוצית
ללאה, המשפחה וקיבוץ רמת יוחנן
אבלים וכואבים אתכם על מותו ללא עת של חברנו
חיים הדומי ז"ל
בית אורנים

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל – הועד הפועל
היחידה לתכנון כלכלי־חברתי | האגף לאיגוד מקצועי | המח' לקשרים בינלאומיים
בשיתוף קרן "פרידריך אברט" – הנציגות בישראל
סימפוזיון בינלאומי
השינויים הטכנולוגיים והאיגודים המקצועיים
שיתוף פעולות או מאבק?
בעיות הערכות ודרכי פעולה לקראת העתיד ברמת המשק והחברה, האיגוד המקצועי, העובד ומקום עבודתו.
יערך "בבית רמז" – זכרון יעקב בימים ג' 2 בדצמבר 86 – וה' 4 בדצמבר 86.
סדר היום
יום ג' 2.12.86
10.00 – פתיחה בהשתתפות ח"כ י. קיסר מזכ"ל ההסתדרות, ה.ב. ג. האוס שגריר הרפובליקה הפדרלית הגרמנית בישראל, נ. פסה, חבר הועדה המרכזת ויו"ר היחידה לתכנון כלכלי־חברתי, ה. דוננקה, נציג קרן פרידריך אברט בישראל.
11.00 – הרצאת רונלד שניידר, מנהל המחלקה לטכנולוגיה ב־ד.ג.ב. בנושא: "השינויים הטכנולוגיים במערב גרמניה והשלכותיהם על האיגוד המקצועי".
14.00 – הרצאת מאיר גת, חבר הועדה המרכזת וסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בנושא "השינויים הטכנולוגיים בישראל והשלכותיהם על האיגוד המקצועי". יו"ר הישיבה אברהם אלון, מנהל המחלקה לקשרים בינלאומיים בהסתדרות.
יום ד' 3.12.86
09.00 – הרצאת פרופ' אברהם פרידמן, מנהל ביה"ס למינהל עסקים באוניברסיטה העברית בירושלים בנושא: "האיגודים המקצועיים, הכנסת השינויים הטכנולוגיים והמודרניזציה במשק ובמפעל: שיקולים תיאורטיים ומעשיים". יו"ר הישיבה עדי קידר מזכיר הועד הפועל.
10.45 – הרצאת רודלף גראף, מנהל המחלקה לאיגוד מקצועי של איגוד המזון והטבק בגרמניה המערבית בנושא: "הנסיון המיוחד של איגוד פועלי המזון בגרמניה עקב הכנסת הטכנולוגיה". יו"ר הישיבה ג'. בן־ישראל, חבר הועדה המרכזת ויו"ר האגף לארגון ומועצות פועלים.
13.30 – הרצאת מאיר גולדשטיין, מזכיר איגוד עובדי הדפוס בישראל בנושא: "הנסיון המיוחד של איגוד עובדי הדפוס בישראל עקב הכנסת הטכנולוגיה". יו"ר הישיבה משה בית דגן חבר הועדה המרכזת ומזכ"ל הסתדרות הפקידים, עובדי המנהל והשרותים.
15.30 – קבוצות דיון בנושא: "בעיות היערכות ודרכי פעולה לקראת העתיד".
קבוצה א' – ברמת האיגוד המקצועי – יו"ר אברהם שמר, מנהל המחלקה ליחסי עבודה באגף לאיגוד מקצועי.
יועץ: שוקי הנלדס, המכון למחקר כלכלי וחברתי.
קבוצה ב' ברמת המשק – יו"ר אורי אגמי, חבר הועדה המרכזת ויו"ר רשת עמל.
יועצת – נורה שמאי, מנהלת המכון למחקר כלכלי חברתי.
קבוצה ג' – ברמת מקום עבודה – יו"ר עליזה תמיר, חברת הועדה המרכזת ויו"ר המחלקה לעובדות השכירה.
יועץ: משה לאור, המכון למחקר כלכלי חברתי.
יום ה' 4.12.86
09.00 – דו"ח הקבוצות ודיון במליאה. יו"ר הישיבה שלום חבשוש חבר הועדה המרכזת ויו"ר הארגון הארצי של עובדי העי"ש.
11.00 – סכום הסמינר: נחום פסה, ומגל בהשתתפות המרצים בסמינר: רונלד שניידר, מאיר גת, קלוד דימון, פרופ' אברהם פרידמן, רודלף גראף, מאיר גולדשטיין.
מרכז הסמינר הבינלאומי: יעקב לידר – המחלקה לקשרים בינלאומיים בהסתדרות.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה באחוזי הבניה וקוי בנין דהיינו הקמת קוטג' דו משפחתי בנצול של 49.9% בניה במקום 44% בנייה המותרים וקוי בנין מערבי ומזרחי של 4.5 מ' במקום 5,0 מ' המותרים:
שעל חלקה: 3 בגוש: 18173 רחוב סולד 25 נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה המקומית, בעירית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ת. לבב
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה
המבקש:
נא לפרסם בשלושה עתונים יומיים ולהמציא 2 קטעי פרסום מכל עתון, יומיים לאחר הפרסום. כמו כן, יש להציג את ההודעה במקום בולט, בחזית הקרקע או הבנין שעליהם חלה הבקשה במשך התקופה להגשת ההתנגדויות.
יש להודיע על מועד הצבת הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה.

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל מערכת: מרדכי ברקאי
מנהל כללי: אהרון קראוס
המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים: המערכת, רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203 מ 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 04־642111, מ. 33104

תבוא או לא תבוא

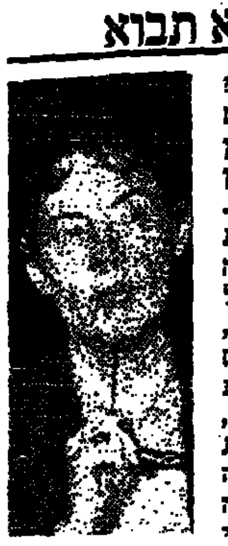

תבוא או לא תבוא? שואלים בימים האחרונים את דן פתיר הכוונה לג'ין קירקפטריק (בתמונה). מי שהיתה שגרירת ארה"ב באו"ם אמורה להגיע לישראל במוצאי שבת הקרובה, כדי לחנוך את „פורום קירקפטריק למנהיגות ולמדיניות ציבור", ליד אוניברסיטת תל־אביב. השאלה התעוררה מפני ששמה הוזכר באחרונה כמי שעשויה להתמנות ליועצת לבטחון לאומי לנשיא רייגן בעקבות התפטרותו של פוינדקסטר. דן פתיר, מנכ"ל ה„פורום", משוכנע שגם אם תתמנה לתפקיד תכבד ג'ין קירקפטריק את התחייבותה ותגיע בשבת לישראל. למה בשבת? מפני שמאז פרישתה מתפקיד השגרירה באו"ם מרצה ד"ר קירקפטריק באוניברסיטת ג'ורג'טאון בוואשינגטון והשיעור השבועי שלה הוא ביום חמישי, ועליו היא איננה מוותרת בגלל שום סיבה בעולם.

★

ג'ין קירקפטריק מפורסמת באהדתה את ישראל. אחת הראיות לכך, מלבד העמדות שנקטה באו"ם, היא הסיפור הבא: לאחר שנבחר רונלד רייגן לנשיא, בקדנציה הראשונה, וקודם שנכנס לבית הלבן הקים ועדת „חפר" ובה יועצים שונים. ג'ין קירקפטריק הוזמנה להשתתף בוועדה, אך התנתה אותה בשיחה מקדימה בארבע עיניים עם הנשיא הנבחר. מבוקשה ניתן לה והיא מילאה את התחייבותה. כשנשאלה לאחר מכן לשם מה ביקשה את השיחה האינטימית השיבה: היה עלי לבחון קודם כל את עמדותיו של רייגן כלפי ישראל, והוא עמד בציפיות.

עליזה ולך

אזכרה

מזג האויר הסוער לא חס אתמול על מנחם בגין (בתמונה) שבא לאזכרת רעייתו עליזה במלאת ארבע שנים למותה. הגשם השוטף והרוח המקפיאה לא חדלו מלהצליף בכמה עשרות האנשים שעלו לקברה של עליזה בגין בהר הזיתים בירושלים. מנחם בגין הגיע בדיוק בשעה היעודה כשהוא נתמך על־ידי שתי בנותיו חסיה ולאה. הוא בוסס בבוץ שהכתים את נעליו, לבוש בחליפה ומעיל גשם כהה ולראשו מגבעת שחורה. רזה מאוד, חיוור, קרא בגין פסוקים לזכרה של רעייתו ובנו בני אמר קדיש. סביב המצבה, תחת מטריות, עמדו ראש הממשלה יצחק שמיר ורעייתו שולמית, השר משה ארנס, יחיאל קדישאי, יורם ארידור, דב שילנסקי, אליהו בן־אלישר, יהושע מצא, אליעזר שוסטק, קרובי משפחה, הנכדות מרב ואיילת וותיקי האצ"ל. רבע שעה ארכה האזכרה ובסיומה לחץ בגין את ידו של יצחק שמיר, בירך לשלום את יורם ארידור ואמר ליאיר שטרן כי קרא בעניין את דבריו שפורסמו אתמול בעתון. מיד בתום האזכרה פסע בגין, מלווה בבנותיו, לעבר המכונית שהמתינה לו ונבלע בתוכה.

יעל ארמוני

אורחים

אתמול נפגש השר לסחר חוץ של צרפת, מישל נואר (מימין) עם עמיתו הישראלי, השר אריאל שרון. הפגישה נערכה בלשכת ראש הממשלה, יצחק שמיר ובהשתתפותו. ובעוד השר נואר ממשיך בבקורו כאן הגיע לארץ גם שר החינוך בממשלת בלגיה, אנדרה דמפי, ויחד אתו רעייתו וראש לשכתו. השר ופמלייתו הם אורחי שר החינוך והתרבות, יצחק נבון.

שיעורי בית

בארוחת צהריים שערך שר הנפט המצרי עבד אל־הדי קנדיל, לכבוד שר האנרגיה משה שחל (בתמונה) לא היה הנושא שעמד על סדר היום נפט וגם לא אנרגיה אלא דווקא מוסיקה קלאסית. שר הנפט המצרי הוא חובב מושבע של מוסיקה קלאסית הנוהג להשכים כל יום כדי להאזין לה. קנדיל הפתיע את האורחים בבקיאותו בביצועיהם של אייזיק שטרן, יצחק פרלמן ודניאל ברנבוים וסיפר להם כי במהלך ביקוריו התכופים באירופה הוא הולך לקונצרטים שלהם. ההפתעה היתה מושלמת כשבסיום הארוחה שלף שחל קלטות ובהן ממיטב יצירות המוסיקה הקלאסית והעניק אותן לקנדיל.

טובה צימוקי

מנהיג צעיר

סימור רייך, נשיאו החדש של ארגון „בני ברית", הגיע אמש לישראל לביקור מיוחד. הוא ייפגש עם נשיא המדינה, חיים הרצוג, עם ראש הממשלה, יצחק שמיר ועם ממלא מקומו ושר החוץ שמעון פרס. רייך בן ה־53 הוא אחד המנהיגים היהודיים הצעירים בארה"ב, חבר בוועידת הנשיאים ונודע כאחד מלוחמי זכויות האדם. לאחרונה השתתף יחד עם ארבעה מנהיגים יהודיים אחרים, בפגישת רייגן־גורבצ'וב ברייקיאוויק, במאמץ לסייע למאבקם של יהודי ברה"מ.

יקיר צור

מלח או סוכר

יבגני יבטושנקו (בתמונה) טוען כי על ברה"מ עובר עתה מה שהוא מכנה פרה־רנסנס ספרותי. המשורר הסובייטי, השוהה עתה בהלסינקי, עם הוצאת התרגום הפיני לספרו האחרון „פוקו", הכחיש כי הקרמלין הורה לסופרים להתבטא ביתר גילוי־לב. „סופרים בני דורי", אמר, „יצאו במשך תקופה ארוכה נגד עמדות פסולות. ולדוגמה: נאמר לנו, במה שנוגע לתקופת שלטונו של סטאלין, לא לזרות מלח על פצעים פתוחים. אולם לדעתנו, לזרות סוכר על פצעים אלו יהיה מסוכן יותר", אמר.

משלושה יצאה אחת

לפני זמן מה כתבנו שבקרוב יתבטל השריון שחברות מפלגת העבודה נהנות ממנו, מפני שהן כובשות להן עמדות בזכות עצמן, בהתמודדות. הוכחה נוספת לכך מספקת בחירתה של יעל ארן למזכירת המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בירושלים. כשהודיע אמנון להרד על פרישתו מהתפקיד התמודדו עליו שלושה: יעל ארן, מירי ביטון וישראל שולדרכר. בסיבות כלשהן התקיימה ההתמודדות בשני סיבובים שבהם ניצחה יעל ארן ביתרון עצום על מתחריה, ביניהם אשה נוספת. יעל ארן, בת 34, נשואה ואם לשניים היא אחראית ללשכת הקשר בין ההסתדרות לכנסת.

עליזה ולך

כ"ט בנובמבר הוא, בין השאר, גם יום נישואיהם של שלמה וזיוה להט. באותו ערב נכחו השניים בנשף שארגנה אגודת „יד ביד" (לסיוע למשפחות וילדים במצוקה) במלון הילטון בתל־אביב. יו"ר האגודה, שלי חושן, ביקשה „לשדך" בין שני האירועים, אלא שראש עיריית תל־אביב איים, כי לא יגיע אם תעשה כן. צוות המלון לא הבטיח דבר, ובמהלך הנשף הפתיע את ראש עיריית תל־אביב ורעייתו בעוגת ענק. (בתמונה נראה להט עם שלי חושן, מישל אלדד שתרם את האירוע והשר משה קצב).

מדור זה נערך בידי ורדה צימרמן

חלק ממסמכי הבית הלבן מימי ניקסון ייחשף היום על־אף מלחמתו למנוע זאת

ואשינגטון (ע"ר). – כמות עצומה של מסמכים של הבית הלבן, אשר נשיא ארה"ב לשעבר ריצ'ארד ניקסון קיווה שיוכל לשמור על סודיותם, נחשפים היום בפני הציבור בתום מאבק ציבורי בן 12 שנה לחשיפתם.

נראה כי חומר זה לא ישפוך אור חדש על פרשת ווטרגייט, אשר בעטיה נאלץ ניקסון להתפטר בשנת 1974. ג'ון ארליכמן, לשעבר עוזר בכיר של ניקסון, מספר, כי הנשיא לשעבר אמר לפני 15 שנה, כי בכוונתו להשמיד את המסמכים. „איש לא יראה את כולם, כמובן", אמר ניקסון לדברי ארליכמן, „וכאשר אפרוש אבלה את הערבים שלי ליד האח בעיון במסמכים שבארגזים הללו, שאותם מן הראוי היה לשרוף".

המסמכים שבהם מדובר מוחזקים בכ־20,000 אלף ארגזים ובהם כ־40 מיליון דפים של חומר מודפס. מחר ישוחררו כ־2 מיליון מתוכם.

ניקסון ניהל במשך שנים מאבק משפטי בנסיון להשאיר בידיו את השליטה על המסמכים, אולם הוא הפסיד בבית־המשפט העליון לפני תשע שנים. פרקליטיו אומרים, כי עדיין נחושה החלטתו לערער על ההחלטה לפרסם את שאר המסמכים ושהוא החליט לאפשר את חשיפתם של אלה המשתחררים היום מאחר שהם פחות שנויים במחלוקת מן האחרים.

שר החוץ לשעבר הנרי קיסינג'ר ועוזרים בכירים אחרים תמכו בניקסון במאבקו לאיסור פרסומם של המסמכים. בין היתר, מדובר בהקלטות של שיחות שהתנהלו בין ניקסון לקיסינג'ר, וקיסינג'ר אמר בקשר לכך, כי תכופות עלול להתקבל רושם מהקשבה לשיחות המוקלטות. כי בני שיחו של ניקסון הסכימו עם דבריו, „בעוד שהכל יודעים שלא הסכמנו".

שבועיים לפני רצח עמדי תכננו שלושת הנאשמים לרצוח יהודי בנצרת – ונסוגו

ירושלים (עתים) – אחד מתושבי ג'נין, הנאשמים ברצח תלמיד הישיבה אליהו עמדי התחיק ברגליו של עמדי, ושני הנאשמים האחרים דקרו אותו 14 דקירות סכין בכל גופו וגרמו למותו – כך נאמר בכתב האישום נגד שלושת הנאשמים.

כתב האישום הוגש אתמול לבית־המשפט המחוזי בירושלים. הנאשמים הם: סמיר בן–עיאסם מתרוב בן 20, עומאר בן נאיף זאיד, בן 22, וחמזה כרנאיף זאיד בן 20.

בכתב האישום נאמר, כי בחודש אוקטובר אשתקד יצא הנאשם סמיר בן–עיאסם מתרוב ללימודים ברבת־עמון, ושם גוייס לאירגון המחבלים „החזית העממית לשחרור פלשתין". חודשים אחדים אחר־כך חזר הנאשם לעיר הולדתו ג'נין ושם גייס את חבריו מילדות, שני הנאשמים האחרים. שאחד מהם שוחרר ימים אחדים קודם לכן מבית כלא ישראלי.

מכתב האישום עולה עוד, שבחודש אוקטובר השנה החליטו השלושה לתפוס יהודי ולהרגו בדקירות סכין. השלושה החליטו לבצע את הרצח בנצרת. הם יצאו לעיר, קנו שני גרזנים וסכין וחיפשו מועמד מתאים לרצח, יהודי הנע לבדו. כעבור זמן מה ראו יהודי הפוסע לבדו ברחובות נצרת. אך ברגע האחרון חזרו בהם ולא ביצעו את הרצח.

בשבת, 15 בנובמבר, יצאו השלושה במונית מג'נין לירושלים, לאחר שהחליטו לרצוח יהודי בירושלים. בשעה 11.00 בבוקר הגיעו לשער שכם בבירה. הם קנו באחת החנויות שני סכינים והחלו לחפש קרבן לרצח. במשך ארבע שעות הסתובבו השלושה בעיר העתיקה בירושלים וחיפשו קרבן. בשעה 3.30 הבחינו בבחור הישיבה אליהו עמדי פוסע לבדו במורד המדרגות במעלה חלדיה. אחד מהשלושה אחז ברגליו, ושני הנאשמים האחרים דקרו אותו 14 דקירות בחזהו, בבטנו ובגבו ובכך גרמו למותו.

כתב „טיים" בוואשינגטון דודו הלוי הוצא לחופשה – בעקבות תביעת דוראון וטייכר

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

הנהלת השבועון „טיים" הוציאה לחופשה את דוד הלוי, כתב השבועון בוואשינגטון, בעקבות תביעת הדיבה שהגישו עמי דוראון מ„מעריב" ועו"ד אלי טייכר מתל־אביב בעקבות הדברים שפורסמו בשבועון על ספרם „איש לא ישרוד אחרינו – סיפורה של פצצת האטום הישראלית".

כזכור, שיגר עורך־הדין הישראלי יהודה רסלר מכתב לעורך השבועון ובו טען, כי בפרסום זה שורבבו שמותיהם של מרשיו, דוראון וטייכר, בהקשר שיש בו משום הוצאת לשון הרע. בעקבות זאת תבע עו"ד רסלר, כי השבועון יתנצל בפניהם וישלם להם פיצויים בסך 250,000 דולאר.

בתשובה לשאלת סופר „דבר" אמרו טייכר ודוראון, כי התנצלותו הפומבית של „הטיים" איננה מספקת אותם וכי אין בדעתם לבטל את תביעתם, וזאת משני טעמים: ראשית, אין להעלות על הדעת, כי שבועון בעל מוניטין ובעל יוקרה יפרסם ברשלנות דיבה פוגעת ואחר־כך ירחוץ את ידיו ויאמר: סליחה, טעינו. שנית, „טיים" לא התנצל על שכתב כי ספרם של טייכר ודוראון הוא בדיוני. הם טוענים, שכתבו את הספר במשך שלוש שנים, אחרי מחקר מקיף וכי הוא נאסר לפרסום על־ידי הצנזור והאיסור עדיין בתוקפו.

בעת הדיון בפרסום הספר בבית־המשפט העליון ייצג את המדינה פרקליט המדינה דאז גבריאל בך, והוא מסר לפרקליטם של השניים יהודה רסלר, תצהיר סודי מפי אישיות בטחונית בכירה. את תוכן התצהיר, טוענים השניים לא ניתן לגלות. אולם די יהיה לומר, כי לאחר שקרא אותו אמר עו"ד רסלר „אנשי הממסד הבטחוני חנקו אתכם במחמאות על אמת ועל דיוק".

פרט לכך טוענים השניים, כי טענת „הטיים" כי ספרם בדיוני תפגע קשה בסכויי המכירה שלו כאשר הצנזור יסיר את איסור הפרסום שהטיל על הספר.

מנהל משרד „הטיים" בישראל, רולאנד פלמיני, אמר ביום ו' לסופר „דבר", כי בכוונת השבועון להתנצל בפני טייכר ודוראון בגליון ה„טיים" של 1 בדצמבר (היום), לאחר שההווארד טייכר, שהוכר בכתבה כאחד ממחברי הספר והעוסק בלוחמה פסיכולוגית מטעם הממשל בוואשינגטון שיגר למערכת ה„טיים" מכתב ובו ציין כי הוא לא חיבר את הספר.

פלמיני הוסיף, כי מערכת השבועון „טיים" חשה שלא בנוח בעקבות פרסום זה, שמקורו בוואשינגטון, והוא לא נבדק מעולם על־ידי המערכת בישראל.

אדמון תובע לברר את השמועות על החלטורות של שמעון שיפר

מאת יעל ארמוני, סופרת „דבר" בירושלים

המשנה ליו"ר רשות השידור דוד אדמון תובע את החזרתו ארצה של כתב „קול־ישראל" בוושינגטון שמעון שיפר בעקבות שמועות שהגיעו אליו לפיהן התכוון שיפר לפרסם מאמר ב„וואשינגטון פוסט" על מגעים בין ישראל לאיראן ובעקבות הידיעה, שלפיה עסק שיפר בעבודה שלא בשליחות רשות השידור בעת ש„התפוצץ" בוואשינגטון סיפור „הקשר הניקאראגואי".

אדמון אמר אמש ל„דבר", כי בעת האחרונה נפוצו שמועות לפיהן עסק שיפר ב„עבודות צדדיות" ללא רשות הממונים עליו. לדבריו יש בשמועות אלה משום הכפשת שמה של רשות השידור ולפיכך יש להחזיר את שיפר ארצה כדי לבדוק את אמיתות הדברים.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת אמר אמש ל„דבר", כי השמועות הגיעו גם אליו וכי הוא יבדוק את הנושא.

על פי אותן שמועות היה אמור ה„וואשינגטון פוסט" לפרסם בסוף השבוע שעבר כתבה של שיפר שכללה פרטים על מגעים בין ישראל לאיראן. האומר בכתבה כלל פרטים משיחות שקיימו ויינברגר, הייג ואריק שרון בשנים 1981 – 1982. בסופו של דבר לא פרסם העתון את הכתבה בשל העדר תיעוד מספיק.

מקורות בלתי־רשמיים שמסרו את הפרטים על הכתבה אמרו עוד, כי פרטים המופיעים בכתבה שלא פורסמה עוררו זעם רב בקרב נציגים מ„אייפק" שאף פנו ללשכת ראש הממשלה וללשכת שר החוץ בנושא זה. אתמול הכחישו דוברי לשכת ראש הממשלה ומשרד החוץ, שקיבלו פניות בנושא מנציגי „אייפק".

מובארק מזהיר איראן מתקיפת סעודיה או את נסיכויות הנפט

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

נשיא מצרים חוסני מובארק אמר אתמול, שאם איראן תתקוף את סעודיה או את נסיכויות המפרץ הפרסי – תיחלץ מצרים לעזרתן.

בהשיבו על שאלות כתבים בקאהיר, אמר מובארק, שכל מדינות ערב צריכות להיחלץ לעזרת מדינות המפרץ במקרה של תוקפנות איראנית נגדן – בהתאם למחויבותן להסכם ההגנה הערבי המשותף.

יצויין, ששלשום איים נשיא איראן עלי ח'מנאי לתקוף את מדינות המפרץ הפרסי, אם ימשיכו להושיט לעיראק סיוע פעיל במלחמתה נגד איראן.

באחרונה רווחו ידיעות, שמטוסי חיל־האוויר העיראקי תקפו בסוף השבוע שעבר את מסוף הנפט האיראני באי לאראק, השוכן במרחק 1,200 ק"מ מבגדאד, ונחתו על אדמת סעודיה בדרכם חזרה לבגדאד בעקבות מחסור בדלק.

יצויין, שנשיא מצרים אמור להשתתף בוועידת מנהיגי המדינות האיסלאמיות, האמורה להיערך בכוויית ב־26 בינואר. מובארק חזר אתמול גם על מחויבותו להמשיך לפעול לכינוס ועידה בינלאומית לפתרון הבעיה הפלשתינית, הוא אמר, שלדידו אין זה משנה אם ועידה מכינה תכשיר את הקרקע לכינוס הועידה הבינלאומית, אם לאו – העיקר שהוועידה הבינלאומית תתכנס תוך תיאום בין הגורמים שישתתפו בה.

הגימלאים מ„מבטחים" ו„מקפת" הפגינו בכנס הוועדה המרכזת

מאת סופר „דבר" לענייני עבודה

עשרות גימלאים, המשתייכים לקרנות ההסתדרותית „מבטחים" ו„מקפת", הפגינו אתמול בבוקר בחצר הוועד הפועל, בתביעה ליישם החלטות קודמות בדבר פיצויי־שחיקה.

חלק מהגמלאים הפריעו לקיום ישיבת הוועדה המרכזת, שהתקיימה אותה שעה בבית פעילי ההסתדרות בתל־אביב.

בהתערבות מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר נרגעו הרוחות, ומשלחת מפגינים נפגשה עמו אחר־הצהריים. הסכסוך בין הגימלאים לבין הנהלות הקרנות נובע מסירובו לשלם לגמלאים פיצויי שחיקה, בהסתמך על החלטות ועדת אברהם פרידמן.

בזמנה כוננה ועדה מיוחדת, בראשות יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, לבדיקת עניינם. הוועדה המיוחדת לא הגישה עדיין את המלצותיה והגימלאים מתלוננים, כי יש סחבת בטיפול.

קיסר הבטיח למשלחת, כי תוך שבועיים־שבועיים יגובשו המסקנות ויובאו לפני הנהלות הקרנות.

הגימלאים טענו, כי לא ידעו, היכן מתקיימת ישיבת הוועדה המרכזת. ולטענתם, הוטעו במזיד ונשלחו לבניינים סמוכים אחרים, בסביבות הוועד הפועל. גמלאי „מבטחים" ו„מקפת" שהשתתפו אתמול בהפגנה הם עתונאים לשעבר, אנשי „בקורת", „עמידר" ופורשי הסגור התעשייתי.

(עו). – אזכרה לחללי מלחמת קדש נערכה אתמול בבית העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים במלאת 30 שנה למבצע.

מוחמד מהדי נציגם של 8 מיליון מוסלמים אמריקאים, אשר הגיע אתמול ללבנון במטרה להביא לשחרורם של 17 אמריקאים המוחזקים בלבנון כבני ערובה, בוחן תמונות חטופים ומאמרים הנוגעים להם במשרדי סוכנות הידיעות א.פ. בביירות. אתמול אמר מהדי לעתונאים, כי עיסקת הנשק החשאית של ארה"ב עם איראן סיבכה את שליחותו ההומניטארית והקשתה עליו להוציא אל הפועל את משימתו. (צילום: א.פ.)

הממשלה אישרה שטר הבוררות בנושא טאבה

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

בהתנגדות שר התעשיה והמסחר אריאל שרון ובהסתייגות השר בלי תיק יוסף שפירא, אישרה אתמול הממשלה את שטר הבוררות בין ישראל למצרים, בקשר לפתרון הסכסוך על טאבה.

השר שרון הציע לעכב את אשרור השטר עד שיתמלאו שלושה תנאים: מצרים תסכים לשלם פיצויים למשפחות הנרצחים בראס בורקה, תסגור את משרד אש"ף בקהיר ותסיר הגבלות המונעות מתיירים לבקר בישראל.

השר שפירא טען, כי לא יתכן שהשרים מתבקשים לאשר מסמך, שמעולם לא הובא לעיונם. ואולם ראש הממשלה יצחק שמיר הסביר, ודבריו נתמכו על־ידי שר הבטחון יצחק רבין, כי ישראל אינה יכולה שלא לאשרר עתה את השטר, וזאת לאחר שנציגיה חתמו עליו.

היועץ המשפטי למשרד החוץ, רובי סייביל, הסביר, כי מצרים מוכנה, באופן עקרוני, לשלם פיצויים למשפחות הנפגעים בראס בורקה, אך סכום הפיצויים ושיעורם טרם נקבעו, ועל כך יתנהל דיון בין שתי הממשלות.

החלפת שטר הבוררות המאושר תתקיים בעוד שבוע בז'נבה, בפגישה של משלחות מצרים וישראל ושלושת הבוררים הבין־לאומיים, ואחר־כך יחלו הדיונים, שצפוים כי יימשכו כשנה וחצי.

שרון ממנה את עוזרו ליו"ר מרכז ההשקעות

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר"

עודד שמיר, עוזרו של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון, ימונה בקרוב ליו"ר מרכז־ההשקעות במשרד התעשיה והמסחר.

שמיר יחליף בתפקיד זה את יורם בליזובסקי, שימונה למנכ"ל משרד התעשייה והמסחר, אחרי אישורה של ועדת המינויים. בליזובסקי משמש זה זמן מה – לצד תפקידו כיו"ר מרכז ההשקעות – מנכ"ל משרד התמ"ס בפועל, בעקבות פרישתו של המנכ"ל הקודם, יהושע פורר.

עתה מתכוון השר שרון לקבע את מינויו של בליזובסקי ולאייש את התפקיד שהתפנה בעוזרו עודד שמיר.

יצויין, כי אף שמדובר במינוי אישי מינויו של עודד שמיר אינו מינוי פוליטי, שכן הלה אינו חבר תנועת חירות.

הצעות מאוסטרליה וספרד לבניית קו הרכבת לאילת

מאת יוסף מיכלסקי, סופר „דבר"

שתי משלחות של גורמים גדולים מאוסטרליה ומספרד, המעוניינים לבנות את המסילה לאילת, סיימו בימים אלה את ביקורן בארץ אחרי פגישה עם נציגי משרד התחבורה והאוצר, חברי „ועדת חירם" הבודקת את הפרוייקט מטעם הממשלה, ועם מנכ"ל רכבת ישראל וצוות עוזריו.

המשלחת האוסטרלית ייצגה כמה חברות פרטיות גדולות אשר יש להן גיבוי ממשלתי בארצן. האוסטרלים הציעו לספק את כל ציוד הבנייה והציוד הנייד, לבנות את המסילה על מתקניה ולהעביר אותה לרכבת ישראל תמורת הזכות לגבות את ההכנסות של הקו החדש לשם החזרת ההון והריבית של ההשקעה.

לא ידוע אם האוסטרלים תבעו ערובה של ממשלת ישראל על השקעתם או ערובה חלקית, שתשקיע את ההסדר של העברת הכנסות המסילה למשקיעים. במקרה כזה הכוונה היא, כנראה, להבטיח מינימום הכנסות למשקיע, לפחות את החזר ההשקעות.

המשלחת הספרדית ייצגה את חברת „אינרל", שהיא חברה בת של הקונצרן „איני" שבבעלות החברות הממשלתיות בספרד. חברה זו מתמחה בבניית מסילות ברזל ומתקני רכבת.

נודע, כי שני גורמים אלה התחייבו להגיש לממשלת ישראל הצעות מפורטות עד סוף החודש. יצויין, שגם „ועדת חירם" חייבת להגיש את המלצותיה לממשלה עד סוף דצמבר.

דובר שמיר לעתונאים שקבלו:

הוויכוח שלכם – עם ועדת העורכים ולא עם הצנזורה

דוברו של ראש הממשלה, יוסי אחימאיר, השיב לקבוצת עתונאים שפנו אל ראש הממשלה בעניין „ההגבלות שמעבר לגבלות" בפירסום פרשת וענונו.

במכתבו אומר יוסי אחימאיר, כי ההגבלות שמעבר להוראות הצנזורה הרגילות הוסרו, וכי בזמן הקצר שבהן היו בתוקפן, זה היה בהסכמתה של ועדת העורכים.

אי לזאת, אומר דוברו של ראש הממשלה, הוויכוח של העתונאים בעלי המחאה איננו בינם לבין ראש הממשלה אלא בינם לבין ועדת העורכים.

את המכתב לשמיר כתב לוי מורב, חבר ועד אגודת העתונאים בתל־אביב, בשם קבוצה של 20 עתונאים. הדברים התייחסו לאיפול כל הידיעות הקשורות בפרשת ועננו שמקורן בישראל.

השר פת למסע נוסף: שבועיים במערב־אירופה

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

שר המדע והטכנולוגיה גדעון פת ייצא מחר למסע נוסף של שבועיים ימים במערב־אירופה, לאחר ששב לארץ, לא מכבר, בתום שהות של שלושה שבועות בדרום־אמריקה.

איפלפ"א ביטל החרם נגד סוריה ולוב

מאת אריה אורן, סופר „דבר"

ראשי איגוד הטייסים הבינלאומי, איפלפ"א, נכנעו ללחצן של מדינות אירופה וארצות ערב וביטלו את החרם בן 48 השעות על סוריה ועל לוב, שעליו החליטו ראשי האיגוד לפני חודש, מיד לאחר פסק־הדין בעניינו של המחבל, ניזאר הינדאווי, שזמם לפוצץ מטוס של „אל־על" בדרכו מלונדון לארץ.

ההלטת ראשי איפלפ"א נפלה בשבוע שעבר בבקסיקו. עם זאת הסאיר בעינה את ההחלטה להכריז על סוריה ועל לוב כעל „מדינות עוינות".

„תבורי" תפעיל את „פרי־זה"

מאת יצחק מיהר, סופר „דבר"

תשלובת „תבורי" קבלה על עצמה להפעיל החל מהבוקר את המפעל הכושל „פרי־זה" בחדרה. על הסכם ההפעלה חתמו אמש כונס המפעל, עו"ד ליפא מאיר, נציגי בנק לאומי (הנושה העיקרי) נציגי תשלובת „תבורי" ווכויר מועצת פועלי חדרה, בשם העובדים. בית המשפט המחוזי אישר ההסכם. ההסכם מבטיח לתשלובת אופציה להפעלת המפעל לשנה נוספת, שבמהלכה יוכל הכונס להחפש קונה למפעל.

תיקון טעות

בידיעה על אירועים בשכונות לציון כ"ט בנובמבר, שפורסמה אתמול ב„דבר" נכתב כי זה יום השנה להכרזה בלפור, וצ"ל כמובן יום השנה להחלטת החלוקה של או"ם ב־1947.

יש עוד סיבה לחטוף אבוקדו

1.85 ש"ח לק"ג

המבצע על זני אטינגר ופוארטה

מבצע אבוקדו ברשתות:
קו־אופ והיפר קו־אופ, שופרסל והיפרכל,
רשת היפרשוק תנובה
ובחנויות נוספות שיצטרפו למבצע.

קח פרי ותהיה לי בריא!

מועצת הפירות (ייצור ושיווק)

הצעים וירידות שערים חריפות

מאת שמואל רוזנבלום

שבוע המסחר נפתח במגמת הצעים בכל הסקטורים בבורסה כאשר נפח ההצעים הפתיע את מקורבי השוק ומעגל הפעילים. פתיחת מבצעי ההפצה בקרנות מזרחי ופועלים, הביאו חלק מהסוחרים למחשבה שהמסחר יהיה שגרתי למדי וההצעים יקלטו ללא שינוי או בירידות קלות. בדיעבד המציאות הבורסאית גרמה „לשחיטה" ממשית בשערי ני"ע רבים ועיקרה כמובן התרכזה במניות הקלילות ובמניות הפרוייקטים.

גם במקומם של הכבדות לא נפקד מגל הפרעות הבורסאי אך באלה לא נרשמו בדר"כ שחיטות של ממש, אם כי ירידות שער של 4% עד 5% משמעותה בכבדות קיזוז רווחי נייר משמעותי ביותר. בחלק ממניות הפרוייקטים ציפו הברוקרים ומנהלי התיקים להצעים מלכתחילה. כיוון שמראש לא היה במגמתם לרכוש את ההצעים, הם הוסיפו לכמות ההיצע בלידר, וזאת במטרה מוצהרת לרשום את ני"ע הספציפיים במוכרים בלבד.

מבצעי ההפצה בקרנות הנאמנות מהווים כנראה מזל ביש לשוק. ליצני הבורסה מכנים את מבצעי ההפצה – „עין הרע", לטענתם שוק המניות מפגין חולשה קבועה בעת פתיחת מבצעים למיניהם, שכן הקרנות אינן תופסות פיקוד על המתרחש בשוק, ומסתפקות בשחיקת שערים ע"מ להגדיל פוזיציות. יחד עם כל האמור לעיל התחושה הכללית נותרה אופטימית למדי, כאשר הסצנריו הבורסאי לדעת המקורבים יהיה התייצבות ברמות השערים ביומיים הקרובים, ואח"כ גל עליות שערים מחודש בקרוב.

תחזיות שוק

עפ"י הנתונים הכלכליים שפירסמו מספר גורמי משק מובילים מסתבר כי לקמה רמת האינפלציה הצפויה תנוע סביב כ־12% ואולי מעט יותר. פיחות בשער השקל לא יתבצע בזמן הקרוב, לפחות עד מחצית שנת 1987. שוק ההון יהפוך למכשיר פיננסי חשוב בגיוס ההון לפיתוח וצמיחה. עיון בנתונים אלה ילמדנו כנראה על הצפוי בשוק המניות בחודשים הקרובים. נראה לפיכך שההתפתחות החיובית בבורסה עשויה להמשך במידה ותנאי המשק לא יורעו באופן בולט למדי.

פעילות מכבדות

למרבית המניות הכבדות הופיעו כאמור הצעים. עודפי ההיצע נקלטו בירידות שערים שנעו סביב כ־3.5% במכוצע. עיון במחזורי העיסקאות בני"ע הכבדים מלמד ברורות על נכונות רכישה סחורה, אך זאת כאמור רק לאחר ירידות בולטות. מניות הסנה וכלל תעשיות ריכזו עודפי היצע גדולים מהממוצע. במניות כפי.בי. והבינלאומי נרשמו ירידות שער של כ־3.5% והן דמו לממוצע הכללי. מניות דלק, דיסקונט השקעות ונוספות זכו להצעים בינוניים בנפחם שאף הם גרמו לירידת שער מתונה יותר.

פעילות בתפי כבדות

מניות כעילית ודלתא גליל ירדו בסביבות 5% עד 6% במכוצע. חלק ניכר מהמוכרים נסוג מהיצע ההתחלתי שהוזרם לני"ע הנ"ל במהלך המסחר. המגמה הכללית שרדה היתה „לעזור" מפני ירידות שער חריפות של 10%, אך לא למנוע ירידה חדה למדי. כל המעוניינים אתמול מקרב פעילי השוק יכלו להצטייד באופן חופשי בסחורה ללא בעיות וזאת בירידות שקיזזו רווחי נייר בולטים בתקופה האחרונה.

פעילות בבנקאיות

דווקא סקטור הבנקאיות שבהסדר בלט במגמת מסחר חיובית עם עודפי ביקוש נאים. מרבית הבנקאיות זכו לעליות מתונות תוך נפחי עיסקאות בינוניים למדי.

פעילות בפרוייקטים

מניות הפרוייקטים זכו כאמור לירידות שערים חריפות למדי תוך נכונות רכישה מוגבלת ביותר ומחזורי עיסקאות בינוניים. מניית חירון 5 ירדה כ־15% לאחר שנרשמה שלשום מוכרים בלבד. היצע חריג בכלל ליסינג 5 גרם לרישומה כמוכרים בלבד. נראה שהמכירה המאסיבית בכלל ליסינג מקורה בטעות לגבי המרת האג"ח למניה וזוהי כנראה הסיבה לפעילות הערה בני"ע זה. מניות סקטורי המזון, טקסטיל ומחשבים ריכזו עודפי היצע גדולים וגרמו במספר ני"ע רב לרישום שערים כמוכרים בלבד. עם החריגים בגוף הכללי נמנו מניות נקה להם נרשם עודף ביקוש גדול. כללית צפויה התייצבות ואף עליות שערים בקלילות ברגע שהשוק כולו יתייצב קימעא.

הריבית בפיקדונות שקליים

שם הבנק	הסכום בשקל	ריבית תפיס שנתית	ריבית פקים שבועית
בנק לאומי	10,000	16%	16.25%
בנק לאומי	50,000	16.50%	16.75%
בנק הפועלים	10,000	15.5%	16.75%
בנק הפועלים	50,000	16.5%	17.50%
בנק דיסקונט	10,000	15.5%	16%
בנק דיסקונט	50,000	16%	16.5%
בנק המזרחי	10,000	15.5%	16%
בנק המזרחי	50,000	16.5%	17.75%
בנק בינלאומי	10,000	15%	16.7 %
בנק בינלאומי	50,000	16%	17.25%
ריבית ג'מבו	100,000		
ויותר		17.25%	

הערות: במערכת הבנקאית קיימים עודפי נזילות גדולים למדי בתקופה האחרונה. נראה שעודפי הנזילות עשויים לגרום לירידת שערי הריבית בעוד כמחצית האחוז בתקופה הקרובה. ריביות הג'מבו נתונות למיקוח בין הלקוח והבנק וזאת בהתאם למצב הנזילות הספציפי של הבנק.

• הכותב משמש כיועץ השקעות

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	הפדיון
אב	4248.73	4190.79
אבוקה •	371.95	364.83
אגוז	205.18	199.20
אדיר	1364.99	1338.17
אדם	1999.05	1960.81
אופיר	1659.37	1626.75
אור	386.77	378.70
אורין	143.15	140.28
אורלי	223.29	221.68
אורן	646.04	633.39
אייל	3248.77	3185.46
איילת	4078.81	3991.49
אירוס	4227.82	4136.36
איתן	608.50	596.15
אלון	512.74	502.12
אלמוג	599.45	587.73
ארז	520.00	510.01
אש	127.86	125.16
אשל	165.37	162.13
אתרוג	197.56	195.60
בדולח	1998.90	1960.42
ברוש	424.66	416.46
ברק	423.44	415.00
ברקת	760.88	745.87
גביש	1223.28	1199.46
גבע	904.05	890.60
גורן	616.55	604.39
גיא	8109.03	7989.10
גיל	2589.25	2519.89
גלית	521.56	515.21
דובדבן	323.85	320.76
דוכיפת	575.48	564.17
דולב	193.44	189.31
דורון	1266.73	1242.01
דותן	222.79	218.48
דליה	445.42	437.60
דרור	355.50	349.11
דקל	327.48	321.16
הדס	317.25	314.25
הוד	435.64	427.71
חבית	2545.94	2492.51
זהר	17082.91	16830.11
זיו	15950.34	15714.30
זמיר	775.41	760.36
חוחית	131.55	128.45
חליפין	115.84	115.33
חלמיש	572.11	560.75
חן	115.73	115.27
טופז	1196.62	1168.53
טל	4589.40	4531.31
יובל	694.77	681.51
יהלום	1840.70	1805.15
יסודות •	355.73	352.40
יערה	390.72	377.82
כוכב	912.30	894.67
כחל	116.08	113.79
כלנית	494.16	485.50
כספית	633.09	626.58
כרמל	122.66	120.22
כתר	957.50	939.31
להב	3802.38	3728.98
למשקיע	102185.2	100454.79
לפיד •	309.95	303.98
לקט	1527.70	1496.80
לשם	857.18	839.89
מבחר	1029.62	1009.19
מבטח	2957.18	2928.33
מגד	197.55	194.66
מבחן	2772.91	2745.91
מגל	658.79	646.88
מור	1395.61	1373.89
מורן	740.02	733.10
מטה	25121.50	24590.85
מיטב	766.58	751.16
מעוף	3335.09	3270.79
מעיין	661.88	648.94
מקשה	885.37	868.82
מרגלית	1095.35	1074.10
מרום	1004.00	984.06
נגה	22525.64	22190.28
נסיך	746.50	732.48
נטע	415.47	407.27
ניבי	4811.73	4741.16
סביון	492.87	483.87
סגולה	120.71	118.80
סלע	872.19	854.74 + 0.78
סנונית	609.76	597.78
סער	666.89	654.25
ספיר	508.18	497.70
עדיף	726.69	712.98
עדית	1916.29	1878.50
עידן	6199.56	6107.86
ענבר	1113.12	1088.66
ענת	2076.16	2035.49
עפרוני	381.63	368.85
ערמון	131.88	129.25
פאר	1318.97	1292.85
צבר	501.45	491.36
צופית	550.32	539.58
צוק	104.80	104.59
צמיד	887.21	868.21
צפירה	6832.05	6732.25
צמרת	1538.00	1507.60
קלע	1828.31	1819.17
רגבית	15580.15	15428.68
רימון	106.50	106.28
רקפת	595.06	585.45
רשף	661.92	647.56
שביט	685.95	672.61
שהם	834.67	814.57
שירה	344.12	341.61
שמיר	320.15	313.81
שנהב	681.49	671.98
שסק	667.74	651.72
שקד	162.88	159.66
תאנה	199.63	197.71
תדהר	438.66	428.51
תהילה	87.81	85.95
תירוש	440.17	434.79
תמר	193.05	189.52
תפוח	177.88	176.71
תרשיש	1290.78	1265.57
תשרי	489.87	484.16

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנק'
4% מלוות (100% הצמדה)		
ש4001	632822.0	
ש4002	345000.0	
ש4003	540000.0	
ש4004	530450.0	
4.25% מלווה פריגה (שגיא)		
ק-301 תשואה 3.80%		
4101	325.2	+1.5
ק-302 תשואה 3.95%		
4102	126.6	-.2
4103	121.5	-.2
ק-303 תשואה 4.20%		
4104	116.6	+.3
4301	116.6	+.3
4302	111.0	+.3
4303	110.0	
ק-304 תשואה 4.88%		
4105	93.6	+.1
4106	91.1	+.1
ק-321 תשואה 4.94%		
4201	107.4	-.3
4202	105.4	-.2
4203	103.3	-.2
4204	99.6	-.2
4205	97.6	-.2
4206	95.6	-.3
4207	95.2	-.3
4208	93.8	-.3
4209	91.7	-.3
4210	89.2	-.3
4304	111.4	+.1
ק-342 תשואה 4.55%		
4305	97.2	-1.0
7%		
ק-201א' תשואה 2.82%		
ש3601	35296.0	+111.0
ק-201ב' תשואה 3.22%		
ש3602	32082.0	+495.0
ק-202א' תשואה 3.49%		
ש3603	29546.0	-176.0
ק-202ב' תשואה 3.31%		
3604	26684.0	+48.0
ק-203א' תשואה 3.33%		
ש3605	24326.0	+44.0
ק-203ב' תשואה 2.61%		
ש3606	23535.0	+36.0
ק-203ג' תשואה 2.36%		
ש3607	22523.0	+13.0
ק-203ד' תשואה 2.28%		
ש3608	21584.0	+37.0
ק-204א' תשואה 2.53%		
ש3609	20169.0	+11.0
ק-204ב' תשואה 2.56%		
ש3610	18168.0	+32.0
ק-204ג' תשואה 2.52%		
ש3611	17578.0	+45.0
ק-204 תשואה 2.30%		
ש3612	17226.0	+30.0
ק-205 תשואה 2.47%		
ש3613	16093.0	+7.0
ש3614	15448.0	+7.0
ש3615	14263.0	+6.0
ש3616	13057.0	+4.0
ק-206 תשואה 2.31%		
ש3617	12407.0	+21.0
ש3618	11776.0	+18.0
ש3619	11053.0	+19.0
ק-207 תשואה 2.54%		
ש3620	10335.0	+18.0
ש3621	9818.0	+17.0
ש3622	8853.0	+15.0
ק-208 תשואה 2.47%		
ש3623	8342.0	+69.0
ש3624	7856.0	+66.0
ק-209 תשואה 2.60%		
ש3625	7131.0	+13.0
ש3626	6596.0	+12.0
ש3627	6117.0	+10.0
ק-210 תשואה 2.62%		
ש3628	5626.0	+13.0
ש3629	5271.0	+12.0
ש3630	4983.0	+10.0
ק-211 תשואה 2.50%		
ש3631	4702.0	+49.0
ש3632	4429.0	+47.0
ש3633	4184.0	+45.0
ק-212 תשואה 2.78%		
3634	3627.0	-19.0
ש3635	3430.0	-18.0
ש3636	3303.0	-18.0
ק-213 תשואה 2.71%		
ש3637	3115.0	+6.0
ש3638	2900.0	+5.0
ש3639	2655.0	+5.0
ק-214 תשואה 2.71%		
ש3640	2187.0	+4.0
ש3641	1895.0	+3.0
ק-215 תשואה 2.80%		
3642	1685.0	-7.0
ש3643	1492.0	-6.0
ק-216 תשואה 2.50%		
3644	1356.0	+27.0
3645	1223.0	+24.0
4.25% מלווה פריגה (גליל)		
ק-231 תשואה 4.20%		
3701	963.1	+1.8
ק-232 תשואה 4.35%		
3702	729.7	+15.4
ק-235 תשואה 4.80%		
3703	627.2	+1.2
3704	536.6	+1.0
ק-251 תשואה 4.77%		
3751	291.8	+1.0
ק-252 תשואה 4.84%		
3752	112.9	-2.6
3753	108.3	-2.6
ק-253 תשואה 4.99%		
3754	100.1	-.5
3755	96.2	-.5
3756	92.7	-.5
3757	90.9	-.4
3758	89.1	-.4
3759	88.7	-.4
3760	87.4	-.4
3761	85.4	-.5
3762	83.1	-.4
ק-271 תשואה 4.90%		
3826	102.0	-.1
3827	100.0	-.1
3828	96.4	-.1
3829	94.5	-.1
3830	92.6	-.1
3831	92.2	-.1
3832	90.9	
3833	88.8	-.1
3834	86.4	-.1
ק-290 תשואה 4.90%		
3901	104.3	-.6
3902	99.2	-.6
3903	98.3	-.8
ק-281 תשואה 4.99%		
3861	87.4	-.5
3904	99.1	-.2
4%-6%-7% מלווה פיתוח ופריגה (הצמדה 80%)		
ש3201	*** הפסקת מסחר ***	
ש3202	206501.0	
ש3203	202000.0	
ש3204	199500.0	+400.0
ש3205	196700.0	-600.0
ש3206	194600.0	
ש3210	190000.0	+500.0
ש3211	191580.0	
ש3212	182000.0	
ש3213	174300.0	-600.0
ש3214	171100.0	
6%		
ש3501	164000.0	-1300.0
ש3502	164300.0	-1000.0
ש3503	176916.0	
ש3504	148022.0	
ש3505	148000.0	
7%		
ש3521	146900.0	
ש3522	137600.0	
ש3523	129400.0	
ש3524	129200.0	
ש3525	128647.0	
ש3526	126100.0	
ש3527	123700.0	
ש3528	121000.0	
ש3529	120900.0	+400.0
ק-704 תשואה 3.16%		
ש3530	118032.0	+118.0
ש3531	117750.0	+113.0
ש3532	114283.0	+109.0
ש3533	114125.0	+104.0
ש3534	107610.0	+97.0
ק-705 תשואה 3.12%		
ש3535	107855.0	+192.0
ש3539	101618.0	+180.0
ק-706 תשואה 3.30%		
ש3536	107378.0	+192.0
ש3537	107251.0	+193.0
ש3538	100949.0	+181.0
ש3540	100739.0	+153.0
ש3541	97335.0	+149.0
ש3542	97190.0	+148.0
ש3543	96549.0	+173.0
ק-707 תשואה 3.06%		
ש3544	97148.0	+57.0
ש3546	94764.0	+52.0
ש3547	94542.0	+50.0
ש3548	94432.0	+51.0
ש3550	89517.0	+45.0
ש3551	89132.0	+43.0
ק-708 תשואה 3.03%		
ש3545	94557.0	+168.0
ש3549	89324.0	+159.0
ש3552	81988.0	+146.0
ש3554	81834.0	+144.0
ש3555	81834.0	+144.0
ק-709 תשואה 3.11%		
ש3553	81370.0	+585.0
ש3571	70555.0	+549.0
ק-710 תשואה 3.06%		
ש3556	77926.0	+138.0
ש3558	77824.0	+138.0
ש3559	75068.0	+154.0
ש3560	71054.0	+126.0
ש3561	70847.0	+126.0
ק-711 תשואה 3.01%		
ש3557	78552.0	+139.0
ש3572	71422.0	+126.0
ק-712 תשואה 3.39%		
ש3573	70458.0	+126.0
ש3574	64960.0	+117.0
ש3577	64900.0	+117.0
ש3578	59946.0	+108.0
ק-713 תשואה 3.30%		
ש3575	64778.0	-271.0
ש3576	64587.0	-272.0
ש3579	59605.0	-263.0
ק-714 תשואה 3.28%		
ש3580	55640.0	+99.0
ש3581	50600.0	+91.0
ש3582	46659.0	+71.0
ש3583	45261.0	+81.0
ק-715 תשואה 2.68%		
ש3584	45686.0	+424.0
ש3585	41431.0	+411.0
ש3586	37533.0	+380.0
ש3588	37494.0	+387.0
ק-716 תשואה 2.93%		
ש3587	37358.0	+519.0
ש3591	34047.0	+484.0
ש3592	34008.0	+484.0
ש3593	33949.0	+485.0
ק-717 תשואה 3.30%		
ש3589	35586.0	-209.0
ש3594	32015.0	-206.0
ש3596	30591.0	-204.0
ש3597	30483.0	-204.0
ק-718 תשואה 3.09%		
ש3590	33665.0	+329.0
ש3595	32077.0	+321.0
ם 2	103.6	+.2
ם 3	106.1	+.4
מימון 157	114.5	+.1
מימון 160	105.0	+.1
ת רן 2	106.0	
ם 82	105.5	+.7
ם 85	108.3	+.5
ן 1	103.9	
ן מרדה 2	*** הפסקת מסחר ***	
5% מלווה פיתוח העירייה (פריגה צמודה)		
ש2001	157860.0	
ש2002	137500.0	
ש2003	132200.0	+400.0
ש2004	132800.0	-1200.0
ש2005	125200.0	+700.0
ש2006	124750.0	-100.0
ש2007	122600.0	+600.0
ש2008	121200.0	+800.0
ש2009	122400.0	-800.0
ש2010	122500.0	+500.0
ש2011	119500.0	
ש2012	118100.0	-500.0
ש2013	119300.0	-500.0
ש2014	116400.0	
ש2015	116700.0	
ש2016	117900.0	-600.0
ק-108 תשואה 3.28%		
ש2017	114959.0	+206.0
ש2019	114654.0	+206.0
ש2020	111297.0	+200.0
ק-109 תשואה 3.24%		
ש2018	115749.0	+132.0
ש2021	111999.0	+123.0
ק-110 תשואה 3.46%		
ש2022	104457.0	+188.0
ק-111 תשואה 3.37%		
ש2023	105393.0	+340.0
ק-112 תשואה 3.40%		
ש2024	98327.0	+537.0
ש2027	94799.0	+505.0
ש2031	90548.0	+528.0
ק-113 תשואה 3.42%		
ש2025	98896.0	+178.0
ש2026	98545.0	+178.0
ק-114 תשואה 3.20%		
ש2028	95700.0	+146.0
ש2030	93957.0	+167.0
ק-115 תשואה 2.65%		
ש2029	94521.0	+1439.0
ש2033	86866.0	+1418.0
ש2035	79737.0	+1347.0
ק-116 תשואה 3.00%		
ש2032	91858.0	+879.0
ש2034	86776.0	+854.0
ש2036	79651.0	+808.0
ק-117 תשואה 2.36%		
ש2037	76382.0	+131.0
ש2052	64286.0	+111.0
ק-118 תשואה 3.45%		
ש2038	75068.0	+118.0
ש2040	72249.0	+113.0
2051	68825.0	+106.0
ק-119 תשואה 3.28%		
ש2039	72050.0	+28.0
ש2041	68187.0	+24.0
ק-120 תשואה 2.70%		
ש2053	64070.0	+112.0
ק-121 תשואה 3.15%		
ש2054	58899.0	+58.0
ש2056	53748.0	+53.0
ש2058	48881.0	+47.0
ש2060	45076.0	+51.0
ק-122 תשואה 2.82%		
ש2055	59006.0	+567.0
ש2057	54681.0	+537.0
ש2059	49641.0	+500.0
ק-123א תשואה 2.00%		
ש2061	36565.0	+62.0
ק-123ב תשואה 2.00%		
ש2062	55386.0	+56.0
ק-123ג תשואה 2.00%		
ש2063	51841.0	+53.0
הלים		
ם 18	102.5	
ם 19	100.2	
ם 20	100.2	-1.8
ם 21	ק 100.2	+3.0
ם 22	103.5	+2.0
ם 23	88.4	
פ־ין 23	*** הפסקת מסחר ***	
ש24	86.6	+.3
ש25	87.6	+.5
ש26	95.4	+1.0
ש27	91.8	+1.2
ש28	88.2	-.1
ש29	88.3	+.6
ש30	96.8	+1.8
ש31	94.8	+1.0
תיח 15	89.5	02/11/86
52	92.5	+.2
33	88.0	23/11/86
2	90.5	+2.6
מ"ב 34	95.4	
מ"ב 35	99.1	24/11/86
מ"ב 36	105.5	26/11/86
אגרות חוב בלתי מתואמות מבנק		
אשפל ם	100.0	07/08/86
ש	ק 88.4	25/11/86
ישראל 11	96.6	28/10/86
ישראל 12	97.1	15/09/86
ישראל 13	97.8	26/10/86
ישראל 14	97.3	20/11/86
מניב 24 ש	85.9	30/09/86
מניב 25 ש	84.9	28/10/86
מניב 26 ש	84.9	15/09/86
מניב 28 ש	84.8	28/09/86
מניב 30 ש	84.2	26/11/86
ה מימון 1	90.0	+1.0
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
סד' 2501	153.9	
סד' 2502	152.2	
סד' 2503	147.2	-.2
ק-602 תשואה 8.99%		
סד' 2504	147.5	+.3
סד' 2505	141.8	+.3
ק-603 תשואה 9.80%		
סד' 2506	136.4	-.3
סד' 2507	131.5	-.4
ק-604 תשואה 9.46%		
סד' 2508	96.5	+.1
ק-901 תשואה 10.02%		
7001	220.8	-.2
7002	215.9	-.3
ק-902 תשואה 8.89%		
7003	217.5	+6.6
7004	208.6	+6.2
ק-903 תשואה 9.36%		
7005	185.6	+.2
ק-904 תשואה 9.90%		
7006	171.8	-2.5
ק-905 תשואה 9.62%		
7007	161.3	+1.7
7008	155.2	+1.6
ק-906 תשואה 9.50%		
7009	148.8	+.5
ק-907 תשואה 9.83%		
7010	139.4	+.9
ק-908 תשואה 9.82%		
7011	133.7	-.1
7012	122.8	-.1
ק-909 תשואה 10.15%		
7013	118.8	+.1
ק-910 תשואה 10.00%		
7014	103.8	-1.0
ק-911 תשואה 10.18%		
7015	88.4	-.4
7016	87.5	-.4
7017	86.7	-.4
7018	86.5	-.4
7019	86.8	-.4
7020	86.6	-.4
7021	85.8	-.3
7022	88.4	-.3
ק-951 תשואה 10.12%		
7201	86.4	-.3
7202	86.0	-.3
7203	84.4	-.3
7204	84.8	-.3
7205	84.9	-.3
ק-801 תשואה 5.51%		
ש6101	11698.0	+82.0
ק-802 תשואה 6.34%		
ש6102	9856.0	+11.8
ק-803 תשואה 6.46%		
ש6103	6096.0	+10.0
ק-804 תשואה 6.63%		
ש6104	5682.0	+10.0
ש6105	5386.0	+10.0
ק-805 תשואה 6.49%		
ש6106	5129.0	+10.0
ש6107	4981.0	+8.0
ק-806 תשואה 6.85%		
ש6108	3500.0	+16.0
ש6109	3325.0	+15.0
ש6110	3266.0	+16.0
ק-807 תשואה 6.23%		
ש6111	2726.0	+6.0
ש6112	2612.0	+5.0
ק-808 תשואה 6.84%		
ש6113	2379.0	+9.0
ק-821 תשואה 5.85%		
ש6151	715.2	
ש6152	686.8	
ק-822 תשואה 5.84%		
ש6153	594.6	
ש6154	503.7	
ק-823 תשואה 5.10%		
ש6155	377.4	-2.0
ק-824 תשואה 5.10%		
ש6156	305.0	-1.2
ק-825 תשואה 5.95%		
ש6157	277.5	-.6
ש6158	215.4	-.4
ק-826 תשואה 5.00%		
6159	181.8	+.3
ק-827 תשואה 4.90%		
6160	175.6	+.8
6161	167.6	+.9
ק-828 תשואה 5.50%		
6162	149.0	-1.0
ק-829 תשואה 5.10%		
6163	139.4	-.3
6164	133.0	-.3
ק-830 תשואה 4.95%		
6165	126.4	+.8
ק-831 תשואה 5.09%		
6166	118.3	-.5
6167	115.7	-.6
6168	113.8	-.6
ק-832 תשואה 5.10%		
סד' 6169	106.9	-.7
ק-833 תשואה 5.09%		
6170	100.3	-.3
ק-834 תשואה 4.75%		
6171	78.5	-.1
6172	72.9	+.1
ק-851 תשואה 5.60%		
6801	79.7	-.8
אב 86	88.0	-.1
אב 85	216.2	-.5
אלונה 85	105.0	-5.0
אלסים 85	*** הפסקת מסחר ***	
טריקס 85	655.0	-4.0
תוירים 84	187.1	+1.8
תוירים 85	*** הפסקת מסחר ***	

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אר.ה.ה. ש	20250	60.0	+700	+3.6	+70.0
הבנקה 0.1	תב 1130	2298	-70	-5.8	-2460
הבנקה א 0.5	תב 800	2716	-66	-7.6	-3490
הבנקה אופ 2	788	1350	-51	-6.1	-2845
כללי לא בהסדר	23550	43.0			-75.0
בנק בב' אמריק 1.	*** הפסקת מסחר ***				
בנק בב' אמריק 5.	*** הפסקת מסחר ***				
בנק בב' אב אופ1	*** הפסקת מסחר ***				
הבינלאומי 5.0	5415	816	-130	-3.7	-1576
פ.י.ב.י. 0.5	4430	2876	-145	-3.2	-3004

בנקים בהסדר ההצמדה

אידיבי רג 100.0	80790	576			-366
אידיבי ב 100.0	81100	8.0	+100	+1	+7.0
אידיבי בב א 2.0	489960	2.0	-40		-2.0
אגוד 1שה	60000	31.0	-226	-.4	-54.0
דיסקונט ב	103500	6.0	+400	+.4	+9.0
דיסקונט א	103220	82.0			+4.0
דיסקונט שה ב	12100	6.0	+100	+.8	+337
המזרחי ש	33330	941	-70	-.2	-504
המזרחי ב	33270	7.0	-10		-3.0
המזרחי שה פ	15130	81.0	+90	+.6	+501
הפועלים בבב	103002	3.0	-4998	-4.6	-4.8
הפועלים ש	54870	810			-9.0
הפועלים ב	54990	41.0	-10		-13.0
כללי א 1.0	140020	17.0			-15.0
כללי שה 5	105150	2.0	+350	+.3	+33.0
כללי שה 7	6701	175	+81	+1.2	+831
כלל בנקים 100.0	35010	1275	+140	+.4	+1213
כלל שה 11	13350	86.0			+113
ביטוח וסחר 1.0	46800		-120	-.3	-1.0
ביטוח וסחר 5.0	24000				

בנקים למשכנתאות

ארנים 0.1	תב 21900	49.0	-1300	-5.6	-94.0
לאומי משכנתא' ש	7220	449	-270	-3.6	-585
לאומי משכנתא' מ	7390	200			-37.0
כרמל ש	4810	100	-150	-3.0	-87.0
כרמל שה 1	3455		-45	-1.3	-619
בנין ב 5.0	7500	43.0	-100	-1.3	-64.1
פת מסכ ש	2340	648			+473
מסכב ב ש	2600	749			+430
עצמאות 0.1	9662	73.0			-61.0
משכנות מבכב ש	16700	56.0	-800	-4.6	-49.0
משכנות רג ש	*16800	89.0	-560	-3.2	-208
• ביצוע חלקי 87.30%					
משכנות שה 1	8850				
משכנות שה 2	4399	114			+19.0
יעכור 1.0	3200	255			-159
יעכור 5.0	1420	731			-591
בידב 1.0	תב 5913	186	-657	-10.0	-514

מוסדות מימון

עלמון א ש	תב 497	12102	-39	-7.3	-25745
הוקלאות מבכב א	*** לא נסחר ***				
הוקלאות מבכב ג	*** לא נסחר ***				
לאומי תעשיה א ש	תב 8455	366	-545	-6.1	-616
פתוח תעשיה מבכב	*** לא נסחר ***				
פת העש בב ג	*** לא נסחר ***				
פת העש בב גג	*** לא נסחר ***				
פת העש בב גג1	*** לא נסחר ***				
פת העש בב ד	*** לא נסחר ***				
פת העש בב דד	*** לא נסחר ***				
מרכז קבלנים 5.0	תב 1160	3960	-80	-6.5	-7414
תיירות בב	*** לא נסחר ***				
כלל ליסינג 0.1א	תב 20500	110	-1650	-7.5	-311
כלל ליסינג 0.5ב	מ 15961		-840	-5.0	-1340
כלל לסינג אג"ח1	12650	333			-18.0

ביטוח

איתן ביטוח 1שח	251	15651	+1	+4	+6952
ארדש 1.0	1382	1151	-33	-2.3	-398
ארדש א 0.5	687	2624	-14	-2.0	-819
בטוח משנה 0.1	תב 530	828	-30	-5.4	-598
בטוח משנה 0.5	175.0	6785			+5133
הדר 1שח	366	5191			+295
הדר 5שח	207	14597	-3	-1.4	-3817
הסנה ש	326	41193	-14	-4.1	-117704
הפניקס 0.1	736	5059	-4	-.5	-4347
הפניקס 0.5	ק 624		+30	+5.1	+14086
המסחר-הראל 1.0	7100	25.0			-25.0
המסחר-הראל 5.0	3700	451	-110	-2.9	-522
מנורה 1.0	2025	139	-95	-4.5	-187
מנורה 5.0	תב 1075	575	-60	-5.3	-1078
סהר ביטוח ב	5581	860	+3	+.1	+635
סקרדיטס 1שח	846	2390	-14	-1.6	-3307
צור ש	330	2261	-15	-4.4	-6889
ציון וחזקות 1.0	8880	5.0	+80	+.9	+3.0
ציון וחזקות 5.0	2275	400	+25	+1.1	+525

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרגאמא 1.0	5760	151	-240	-4.0	-412
אינטרגאמא 5.0	2999	891	-1		-272
מאיר עזרא 1.0	1298	1922	-2	-.2	-1866
מאיר עזרא אופ 1	7200	22.0	-376	-5.0	-159
כלל סחר 1.0	352	22033			+5222
קריסטל 1.0	831	2145	+11	+1.3	+829
רפק 0.1	35000				
רפק 0.5	10500	43.0			-87.0
שופרסל א 2.0	7200	1096			-64.0
שופרסל ב 10.0	5770	2296	-200	-3.4	-4061

שרותים

דלק ב 0.1שח	3420	2424	-79	-2.3	-3956
הראל 1.0	3380	50.0	+8	+.2	+49.0
הראל 5.0	2320	13.0			-13.0
סוכנות הספקה 0.1	14200	42.0			+25.0
סוכנות הספ' 0.5א	4945	140			-65.0
קרור 0.1	2098	249	+48	+2.3	+32.0
קרור 1.0	315	12477			-2328
חברת החשמל 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
מוסכי ערוכה 0.1	*4940	125	+140	+2.9	+45.0
• ביצוע חלקי 86.20%					
מוסכי ערוכה 0.5	2399	739	+49	+2.1	+198
קונטרסים 0.1	3849	553	-180	-4.5	-515
קונטרסים 0.5	3200	1139	-102	-3.1	-1079
קטל 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
קטל אופ 1	*** הפסקת מסחר ***				

מלונות ושרותי תיירות

גלי זהר 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
גלי זהר 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
מלונות דן 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
מלונות דן 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
חוף האלמוג 0.1	*5700	109	-300	-5.0	-437
• ביצוע חלקי 86.50%					
כנס 1.0	2380	74.0	-120	-4.8	-144
מלונות ירדן 1.0	2950	200	-60	-2.0	-232

מחשבים ושרותי מחשב

איכות 1שח	תב 1750	2330	-119	-6.4	-2857
רמה מיכון 1.0	תב 7000	460	-400	-5.4	-1380
ת.י.ל.ן. 1.0	מ 25102		-1321	-5.0	-56.0
יעבא 1.0	תב 6975	193	-775	-10.0	-237
כלל מחשבים 1.0	תב 13000	115	-1091	-7.7	-135
מ.ל.ל. 1.0	20250	19.0	+150	+.8	+11.0
מ.ל.ל. 5.0	6759	262			-27.0
משוב 1.0	930	2555			+462
משוב אופ 1	*704	898	-62	-8.1	-1907
• ביצוע חלקי 87.10%					
ניקוב 1שח	19999	144	-400	-2.0	-125
ניקוב 5שח	תב 11052	384	-1228	-10.0	-449
תים מחשבים 1.0	תב 1760	1738	-120	-6.4	-2082
תים מחשב אופ 1	17200	14.0	-900	-5.0	-6.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
אברהם בינוי 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
אורן מבנים 1.0	תב 890	2702	+75	+9.2	+2414
אורן מבנים 5.0	385	6369	+9	+2.4	+6504
אזורים 1שח	840	14880	-27	-3.1	-15549
אזורים אופ 1	521	8230	-28	-5.1	-18457
אזורים אגח 3	107.0	34402			+26795
אילון 1.0	תב 566	15615	-35	-5.8	-41015
אל-רוב 1.0	1250	2946	-48	-3.7	-2021
אמבנים 1.0	3250	304	-50	-1.5	-204
אפריקה 0.1שח	37980	184	-400	-1.0	-189
אפריקה 1שח	32100	302	-500	-1.5	-445
אפריקה אופ 5	16840	151	-370	-2.2	-58.0
ארזים 1.0	תב 2450	334	-240	-8.9	-1357
ארלון 1שח	2688	783			-183
ארלון 5שח	1450	1446			+15.0
בן-יקר גת 1.0	תב 3810	466	-280	-6.9	-981
ברנבוים 1שח	3500	559			-21.0
ברנבוים 5שח	2230	528	-115	-4.9	-870
דנקנר 1.0	4380	101	-160	-3.5	-690
דרוקר 1.0	365	1309	+15	+4.3	+1039
דרוקר 5.0	תב 267	2600	-18	-6.3	-2850
דרוקר אופ 1	*** הפסקת מסחר ***				
הרעד 0.1	7100	32.0	-200	-2.7	-37.0
הרעד 0.5	4750	764	-250	-5.0	-824
המסלול 1.0	1760	590	-89	-4.8	-590
המסלול 5.0	1234	1404			+1677
ת.ל.ב. 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
ת.ל.ב. 0.5	*** הפסקת מסחר ***				
נכסים ובנין 1.0	3250	2557			+255
גב-ים 0.1	4341	251	-150	-3.3	-428
גב-ים 0.5	3095	916	-100	-3.1	-979
הכשרת הישוב 1.0	60860	93.0	-90	-.2	-109
ישפרו 0.1	3460	957	-120	-3.4	-986
ישראלום 1.0	1560	915	-65	-4.0	-1424
ישרס 10.0	*** הפסקת מסחר ***				
כנף פיתוח 1.0	8302	252			+195
כלל נדלן 0.1	482	38393	-16	-3.2	-41558

מוצרי בניה

א.פ.בלל בנין 1.	1025	5411	-20	-1.9	-6493
א.פ.בנין אופ א	504	8955	-19	-3.6	-14507
א.פ.בנין אגח א	102.5	5000	-2.0	-1.9	-17968
אלקיל 5.0	10767	306	+350	+3.4	+253
אקרשטיין 1שח	849	3312	-1	-.1	-2067
אקרשטיין 5שח	625	2043	-10	-1.6	-4821
אקרשטיין אופ א	328	6977			+502
אקרשטיין אג"ח 1	97.0	86165	-.5	-.5	-49230
בטון תעיד 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
בטון תעיד 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
בר-כון 1.0	מ 1634		-86	-5.0	-3265
בר-כון 5.0	מ 683		-36	-5.0	-5145
טרומאבסט 1.0	7300	4.1			-2.1
טרומאבסט 5.0	*2700	490	-160	-5.6	-1102
• ביצוע חלקי 92.10%					
מ.ל.מ. 1.0	995	203	-15	-1.5	-75.0
מ.ל.מ. 5.0	679		-7	-1.0	-833
מודול השק בנועש	תב 5399	185	-502	-8.5	-747
מהאיקה ולפמן 1	*** לא נסחר ***				
מהאיקה ולפמן 5	11500	6.0	-490	-4.1	-6.0
לומיר 1.0	4493	32.0			+21.0
לומיר 5.0	1620	800			+389
מ.ת.ם. 1.0	430	5858	-1	-.2	-280
מ.ת.ם אופ 2	224	15018	-8	-3.5	-29775
מ.ת.ם אג"ח א	97.0	28498	-1.5	-1.5	-50648
מאנרי בניה 1.0	699	4709	-20	-2.8	-13707
מישנאל 5.0	תב 327	7539	-18	-5.2	-13157
מגרב 5.0	1355	2783	-7	-.5	-976
מר-לו 1.0	660	6746			-231
לוינשטיין 1.0	תב 420	309	-30	-6.7	-1008
לוינשטיין 5.0	130.0	22681	-4.0	-3.0	-47922
ליפשיץ 1.0	תב 1700	1185	-170	-9.1	-2674
ליפשיץ 5.0	תב 990	3877	-68	-6.4	-13617
נאות אביב 0.5	תב 7300	338	-400	-5.2	-613
נכסי אזורים 1.0	900	5534	+3	+.3	+1057
סהר השקעות 1.0	14340	60.0	-500	-3.4	-120
סהר השקעות 5.0	10000	73.0	-300	-2.9	-156
סתף 1.0	תב 5800	295	-1002	-14.7	-312
סתף 5.0	3520	108			-108
עמר ופלע 1.0	987	2201			+36.0
עיר 3.0	*** הפסקת מסחר ***				
קיסריה 0.1	תב 2600	277	-142	-5.2	-793
קיסריה 0.5	1565	2728	-20	-1.3	-2002
רוגוזין 1שח	2624	893			-18.0
רוגוזין 5שח	1136	2368	+6	+.5	+1710
רוגוזין אופ 2	1150	587	-20	-1.7	-2128
רוגוזין אג"ח א	97.0	76696	-1.0	-1.0	-26696
רסקו מבול	*** הפסקת מסחר ***				
רסקו רג	*** הפסקת מסחר ***				

חקלאות

מטעי הדר 0.1	תב 3130	822	-300	-8.8	-1517
מטעי הדר 0.5	תב 2380	898	-240	-9.2	-1439
מהדרין 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
נכסי הדרים 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
פרי אור 0.5	*** הפסקת מסחר ***				
שב-הר 5.0	11060	421	+25	+2	+241

תעשייה

מזון ומבק

אסאם 1.0	1459	1164	+20	+1.4	+432
גולדפרוסט 1.0	3320	242	-180	-5.1	-575
גולדפרוסט 5.0	2050	958	-49	-2.3	-517
גולדפרוסט אופ 1	1510		-50	-3.2	-597
רובק גב ש	3820	880	-20	-.5	-530
רובק גב מ	3790	821			-120
תלכל 1.0	965	1332	-25	-2.5	-3733
תלכל 5.0	590	1111	-5	-.8	-832
פרי-זה 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
פרי-זה 5.0	*** הפסקת מסחר ***				
ממסר בירה 1.0	תב 18899	180	-2100	-10.0	-274
ממסר בירה 5.0	מ 16150		-850	-5.0	-665
יצהר 1.0	תב 1500	2015	-120	-7.4	-1898
יצהר א 5.0	תב 1000	2018	-60	-5.7	-3511
מן 1 ש"ח	תב 13500	65.0	-1500	-10.0	-193
מן 5 ש"ח	7795	61.0	-215	-2.7	-61.0
סנפרוסט 1.0	תב 12150	541	-1300	-9.7	-910
עליח 0.1	תב 17900	377	-950	-5.0	-730
עסיס ב 0.5	402	17315			+4833
במה					
שלמה אגגל 1.0	*3060	96.0	-40	-1.3	-363
• ביצוע חלקי 61.70%					
שמן מבכ ש	*5070	646	-50	-1.0	-60.0
• ביצוע חלקי 98.40%					

טקסטיל והלבשה

אדגר 1.0	530	2710	-22	-4.0	-6897
אופים 1.0	תב 1420	510	-99	-6.5	-1582
אופנת ברוך 1 שח	700	2519	-6	-.9	-1883
אופנת ברוך 5 שח	תב 407	3407	-42	-9.4	-9478
ארגמן רג ש	17400	192	-700	-3.9	-258
דלתא-גליל 1.0	תב 3100	1896	-180	-5.5	-6204
דלתא-גליל א 3.0	תב 2200	2361	-155	-6.6	-5048
מטויות מאוחד 1.	1735	28.6	+35	+2.1	+28.6
מטויות מאוחד 5.	925	213	-5	-.5	-3.0
ויטלגו 1.0	1540	411			+72.0
ויטלגו 5.0	970	426	-30	-3.0	-684
זרדינג 1.0	8300	132	-2		-188
זיקית 1.0	תב 1790	849	-160	-8.2	-1409
זיקית 5.0	1235	1800			-543
לודזיה 0.1	2600	243	+99	+4.0	+265
לודזיה 0.4	1295	2054	-15	-1.2	-3009
ליגת 1.0	771	4085			+958
מיג גליקו 1.0	תב 593	1819	-66	-10.0	-1819
מקס 0.1	5150	898	-270	-5.0	-1242
מקס 0.5	2760	1070	-130	-4.5	-1498
עיט 1.0	14400	5.0			-1.0
עיט 5.0	7680	89.0	-120	-1.5	-76.0
עמק 1.0	1675	3879	-40	-2.3	-5128
פולגת א 0.1	3780	1551	-40	-1.1	-1519
פולגת ב 0.4	2650	1065	-30	-1.1	-2071
פוליגון א 0.5	8200	179	+30	+1.4	+193
פרגור 1.0	תב 3620	326	+220	+6.5	+493
גיבור סברינה	14300	44.0	-200	-1.4	-27.0
תעש רוגוזין 1.0	תב 2920	1597	-200	-6.4	-3207

מתכת ומוצריה

אקסטנן 5.0	תב 2801	479	-189	-6.3	-721
אורדן 10.0	7830	222	-120	-1.5	-534
אורדן 50.0	*6732	34.0	-68	-1.0	-17.0
• ביצוע חלקי 79.30%					
אלומית 1.0	5900	98.0			+2.0
אלומית 5.0	4100	133			-228
כבלים ש	30000	211			-141
התכוף 1.0	*9440	50.0	-160	-1.7	-110
• ביצוע חלקי 65.10%					
התכוף 5.0	מ 6232		-328	-5.0	-1186
התכוף אופציה	4600	775			+111
דיקה 1.0	3800	16.2			+22.4
דיקה 5.0	2460	252			+229
קופמאות פח 1.0	2500	2799	-120	-4.6	-3519
קופמאות פח 5.0	2480	101			-139
מתכת טרום 1.0	תב 2313	582	-257	-10.0	-1509
כבלי ציון 1.0	2310	835			+12.0
כבלי ציון 5.0	1290	7612	-45	-3.4	-10004
כבלי ציון אופ 3	628	1459			+893
מודן 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
מודן אופ א	*** הפסקת מסחר ***				
קרטבי 1.0	תב 1215	912	-135	-10.0	-1815
קרטבי 5.0	670	3441	-5	-.7	-564
נחושתן 0.1	36000	44.0			-13.0
נחושתן 0.5	11900	125			-65.0
פקר פלדה 1.0	תב 12200	272	-1200	-9.0	-446
קינג 1.0	1200	425	-15	-1.2	-725
קינג 5.0	650	510	-12	-1.8	-1760
קליל 1.0	7070	221	-280	-3.8	-236
קליל 5.0	4190	196	-30	-.7	-229
שלדות 5.0	6030	292			-117
תעשיות לכיש 1.0	1259	505	-1	-.1	-4.0
תעשיות לכיש 5.0	623	2577	-27	-4.2	-3566

חשמל,אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	396000	13.0	-7000	-1.7	-14.0
אלקו 0.1	8000	31.0	-1		-41.0
אלקו 0.25 ש	3880	634	-200	-4.9	-676
אלקו 0.25 מ	*3950	400	-50	-1.3	-31.0
• ביצוע חלקי 97.30%					
אלקטרה 0.1	22100	46.0			-35.0
אלקטרה א 0.5	13899	137	-51	-.4	-77.0
אלרון 3.0	317500	2.0			-1.0
אריח 0.02 ש"ח	32350	219	-1000	-3.0	-145
כלל תעש אלקטרו	2050	2140	-45	-2.2	-1685
ספקטרוניקס 1.0	1985	2647	-100	-4.8	-5517
ספקטרוניקס 5.0	1415	3535	-65	-4.4	-8330
פריכוטגר 1שח	566	15237			-3165
פריכוטגר 5שח	323	20156			+17460
ציקלון 1שח	2370	226			-111
ציקלון 5שח	1030	834			+608
קבנשטיין אדלר 1.	5270	4.0			-12.0
קבנשטיין אדלר 5.	3390	4.0	-170	-4.8	-195
ת.א.ת. 1.0	*4230	308	-470	-10.0	-925
• ביצוע חלקי 57.70%					
ת.א.ת. 5.0	*1980	4360	-220	-10.0	-8971
• ביצוע חלקי 86.70%					
ת.א.ת. אופ 1	תב 17397	112	-2253	-11.5	-229
תראה 1.0	8100	154			+54.0

כימיה, גומי ופלסטיק

אבן 5.0	16990	83.0	-10	-.1	-73.0
אליאנס ב 200.0	2447	122	-53	-2.1	-782
גל תעשיות 1.0	10799	112			+127
גל תעשיות 5.0	6750	471			+431
דקסטר 1.0	3210	180			-267
דשנים 0.1	5100	66.0	-161	-3.1	-31.0
דשנים 0.5	1498	1124			-137
הרשה כמיקל 10.0	405	3968			-2306
סבע 0.01 ש"ח	8031	1736	-240	-2.9	-2393
ליפסקי 1.0	תב 2999	609	-201	-6.3	-1388
ים המלח 0.1	4570	3943	-45	-1.0	-3252
פטרוכימיים 10.0	564	15963			-3497
מקסימה 1.0	7070	143	-30	-.4	-15.0
מקסימה 5.0	3400	247			-21.0
נקה כמיקל 1.0	7700	1662	+200	+2.7	+1740
סנו 1.0	17700	243			+88.0
סנו 5.0	13095	424	-5		-378
פריקלאס 1 ש"ח	561	8869	-9	-1.6	-10549
פריקלאס אופ 1	240	18970	-4	-1.6	-16815
קים כימיקל 1.0	תב 7350	137	-750	-9.3	-160
ת.ג.ל. 1.0	*4104	211	-456	-10.0	-234
• ביצוע חלקי 93.40%					
ת.ג.ל. 5.0	*3580	70.0	+130	+3.8	+72.0
• ביצוע חלקי 53.70%					
תיא 5.0	9120	56.0	-380	-4.0	-171
פרומארום 10.0	14200	112	+400	+2.9	+136
תור א 5.0	7150	147	+140	+2.0	+101

עץ ומוצריו,נייר ודפוס

דפרון 1.0	7333	92.0	+73	+1.0	+78.0
דפרון 5.0	4300	40.0			-73.0
תמ.נ. 1.0	*8543	256	-900	-9.5	-889
• ביצוע חלקי 62.80%					
יאה 1.0	4870	318			+29.0
לבידי אשקלון 1.	530	4899	-20	-3.6	-4111
לבידאשקלון אופ	925	200			-260
מולם ב 0.5	38400	10.0			+1.0
מפעלי נייר 10.0	257500	56.0	-5500	-2.1	-97.0
סקאדיה 1.0	3400	412			-207
רים 0.1	4650	45.0			+74.0
רים 0.4	2753	305			-177
תעל ב 0.2	15730	10.0	-20	-.1	-18.0

תעשיות שונות

אגרין 1.0	6790	134	-310	-4.4	-299
אגרין 5.0	תב 2700	368	-160	-5.6	-1658
חמישה יוד 1.0	11400	320			+32.0
ה.ג.פולק 1שח	תב 1740	1070	-130	-7.0	-1804
ה.ג.פולק 5שח	תב 1090	1792	-110	-9.2	-2354

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	8480	335	-100	-1.2	-244
כור בב 1.0	6550000	.7	-10000	-.2	-.3
כלל תעשיות 1.0	1534	26313	-34	-2.2	-57834
מאנרי טכנולוגיה	434	5598	-21	-4.6	-4352

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אוניקו ש	5780	122	-120	-2.0	-283
אידיבי פתוח 2.0	תב 5100	4458	-200	-3.8	-5931
אינקרסה 1שח	תב 1600	1427	+100	+6.7	+3101
אינקרסה 5שח	1499	1092	-4	-.3	-752
אלגר ש	11310	220	+10	+.1	+125
אלגר ב	11230	42.0			+100
אלרן ש	3400	1894	-180	-5.0	-3149
אלרן מ	3440	78.0	-180	-5.0	-104
אמפיר בב 1.0	*** הפסקת מסחר ***				
אפיק 1.0	תב 267	15145	+22	+9.0	+26616
אפיק 5.0	תב 190.0	7350	+10.0	+5.6	+13011
גאולת השקעות 1שח	1740	2115			+43.0
חברה לישראל 1שח	תב 9200	733	-500	-5.2	-2057
חברה לישראל 5שח	תב 6350	1024	-350	-5.2	-1461
הלפמן 0.1	121000	5.6	-2900	-2.3	-2.0
הלפמן 1.0 ש	26800	72.0	-700	-2.6	-93.0
אמגא א 0.5	תב 15550	120	-950	-5.8	-230
פועלים השק ש	6799	1398	-251	-3.6	-2371
לאומי השק 0.1	*** הפסקת מסחר ***				
דיסקונט השק ש	2930	7770	-90	-3.0	-7854
מזרחי השק ש	20504	88.0			+78.0
כור השק אגח 124	11980				
חירון 1.0	2800	152			+113
חירון 5.0	תב 1312	2064	-231	-15.0	-10784
כראגיל 1 ש"ח	718	2890	-19	-2.6	-3506
כראגיל 5 ש"ח	538	3070			-128
ישום והשקעות 1שח	273	15148	-12	-4.2	-17702
יצוא ש	11250	333	-350	-3.0	-534
ירדן א 0.1	3420	805			+615
כלל ישראל 10.0	תב 920	5844	-49	-5.1	-10737
כלל ישראל 50.0	861	1578			+499
לבזיק 1 ש"ח	תב 4365	100	-485	-10.0	-173
לבזיק 5 ש"ח	1460	301	-50	-3.3	-239
מגור 1 ש"ח	760	2011			+2340
מגור 5 ש"ח	429	3257	+4	+.9	+3038
מגור אופ ב	385	5992			-2907
מגור אג"ח 1	98.5		-2.0	-2.0	-11000
עת השק ב 0.1	3914	229	-86	-2.2	-333
עת השק ב 0.5	תב 2210	205	-200	-8.3	-1580
פז השק ש	6630	511	-260	-3.8	-315
פמה א 0.1	תב 10000	170	+500	+5.3	+464
פמה 0.5	6100	249	-100	-1.6	-526
פריון ב 0.2 ש"ח	תב 4400	1176	-360	-7.6	-1919

מחקר ופיתוח

גליל טכנולוגיות	450	3708	-22	-4.7	-6208

דלק ונפט

דלק חיפושים1.0	3150	275	-120	-3.7	-513
דלק חיפושים5.0	תב 1920	1152	-130	-6.3	-1195
דלק נפט אופ 2	תב 1200	1273	-139	-10.4	-4555
פז חיפושי נפט	18500	167	+450	+2.5	+172
י.ג.א.ל. 5.0	*3780	1844	-420	-10.0	-1923
• ביצוע חלקי 96.10%					
מ.ג.נ. 1.0	4060	260	-160	-3.8	-253
מ.ג.נ. 5.0	תב 1815	1932	-140	-7.2	-2271
פראייל ב 0.3	מ 8503		-447	-5.0	-1075
צפון אמר נפט 1.	330	2733	-5	-1.5	-2070
צפון אמר נפט 5.	260	2847	+10	+4.0	+4955
נפטא ש	1620000	2.0			-2.0

נסחרות במט"ח

נזית ם	תב 230	700	+15	+7.0	+1200

שערי מטבע חוץ ביום 30.11.86

המטבע	השינוי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.45	1.52	1.45	1.52	1.45	1.52	1.5018	1.5018	1.4832	1.5018	1.4818	1.5004	1.4921
1 מארק גרמני		0.73	0.77	0.74	0.77	0.73	0.77	0.7596	0.7596	0.7488	0.7582	0.7481	0.7575	0.7542
1 לישט"ג		2.08	2.18	2.09	2.19	2.09	2.19	2.1551	2.1551	2.1317	2.1583	2.1292	2.1560	2.1437
1 פרנק צרפתי		0.22	0.32	0.22	0.24	0.22	0.24	0.2320	0.2320	0.2295	0.2319	0.2285	0.2314	0.2302
100 ינים יפאניים		0.89	0.94	0.90	0.94	0.89	0.94	0.9147	0.9262	0.9136	0.9250	0.9146	0.9261	0.9199
1 גולדן הולנדי		0.65	0.68	0.65	0.68	0.65	0.68	0.6630	0.6713	0.6639	0.6722	0.6619	0.6702	0.6672
1 פרנק שוויצרי		0.88	0.92	0.89	0.93	0.88	0.93	0.9005	0.9118	0.9011	0.9124	0.8993	0.9107	0.9054
1 כתר שוודי		0.21	0.22	0.21	0.22	0.21	0.22	0.2156	0.2183	0.2155	0.2182	0.2153	0.2180	0.2168
1 כתר נורבגי		0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1974	0.1999	0.1975	0.1999	0.1971	0.1996	0.1986
1 כתר דני		0.19	0.20	0.19	0.20	0.19	0.20	0.1985	0.2010	0.1984	0.2009	0.1981	0.2006	0.1996
1 מארק פיני		0.30	0.31	0.29	0.31	0.29	0.31	0.3037	0.3075	0.3037	0.3075	0.3033	0.3071	0.3055
1 דולר קנדי		1.05	1.10	1.05	1.10	1.05	1.10	1.0713	1.0847	1.0706	1.0839	1.0700	1.0835	1.0779
1 דולר אוסטרלי		0.92	1.01	0.93	1.00	0.93	1.00	0.9656	0.9977	0.9649	0.9770	0.9631	0.9752	0.9708
1 ראנד דרא"פ		—	—	0.40	0.68	0.45	0.62	0.3607	0.3652	0.6682	0.6765	0.6653	0.6736	0.6700
10 פרנקים בלגיים		0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.37	0.3580	0.3625	0.3609	0.3654	0.3598	0.3643	0.3627
10 שילינגים אוסטריים		1.04	1.09	1.05	1.10	1.04	1.09	1.0648	1.0781	1.0650	1.0783	1.0635	1.0769	1.0713
1000 לירות איטלקיות		1.05	1.11	1.06	1.13	1.05	1.13	1.0818	1.0954	1.0826	1.0962	1.0819	1.0953	1.0881
1 „סלי" (ECU)		—	—	—	—	—	—	1.5596	1.5791	1.5598	1.5792	—	—	1.5689
1 דינר ירדני		4.07	4.32	4.10	4.36	4.09	4.33	—	—	—	—	—	—	4.2376
10 לירות לבנוניות		—	—	0.21	0.22	0.25	0.25	—	—	—	—	—	—	0.2211
1 לירה מצרית		0.74	0.78	0.75	0.80	0.79	0.79	—	—	—	—	—	—	0.7983

משק וכספים

בעריכת מוריה אבנימלך

צפויה ירידה דרמטית ביצוא
עם סיום עסקת יצוא תעשייתי חריגה
יעקבי: ירידת רווחיות היצוא עשויה למוטט מפעלי תעשייה

מאת אריה אדר

ירידה דרמטית בנתוני היצוא צפויה בקרוב עם סיום עסקת־יצוא תעשייתית ענקית. שר הכלכלה גד יעקבי הביע תקווה, כי הנושא יידון בדחיפות בממשלה.

לפני ימים אחדים אמר יו"ר מכון הייצוא קובי אבן־עזרא בפורום פנימי, כי „נתוני הייצוא מעוותים ואינם נותנים תמונה אמיתית של המצב". על־פי נתונים רשמיים גדל הייצוא השנה ב־8 אחוזים.

בבדיקות שערך סופר „דבר" בעקבות הכרזה זו הסתבר, כי נתוני היצוא „נסחבו" כלפי מעלה מכוחה של עיסקה גדולה בין מפעל תעשייתי מוביל בתחומו ובין מדינה זרה. פרטי העיסקה ידועים לסופר „דבר", אך אינם ניתנים לפירסום. עיסקה זו היתה העיסקה הבודדת הגדולה ביותר בתולדות המדינה של מפעל יחיד. ביצועה נמשך 81 חודש. היא היתה כה גדולה, עד כי קיזזה את הירידה ביצוא של יתר חלקי המשק. אילמלי עיסקה זו, היו הנתונים מעידים על ירידה ניכרת ביצוא, אולי כבר בשנה שעברה, לא כל שכן השנה.

עוד התברר, כי העיסקה האמורה הושלמה בחודש שעבר וכי נציג בכיר של המפעל הנוגע בדבר חזר בסוף השבוע מהמדינה הלקוחה, בלי שנחתמה עיסקה חדשה. כתוצאה מכך יעידו הנתונים כבר בחודש הבא, ולכל המאוחר בינואר, על ירידה דרמטית בייצוא הישראלי.

לסופר „דבר" הוסבר, כי עובדות אלה מסבירות את קריאתו של שר התעשייה אריאל שרון בחודשים האחרונים, בדבר הצורך להחליט בדחיפות על תמריצי יצוא גדולים. למרות שכבר הוחלט על כמה אמצעים, האוצר מתחמק מביצועם בתירוצים תקציביים. גורם תעשייתי בכיר אמר אתמול לסופר „דבר", כי הישגי שרון שואפים לאפס ואין לו תכנית אמיתית לפתרון המשבר.

נראה, כי כבר בימים הקרובים ביותר יתחדשו הדיונים האינטנסיביים בנושא זה. שר־הכלכלה גד יעקבי שוחח באחרונה בעניין המשבר בייצוא עם ראש־הממשלה יצחק שמיר ועם שר־האוצר משה נסים והוא מקווה שהעניין יידון בממשלה בזמן הקרוב ביותר. יעקבי סבור, כי ירידת רווחיות הייצוא התעשייתי, במיוחד לגוש הדולר, מחייבת נקיטת אמצעים תוך חודש ימים לכל המאוחר, שאם לא כן יוחמר עוד יותר מצב יתרות המטבע בשנה הבאה. „השכר העולה בהתמדה במונחים דולריים והרווחיות היורדת בהתמדה עלולים להביא את מפעלי התעשייה למצב חמור ביותר עד כדי התמוטטותם", מזהיר שר־הכלכלה. האמצעי הדרוש לדעת השר הוא הפחתת המיסוי, כפי שהוא מציע זה שנה. לדעתו אי־אפשר להמשיך בסבסוד ישיר של הייצוא בשל התנגדות כלכלית במערב לשיטה זו.

חוגים תעשייתיים מזהירים, שאם לא יתקבלו „החלטות אמיצות ובמהירות" ייעצר למעשה כל היצוא התעשייתי. בזמן, שפרסום הנתונים האמיתיים תוך חודש־חודשיים עלול לגרום למשבר חמור.

חברות הבנייה תובעות מהממשלה להפסיק ביצוע עצמי של עבודות בנייה ותשתית

מאת מוריה אבנימלך

ראשי המוסד המאוחד לבנייה העבירו לשרי ממשלה וליושבי ראש ועדות הכנסת פירוט עבודות בניה ותשתית שמבצעים חברות ותאגידים ממשלתיים באורח עצמי.

ראשי הענף מצביעים זה חודשים אחדים על תחרות בלתי הוגנת של חברות ממשלתיות, וזאת על רקע המשבר החמור הפוקד את הענף. ראשי המוסד המאוחד לענף הבניה תובעים כי כל העבודות יוצאו לביצוע באמצעות מכרזים פומביים, שבהם יוכלו ליטול חלק כל החברות בארץ.

על רקע העובדה, כי תופעת הביצוע העצמי התרחבה בשיעור ניכר, החליטו החברות לצאת במאבק חריף. בענף הבנייה והתשתית רואים בדאגה רבה את „ההתפשטות" הממשלתית בקטעים נרחבים של ביצוע עבודות עצמיות; תופעה זו גורמת להחמרת מצבן של החברות הפרטיות הפועלות בענף והנאלצות לפטר עובדים ולהשבית ציוד יקר מאונס. ראשי הענף מתריעים בפני השרים וחברי הכנסת כי בעוד הממשלה נותנת סיוע לחברות בנייה הנמצאות במצוקה, היא חוטפת נתח נכבד של השוק בפני חברות פרטיות ודוחפת אותן למצוקה. לטענתם לא נבדק מעולם אם ביצוע עצמי ע"י תאגידים ממשלתיים זול יותר.

בין הדוגמאות לתחרות ממשלתית מונים ראשי הענף את העבודות שמבצעים מקורות, קרן קימת, צה"ל ומע"ץ בתחום התשתית, ו„שיכון ופיתוח" בתחום הבנייה.

כץ־עוז מציע להוציא מהמדד מחירי ירקות מחוץ לעונה
ינסה להציג עמדה מתואמת עם ההסתדרות בוועדה לקביעת מבנה סל ההוצאה לצורך חישוב המדד

מאת דויד מושיוב

סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ־עוז יציע לוועדה הקובעת את מבנה סל ההוצאה לצורך חישוב מדד המחירים לצרכן להוציא מהמדד השפעת מחירי ירקות מחוץ לעונה.

עפ"י הצעתו יש להוציא מהמדד ירקות־קיץ, כעגבניות ומלפפונים בחודשי החורף, אם מחירם גבוה מאוד ובמקביל להוציא בחודשי הקיץ מהמדד ירקות חורף כמו כרוב וכרובית.

לדברי כץ־עוז גידול ירקות שלא בעונה יקר, בגלל הצורך בגידול בבתי צמיחה, או תחת יריעות פלסטיק. כץ־עוז מדגיש, כי צריכת ירקות שלא בעונה היא בעיקר של אנשים המשתייכים לקבוצת הכנסה גבוהה. הכללתם במדד מעלה אותו באופן ניכר וגורמת תשלום תוספת יוקר.

כץ־עוז ינסה לבוא בדברים עם נציגי ההסתדרות, ולהשיג הבנה בנושא לפני שיעלה אותו בוועדה לקביעת מבנה סל יוקר המחיה.

הערכות באוצר לקראת דיוני תקציב 1987:

הממשלה תידרש להקציב לסיוע לענפים ומפעלים במצוקה כ־200 מיליון דולר
מתוך תקציבי סיוע של 380 מיליון דולר ב־1986 נוצלו עד כה כ־200 מיליון דולר

מאת יואב יצחק

גם בשנת התקציב הבאה תידרש הממשלה להפריש מאות מיליוני דולרים מתקציבה לסיוע למפעלים במצוקה.

מבדיקות ראשוניות שנערכו במשרד האוצר – על רקע הכנת התקציב לשנת 1987/88 – עולה כי הממשלה תאלץ להעמיד בשנת התקציב הבאה, סכום של לפחות 200 מיליון דולר, כסיוע הכרחי לתנועה הקיבוצית, להקלאות ולמפעלים שונים במצוקה. מתוך סכום זה יוקצו כ־60 מיליון דולר לתנועה הקיבוצית – במסגרת התוכנית הד־4 שנתית. סכום של 40 מיליון דולר יוקצה לענפי החקלאות שונים, ו־100 מיליון למפעלים במצוקה.

המדובר באומדנים בלבד. עד להגשת התקציב ייתכנו שינויים מהותיים בסעיף זה, לנוכח הלחצים שמפעילות קבוצות לחץ שונות.

יצויין, כי תקציב הסיוע למפעלים במצוקה עמד בשנת התקציב הנוכחית על 380 מיליון דולר. עד כה נוצל רק סכום של 200 מיליון דולר מתקציב זה, זאת עקב קשיים בירוקרטיים ואי עמידה בקריטריונים מצד רבים מהנזקקים לסיוע. התקציב המקורי יועד למולל בנה (80 מיליון דולר), בניה פרטית (60), קופת חולים (100), מושבים וישובי עימות (50), תנועה קיבוצית (60) וענף האלקטרוניקה – 30 מיליון דולר.

ממשכנים את העתיד

ההשקעה בשירותי חינוך ובריאות פחתה מ־14% ל־2% מהתקציב
בשנתיים האחרונות גדלו תשלומי הבטחת הכנסה ב־9%, ההוצאה לשירותי חינוך ובריאות לנפש ירדה

מאת שלמה קרמר

הוצאות הממשלה לשרותים חברתיים ולהבטחת הכנסה גדלו בשנים 1985 ו־1986, למרות נסיונות חוזרים לקצץ בתקציב המדינה בכלל ובשרותים החברתיים בפרט. כך עולה ממחקר שערך המרכז לחקר המדיניות החברתית.

על פי נתוני המחקר עלתה רמת ההוצאות של הממשלה לשרותים חברתיים ולהבטחת הכנסה ב־3 אחוזים ריאלית בשנת 1985 וב־6 אחוזים בשנה השוטפת. ההוצאה החברתית בשנת 1986 היתה גבוהה, לפיכך, ב־9 אחוזים מזו של שנת 1984. עיקר הגידול חל בהוצאה להבטחת הכנסה, ותשלומים אלו גדלו בשיעור של 8 אחוזים בשנת 1985 ו־9 אחוזים השנה. בהוצאה לשירותים חברתיים הכוללים שירותי חינוך, בריאות ורווחה חל גידול של 3 אחוזים בין השנים 1984 ו־1986, כשבשנת 1985 ירדה ההוצאה באותו אחוז.

בהתחשב בגידול האוכלוסיה היתה ירידה בהיקף השירותים לנפש.

הגידול הרב בתשלומי הבטחת הכנסה והיציבות בהוצאה לשירותים חברתיים הביאו לעליית משקל תשלומי הבטחת הכנסה בכלל ההוצאה החברתית מ־40 אחוז ל־45 אחוז.

הגידול העיקרי חל בתשלומי קצבאות זיקנה ושאירים, בשיעור שנתי ממוצע של כ־6 אחוזים, ואילו שיעור הגידול השנתי הממוצע בקיצבאות ילדים היה כ־2 אחוזים בחמש השנים האחרונות.

ההוצאה לשירותי חינוך ירדה בעקבות ירידת ההוצאה לחינוך היסודי ויציבות בחינוך העל־יסודי. בתחום הבריאות, עיקר הגידול בהוצאה היה בסעיף העברות לקופת החולים, ב־22 אחוז. ההוצאות הישירות של מוסדות הבריאות הממשלתיים נשארו ללא שינוי.

המחקר נערך ע"י יעקב קופ, יואל בלנקט ודלית שורץ.

הירידה החריפה ביותר היתה בהשקעה בשירותי החינוך והבריאות. משקל תקציבי הפיתוח בסך תקציבי החינוך והבריאות הגיע השנה ל־2 אחוזים בלבד לעומת 14 אחוז בשנת 1975, 5 אחוזים בראשית שנות ה־80 ו־4 אחוזים בשנת 1983.

רשתות השיווק מתחרות באשראי והנחות

ב„קואופ" – הנחה 10% או אשראי לחודשיים, היפרכל – אשראי לחודשיים

מאת סופרת „דבר"

בתחרות הנוכחית על הנחות ותנאי האשראי לקונים בחנויות ה„היפר" מובילה, לפי שעה, רשת הקואופ.

רשת ההיפר־קואופ הריבוע הכחול, מציעה ללקוחותיה לבחור בין הנחה של 10 אחוזים על תשלום במזומן, לכל קנייה שמעל 100 ש"ח, או לשלם בצ'ק דחוי־ל־2 לפבריאר 1987.

רשת „ההיפרכל" היתה הראשונה בין הרשתות והכריזה על מבצע אשראי, לתקופה של חודשיים. הקונה בסכום של 100 ש"ח ומעלה, באמצעות „כלשק" וכרטיסי ויזה, יחוייב עבור קנייתו רק ב־2 בפברואר 1987.

בשיעורי הרבית הקיימים ביום במשק, הנחה של 10% כדאית יותר מאשראי, ולפיכך הצעת הקואופ, המאפשרת לשלם במזומן ולזכות בהנחה – טובה יותר.

ההנחה של הקואופ היא בנוסף להנחה הניתנת במסגרת מבצע שבועות „כחול־לבן", שהוארכו עד סוף דצמבר. רשת הקואופ מצפה לפדיון גבוה יותר מ־15 מיליון שקל בחודש המיבצע, ו־10 הנזיות ההיפר קואופ המשתתפות במיבצע. הנחו לא למכור כמויות גדולות לסוחרים.

הרשות והבורסה מגבשות המלצות שיקלו על חברות לגייס הון באג"ח

מאת יואב יצחק

מנהלי הרשות לניירות ערך והבורסה מגבשים עתה המלצות שיקלו על חברות המבקשות לגייס הון בבורסה, ויאפשרו לחברות רבות יותר לגייס הון בבורסה באמצעות הנפקת אגרות חוב.

המדובר בשיעבודים ובבטחונות שהבורסה דורשת ממנפיקים, המבקשים לגייס הון באמצעות הנפקת אגרות חוב, או אגרות חוב הניתנות להמרה במניות. באחרונה רבו חילוקי הדעות בבורסה ומחוצה לה בעניין זה. חלק מחברי הבורסה ומומחי ניירות ערך סבורים, כי אין זה כלל מתפקידה של הבורסה להתנות הנפקות של אג"ח בבטחונות – וכי יש לאפשר ל„כוחות השוק" לקבוע עמדה ביחס לאגרות החוב המונפקות. וזוהי גם עמדתה של הרשות לניירות ערך.

נודע, כי יו"ר דירקטוריון הבורסה חיים שטסל, מנסה עתה – ביחד עם הרשות לניירות ערך – לגבש עמדה משותפת, שתרכך במידת מה את גישתה הנוכחית של הבורסה, ותאפשר לחברות רבות יותר לגייס הון באמצעות אג"ח, ואג"ח הניתנות להמרה במניות. אחד הרעיונות הנדונים עתה עולה בקנה אחד עם עמדת שטסל, לפיה אין לראות באג"ח הניתנות להמרה במניות אג"ח נפרעות, וכי על הבורסה להסתפק בבטחונות בהיקף קטן יותר מאלה הנדרשים ממנפיק, המבקש להנפיק אגרות חוב נפרעות. רעיונות נוספים בעניין זה נדונים עתה בין הנהלת הבורסה לרשות לניירות ערך, וכשיגובשו – יועברו לאישור דירקטוריון הבורסה.

ישראל תוזמן להשתתף בפרויקט המו"פ של השוק המשותף – „יורוקה"
משלחת תעשיינים בראשות השר לסחר חוץ הצרפתי בודקת דרכים להידוק קשרי סחר

מאת סופרת „דבר"

ישראל מוזמנת לראשונה להשתתף בפרויקט מחקר ופיתוח של השוק המשותף „יורוקה" – כך הודיע אתמול ליונל סטולרו, נשיא לשכת המסחר צרפת־ישראל.

משלחת של 15 תעשיינים צרפתיים, בראשות השר לסחר חוץ, מישל נואר, נפגשה אתמול עם תעשיינים ישראלים לדיון באפשרויות להרחבת הסחר ושיתוף הפעולה הכלכלי והטכנולוגי בין צרפת וישראל.

בדיונים עלו רעיונות לשיתוף פעולה כלכלי ותעשייתי, בתחום הרכבת מכוניות תוך שימוש בקטעי לייזר, הקמת מפעל משותף למוצרים בתחום המגנטי ושיתוף פעולה עם התעשייה האווירית לפיתוח חומרים בתחום התעופה.

נשיא לשכת המסחר צרפת־ישראל, הודיע כי צרפת תקיים ביתן לאומי בתערוכת יריד הטכנולוגיה שיתקיים בארץ במאי 1987, והציע לישראל להשתתף ביריד הטכנולוגי שיתקיים בטולוז באוקטובר 1987.

משתתפי הפגישה עמדו על האפשרות שפותח הסכם הסחר החופשי בין ארה"ב לישראל בפני תעשיינים צרפתיים לייצא דרך ישראל לארה"ב ללא מכס מוצרים שהערך המוסף שלהם בישראל עולה על 35 אחוז.

נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, קרא להכפיל את היקף הסחר בין שתי המדינות תוך ארבע־חמש שנים.

בין התעשיינים הצרפתיים במשלחת היו ה"ה סקיאקי, נשיא חברת סקיאקי למתכת, ברנשטיין, נשיא חברת ארבל־אלקטרוניקה, קלוד מנכ"ל טאפס, קומפניה, נשיא אלקטל ואחרים. מהצד הישראלי השתתפו בדיונים נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן, מנכ"ל „אלישרא", זלמן שלו, מנכ"ל כור־סחר, עמי אביב, סגן נשיא אלסינט, שמואל פרג, דוד ארזי מהתעשייה האווירית, עמי רוזנפלד מ„סבע", דני בן נתן מנכ"ל חיש־הרשת וצבי ולדמן, מנכ"ל חופה־כימיקלים.

סופרת „דבר" מציינת כי היקף היצוא הישראלי לצרפת ב־1985 הסתכם ב־260 מיליון דולר, בהשוואה ל־300 מיליון דולר ב־1980. היקף היצוא מצרפת הסתכם ב־303 מיליון דולר ב־1985, בהשוואה ל־270 מיליון דולר ב־1980.

חוקרי המרכז למדיניות חברתית ממליצים למקד דיוני תקציב בשינוי הקצאת ההוצאה החברתית בין קצבאות ושרותים

מאת שלמה קרמר

ההיקף הכספי של תשלומי העברה לפרטים, ובעיקר קצבאות המוסד לביטוח לאומי מתקרב להיקף הכספי של מס ההכנסה האישי. כך עולה ממסקנות מחקר על אוכלוסיית היעד בשרותים החברתיים, שנערך על־ידי המרכז לחקר מדיניות חברתית בישראל.

החוקרים ממליצים למקד את הדיון בתקציבים החברתיים בתחום הבטחת ההכנסה, כאשר חלק גדול מתשלומי ההעברה הם קצבאות אוניברסליות, הניתנות ללא מבחן הכנסה. החוקרים מציבים סימן שאלה לגבי יעילות ההקצאה בתחום השרותים החברתיים. לדוגמא, 75 אחוז מההוצאה המיועדת לקשישים מיועדת לתשלומי הבטחת הכנסה ורק 28 אחוז ניתנים כשרותי בריאות. לדעת החוקרים יש לבדוק את היעילות שבהקצאה זו ולבחון אפשרות הסבת מקורות משרותי הבטחת הכנסה לשיפור של השירותים הניתן לקשישים במדינת ישראל.

סופר „דבר" מציין שזה שנים מצביע האוצר על העיוותים בהקצאת המשאבים בשרותים החברתיים ובעיקר בתחום תשלומי העברה לפרטים.

נבוב בע"מ – ייצור מנעולים
רח' הכישור 1 יפו
דרושים:
★ נהג ★ עובדי ייצור
★ עובדות להרכבה עדינה
5 ימי עבודה בשבוע
לפנות לטל: 03-829701

למבריקים, דרוש:
סוכן מכירות
★ בעל רשיון נהיגה
★ יוצא צבא או
קומבינט בשנות השש
למתאים תנאים טובים
03-822294 תל־אביב

למשרד ציבורי דרושה
מזכירה
עברית – אנגלית
והדפסה בשתי השפות
לפנות לטל: 03-630948.

הודעה
על פרסום תשקיף של
כחל — קרן נאמנות

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 23 של החוק לניירות־ערך תשכ"ח־1968, כי ביום 1.12.86 פורסם תשקיף בדבר הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 0.001 שקל חדש כל יחידה, בתעודות השתתפות רשומות על־שם בנות 100 יחידות לתעודה, או כפולה של 100 יחידות במחירי יחידה משתנים כדלקמן:

החל מ־1.12.86 משעה 8.30 ועד 30.9.87 בשעה 11.00 מוצעות היחידות תמורת תשלום מחירן היסודי כפי שייקבע בתוספת שיעור הוספה של 1.5% או פחות.

מדיניות ההשקעות של הקרן

על־פי המדיניות הנוכחית של מנהל הקרן, תשקיע הקרן את נכסיה בתקופה הקרובה כדלקמן:

לפחות 50% מהשקעות הקרן בניירות־ערך יהיו בניירות־ערך בנקאיים שבהסדר.

הקרן תשלם כל חודש תשלום במזומן בשיעור שלא יפחת מ־1.1% מהערך הנקוב של היחידה כשהוא מוגדל באופן יחסי לעליית השער היציג של הדולר.

עותק מהתשקיף והעתק מהיתר הרשות לניירות־ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

עותק מהתשקיף ניתן להשיג בכל סניפי בנק אמריקאי ישראלי בע"מ ואצל חברי הבורסה לניירות ערך בתל־אביב.

בקשות להזמנת יחידות ניתן להשיג במקומות האמורים לעיל.

הודעה זו אינה מהווה הצעה לרכישת יחידות של הקרן הנ"ל.

מנהל הקרן: **להק – ניהול קרנות נאמנות של אמריקאי ישראלי בע"מ.**
הנאמן: **בנק המזרחי המאוחד בע"מ.**

חברת החשמל לישראל בע"מ
אגף הבצוע
מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לבצוע עבודות כדלקמן:
1. מכרז מס' 86/2267 – עבודות בידוד טרמי וציפוי פח בתחנת הכח רידינג בת"א.
2. מכרז מס' 86/2286 – אספקה והרכבת מערכת מיזוג אוויר במתקן החברה בתחנת הכח „רוטנברג" באשקלון.
3. מכרז מס' 86/1322 – תיקון אכפלום ובטון ברזל והולכת קו צנרת מים במתקן החברה בתל־אביב.
4. מכרז מס' 86/1291 – יציקת יסודות שונים בבטון עבור מתקנים שונים בתחנת הכח „מאור דוד", בחדרה.

פרטים ושתפסי המכרזים אפשר לקבל תמורת תשלום של 172.50 ש"ח (כולל מ.ע.מ) עבור כל מכרז ומכרז, במשרדי אגף הבצוע, רחוב השמל 16, תל־אביב (קומה 11 טלפון 614343/691) בין השעות 9.00־12.00 עד יום שישי, 5.12.86.

רשאים להשתתף במכרזים הנ"ל רק „קבלנים רשומים".

על ההצעות להגיע למשרדנו בת"א עד יום רביעי 18.12.86 שעה 12.00.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

לאופנת פיצי
דרושות
תופרות
מודלים/
דוגמאות
מנוסות
.03-210766

לאופנת פיצי
דרוש
מחסנאי
מנוסה
.03-210766

לחברה לעבודות עפר
דרושים
★ נהג משאית + מרים (פיאט).
★ מפעיל לטרקטור.
.03-392115

דרוש
מסגר
להפעלת מכונות לשקי ניר
תנאים טובים למתאים נשוי +
לפנות לדרוט ר"ג שפירא 7.

דרוש מ"יסטר
בהפעלת מכונות לשקי נייר
תנאים טובים ביותר למתאים
לפנות לדרוט ר"ג שפירא 7
טלפון 719814 לשלמה
סודיות מובטחת

הלוח הכללי

דירות למכירה · הצעות עבודה · מכוניות · רוצים לקנות · רהיטים · מקררים · טיולים · ריפוי והרזיה · ירושלים · שוק המציאות · ריפוי והרזיה · חיבה · הצעות עבודה · זיפות גגות · ציפוי אמבטיות · שרותימעליות · נרשמו לנישואין · שונות · הכרזות

[illegible]

חוק העסקת נוער בעבודה תשי"ג 1953: לפי חוק זה אסור לקבל אדם לעבודה כלשהי לפני גיל ... אלא אם כן ... [illegible]

הוחלט לדחות יבוא עגבניות

מאת דויד מרשוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

משרד החקלאות הורה למועצת הירקות להשהות את יבוא 100 טונה עגבניות מאירופה וייערך דיון מחודש בנושא בין ממלא מקום שר החקלאות עזר וייצמן לבין שר האוצר משה נסים. וייצמן הביא נושא זה לדיון בממשלה ובסיכומו הוחלט כי בינתיים לא יהיה יבוא.

כזכור פנה השר נסים לשר החקלאות אריק נחמקין בבקשה לאשר יבוא עגבניות בגלל המחסור הזמני שנוצר לאחרונה בגלל הגשמים. השר נחמקין נעתר ואישר יבוא של 100 טונה בלבד. בינתיים נסע נחמקין לביקור רשמי לארה"ב וממלא מקומו השר וייצמן החליט לעכב את היבוא והביא את הנושא לדיון בממשלה.

יצויין כי גם מגדלי הירקות יצאו נגד ההחלטה לייבא עגבניות. הם הדגישו, כי עד אשר העגבניות יגיעו מחו"ל יבשילו העגבניות בערבה ובבקעת הירדן, זאת ועוד: מחיר העגבניות המיובאות לא יהיה זול – שלושה שקלים לק"ג בנתב"ג עוד לפני שיווקם הסיטונאי והקמעונאי.

אתמול היה המחיר הסיטונאי של העגבניות שלושה שקלים הק"ג. המחיר הסיטונאי של עגבניות מובחרות מאד היה 4.5 שקלים.

[illegible] – התינוק המבחנה ה־50 במניין תינוקות המבחנה שנולדו במחלקת נשים ויולדות בבית החולים רמב"ם, נולד אתמול לבני הזוג אלימלך מאחת הקריות באיזור חיפה. לאם ולבן שלום. משקלו של התינוק, אשר נולד בניתוח קיסרי בחודש התשיעי, הוא כארבע ק"ג. האם שסבלה בתשע שנים מעקרות, קיבלה טיפול ביחידה לתינוקות מבחנה בראשותו של פרופ' יוסף ברנדיס ולפני תשעה חודשים הרתה. עוד כ־30 נשים מאיזור חיפה והצפון שהופרו ביחידה לתינוקות מבחנה ברמב"ם, מצפות בקרוב להולדת ילדיהן, חלקן לתאומים ולשלישיות. בתמונה – פרופ' ברנדיס עם התינוק.

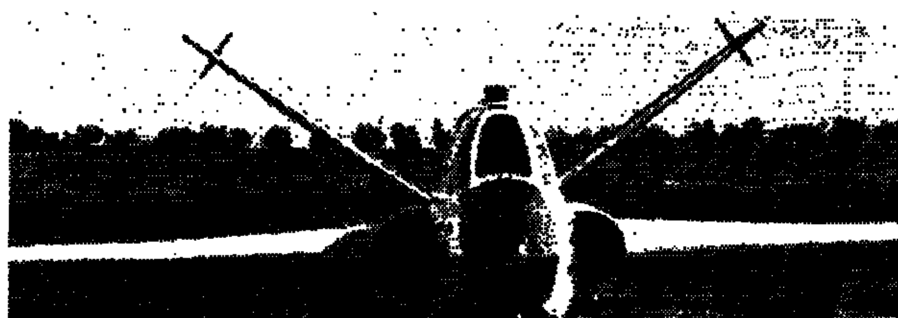

אריה ארד – „ה'לביא' ימריא תוך זמן קצר ביותר", אמר אתמול מנכ"ל התעשיה האווירית, משה קרת, בטקס מסירת מטוס ה„צוקית" (בתצלום) האחרון לידי חיל־האוויר עם השלמת הפרוייקט לשיפוץ מטוסי ה„פוגה מגיסטר" הישנים. הפרוייקט לשיפוץ מטוסי־האימון בני 28 השנים עלה 100 מיליון דולר וחסך 400 מיליון. עם סגירת קו הייצור יוסבו העובדים לקו, שנועד לטפל בשיפוץ מטוסים אחרים. ה„פוגה" היה המטוס הראשון שיוצר בתעשיה האווירית, והוא שימש לאימונם של דורות של טייסים בחיל־האוויר.

צווי עיקול ל־8 מושבים

מאת יצחק פרידור, סופר „דבר" בעמק

המועצה האזורית הגלבוע שלחה צווי עיקול למזכירויות של שמונה ממושבי חבל תענך, החבים לה מסי ארנונה בסך כולל של יותר מ־160,000 שקל.

ראש המועצה, אברהם יריב, אמר אתמול ל„דבר" כי לצעד זה, הננקט בפעם הראשונה, קדמו נסיונות רבים לשכנע את שמונת המושבים (אביטל, אדירים, גדיש, דבורה, מיטב, מלאה, ניר יפה, ופרזון) לסלק את חובותיהם למועצה, אך הסתבר שהמזכירויות הארגוניות במושבים אלה יצאו למעשה מכלל פעולה ומאז המשבר בארגון הקניות של מושבי הצפון–הן אינן מתפקדות כמעט, כלל.

קורפו: היטל קטן על דלק

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

שר התחבורה חיים קורפו דורש להכפיל את התקציב לסלילת כבישים ולהחזקתם על־פי תוכנית החומש, שעיבד משרדו. „הממשלה לא תמלא את תפקידה, אם לא תיענה לתוכנית זו", הזהיר השר במועדון התחבורה המוטורית ביום ששי. היה זה כינוס ראשון של המועדון, שהקים איגוד המוסכים בשיתוף עם גורמים אחרים בענף לליבון נושאים בתחום זה.

סגן גובה המכס בחיפה – למנוחות

(ע). – קהל רב ליווה אתמול למנוחות את גדליהו גליקמן (55), סגן גובה המכס בחיפה, בהלוויה שנערכה בבית הקברות שבכפר סמיר. גליקמן מת בליל שבת באופן פתאומי בביתו.

עבד במכס 30 שנה. הניח אשה, בן, בת ואב ישיש וקרובי משפחה. (עתי"ם)

18 ו־15 שנים על נסיון לרצוח מטיילים

(ע). – בית הדין הצבאי ברמאללה דן אתמול ל־18 ו־15 שנות מאסר שני נערים מהכפר חיזמה הסמוך לרמאללה, לאחר שהורשעו בנסיון לרצוח שני מטיילים בואדי קלט בסוף אוגוסט השנה. השניים הורשעו גם בחברות בהתארגנות מקומית, בהחזקת נשק, באימונים צבאיים ובייצור בקבוקי תבערה.

מפקחים חילוניים ודתיים חויבו לשבת יחד

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מפקח מחוז הצפון של משרד החינוך יוסי לוי מחייב את המפקחים הדתיים והחילוניים בצפון לקיים ישיבות צוות משותפות. כתוצאה מכך פחת המתח בין שני הזרמים.

נוהל זה נודע באחרונה בעקבות הקורס הראשון בתולדות מערכת החינוך למנהלים, ואנשי חינוך דתיים וחילוניים שהסתיים בשבוע שעבר בבית הספר לעובדי הוראה בכירים בירושלים.

מנהל בית הספר, ד"ר אליעזר מרכוס, פנה אל מספר מנהלי מחוזות במשרד החינוך וביקש מהם לשלוח צוותי מפקחים ומנהלים לקורס המשותף. מנהל מחוז הצפון טען כי לדעתו לא קורסים משותפים הם הפתרון לבעיה אלא התגבשות מערכת [illegible] על הדוגמה [illegible]

לזי ענבל מתכוון לשוב לישראל כדי לעמוד למשפט – מסר סניגורו

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

אליעזר (לזי) ענבל (37), שהיה גזבר באיגוד התאגידים הקיבוציים ושמו הוזכר בפרשת דוד בלס ואשר מואשם בעבירות מרמה, הפרת אמונים וקשירת קשר להונות את התק"ם, מתכוון לשוב לישראל מלוס־אנג'לס, כדי לעמוד למשפט – מסר אתמול פרקליטו של ענבל, עו"ד אורי ברימר, בבית משפט השלום בתל־אביב בעת דיון בבקשת דחיה של משפטו.

עו"ד אמנון רוזה, מנהל המחלקה הפלילית־כלכלית בפרקליטות מחוז תל־אביב, אמר בדיון בבקשה כי ענבל קיבל היתר לצאת לחו"ל והוחזר לו דרכונו שהיה מופקד ביחידה הארצית לחקירות הונאה מאז נעצר. ב־2 בספטמבר 1986 הוגש נגד ענבל כתב אישום והוא הוזמן באמצעות סניגורו לבית משפט השלום בתל־אביב.

למרות הבטחתו של עו"ד ברימר, בא כוחו של ענבל, לא שב הנאשם לישראל לתחילת המשפט והסניגור הודיע כי לא יבוא, אך ביקש כי המשפט יתקיים בהעדרו. עו"ד רוזה טען בבקשתו כי אין טעם לנהל משפט בהעדרו של הנאשם והוא ביקש לדחות את קריאת כתב האישום למועד שיקבע בית המשפט ולצוות על מעצר הנאשם כדי להביאו לדיון בבית המשפט.

כן ביקש רוזה, כי ינתן צו שיתיר לפרקליטות להפעיל את הערבות שהציג ענבל בעת ששוחרר לחו"ל מאחר שהוא לא הגיע ב־15 באוקטובר השנה לבית המשפט כדי להשמיע את דברו.

שופטת בית משפט השלום בתל־אביב, אסתר קובו, דחתה את הדיון ל־25 בינואר עד שתחליט הפרקליטות כיצד לנהוג בענבל.

● צו מניעה זמני נגד עיריית חיפה שהוצא בבית משפט שלום על פי בקשת דיירי שכונת שמבור בחיפה והורה לעירייה להפסיק לאלתר את המשך עבודות הבנייה בבית „יד לבנים", נמסר אתמול במעמד צד אחד למשרד היועץ המשפטי לעירייה.

● באוניברסיטת בן גוריון בנגב נפתחה תוכנית, ראשונה מסוגה בארץ, שתכשיר מורים במדעי המחשב לבתי הספר העל־יסודיים.

● במלאת שנה למותו של אברהם דיניץ, יו"ר תנועת הצ"י למשפחות ברוכות ילדים, נערך אתמול בחיפה טקס קריאת בית הצ"י על שמו.

המשטרה מנעה חדירה נשות שוטרים מפגינות לחצר משרד ראש הממשלה

(ע). – שתי נשות שוטרים נעצרו אתמול לחקירה במהלך הפגנה של קבוצת נשות שוטרים שבאו לדרוש העלאת שכר לבעליהן. השתיים שוחררו בתום חקירתן.

הגשם שיבש לנשות השוטרים את התוכנית. כוונתן היתה להביא אל מול משרד ראש הממשלה בירושלים 1000 נשים, אך באו רק 30 בגלל מזג האוויר. המשטרה נערכה בהתאם לכשלון ההפגנה של הנשים לפני כמה חודשים, שבמהלכה הצליחו להיכנס לחצר משרד ראש הממשלה. הפעם לא לקחו במשטרה סיכונים ואל מול קומץ הנשים ניצבו עשרות שוטרים אשר הציבו מחסומים לרוחב כל גן הוורדים. המפגינות תלו כרזות „המשטרה היא אתנו, אבל עם אתנו אי אפשר לקנות במכולת", „תנו משאבים לפיקוד על מנת לשפר את התיפקוד".

לראשונה בהפגנות של נשות השוטרים נראו ביניהן גם כמה שוטרים ללא מדים שנטלו חופשה [illegible] ההפגנה התנהלה על מי מנוחות.

אך סמוך לשעה 2.30 עזבו לפתע 10 נשים את איזור ההפגנה, חצו את הכביש בניסיון לצעוד לעבר משרד ראש הממשלה. השוטרים מנעו את המשך התקדמותן תוך כדי ויכוחים עם קצינים הן שבו למקומן. במהלך האירוע כאמור, עצרו השוטרים שתיים מהנשים לחקירה. „הן התנהגו לא יפה", סיכם קצין.

הנשים מתכוונות להמשיך במאבק עד שיוסדר נושא שכר השוטרים.

לפקיד שומה אין סמכות לבדוק בכיסו של נישום בעת בדיקה בבית העסק שלו

(ע). בית המשפט העליון פסק כי אין סמכות לפקיד שומה של מס ההכנסה לבדוק ולפשפש בכיסיו של אדם, גם אם האדם נמצא בביקורת שעורכים פקידי השומה בבית העסק שלו.

פסק הדין ניתן בערעורו של חזן מיכאלי, בעל עסק מתל אביב שבעסקו נערכה ביקורת של פקיד שומה בספטמבר 1981.

לטענת המבקש הוא התבקש במהלך הביקורת למסור את מספר הטלפון של מנהל החשבונות שלו ובעל העסק הוציא מכיסו ארנק שבו היה רשום המספר. בתוך כך הבחינו עורכי הביקורת בתמחאה בארנק וביקשו לראות אותה, אך בעל העסק סירב להראותה. בעקבות זאת נשלחה הודעה כי פנקסיו „אינם קבילים", הנימוק היה כי התמחאה אותה סירב להציג בפני עורכי הביקורת הינה תקבול שלא [illegible]

שופטת בית המשפט העליון, שושנה נתניהו, קבעה כי בעל העסק אינו חייב לתת הסבר או גירסה כל עוד למס ההכנסה אין ראיה שהתמחאה שהיתה בכיסו מהווה תקבול של העסק. עובדת קיומה של התמחאה בכיסו אינה ראיה, אמרה השופטת וקבעה עוד בפסק דינה: „התוצאה אליה אני מגיעה יש בה כדי לפגוע ביעילות הביקורת אך אין עם זאת הצדקה להטיל חיוב על נישום, כי מסמכיו הינם פרטיים ואינם תקבול של העסק. העמסת נטל כזה על נישום עלולה להביא לפגיעה בזכות הפרטיות שלו". השופטים מנחם אילון ואהרן ברק הצטרפו לדעתה של השופטת והחליטו לחייב את פקיד השומה [illegible] 1500 שקל הוצאות משפט. (עתי"ם)

המשטרה תערוך עימות בין רפי לוי לשני סוחרי העתיקות העצורים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שופט בית משפט השלום בתל־אביב, ארי זיו אב, אמר אתמול, בעת שעצר לשבעה ימים את ויליאם וארמונד קנדו, סוחרי עתיקות מבית לחם, כי היחידה הארצית לחקירות הונאה תערוך בימים הקרובים עימות בין רפי לוי – הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים ובין השניים החשודים בעבירות של מתן שוחד ועבירה של ביצוע עסקות מט"ח עם רפי לוי.

היחידה עצרה ביום ששי המתחרין את ויליאם שאהין קנדו (55) וארמונד שאהין קנדו (67) סוחרי עתיקות, תושבי בית לחם, שהם בעלי חנות למכר עתיקות בירושלים. השניים חשודים בכך שנתנו שוחד וטובות הנאה אחרות ללוי. החוקרים חושדים עוד כי השניים ערכו עסקות מטבע חוץ בסכומים גדולים והחזיקו בכספות שברשותם סכומים גדולים של מטבע חוץ השייכים ללוי ובתמורה הוא סייע להם בקבלת רשיונות לנשיאת נשק, הנפיק להם תעודות אנשים רמי־מעלה לצורך מעבר חופשי בגשרי הירדן.

מפקח אוריאל שמרית ורב־פקד אלי לוי טענו אתמול, בבקשה להאריך את מעצרם של השניים בעשרה ימים, כי רפי לוי התערב בצורה פעילה כדי לסייע להם לשכנע את אגף העתיקות לתת להם היתר לבנות חנות לחפצי ארכיאולוגיה ליד אתר ארכיאולוגי למרות התנגדות אגף העתיקות.

בתשובה על שאלות פרקליטם של השניים, עו"ד יצחק תוסיה כהן, אמר בא כוח המשטרה בין השאר כי ביום ששי ערכו החוקרים חיפוש בחנות של השניים, לקחו כל חפץ שדרשו ללא התנגדות אך השניים סרבו להשיב על שאלות.

בא כוח המשטרה אמר עוד כי לוי עדיין לא נחקר על חומר הנוגע לקשריו עם השניים.

סופר „דבר" מוסר כי ארמונד קנדו משתף פעולה, אך לא כן אחיו ויליאם.

בידי החוקרים הקלטות, שתמליליהן הוצגו לבית המשפט, שבהן מוזכרים שמות של מעורבים נוספים בפרשה. בהקלטות שיחות בין השניים ובין לוי וחלק מתמליליהן הוצגו, כנראה בפניו.

הממשלה העבירה לוועדת ארבעה ההחלטה על שכר הלימוד באוניב'

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

מליאת הממשלה לא החליטה אתמול מה יהיה הפורום שיקבע את שכר הלימוד באוניברסיטאות. זו פעם שניה שדנה המליאה בבעיה זו בשבועות האחרונים ולמרות שאתמול הוקדשו ארבע שעות לדיון בנושא, לא נתקבלה שום החלטה מלבד ההחלטה להעביר את הנושא להכרעת ועדה מצומצמת שתכלול את ראש הממשלה, ממלא מקומו, שרי החינוך והאוצר. לאחר ששר החינוך יצחק נבון התנגד אתמול להטלת המשימה של קביעת שכר הלימוד על הוועדה שהוא עומד בראשה, נותרו רק שתי דרכים לקביעת שכר הלימוד באוניברסיטאות. האחת, הקמת ועדה ציבורית שישותפו בה נציגי האוניברסיטאות והסטודנטים; השניה, הקמת ועדה ממשלתית ללא נציגי האוניברסיטאות והסטודנטים. גם ממלא מקום ראש הממשלה וגם שר החינוך הודיעו שהם תומכים בהקמת וועדה ציבורית לנוכח רגישות הנושא. שמעון פרס הביע דאגה ממצבן הקשה של האוניברסיטאות והציע מתן 30 מיליון דולר להצלתן שייגבו מהמערכת היטל הרכב.

השר נבון הודיע כי יש סכנה של נשירת סטודנטים כתוצאה מהעלאה אפשרית של שכר הלימוד. עם זה לא הביע אתמול במליאה התנגדות עקרונית להעלאה. שר האוצר הודיע כי הממשלה לא תוכל להעמיד שום מקור כספי להצלת האוניברסיטאות מלבד העמדת הסכומים, שייגבו כתוצאה מהעלאת שכר הלימוד, לרשות האוניברסיטאות.

יו"ר המועצה להשכלה גבוהה, פרופסור יעקב זיו, הביע דאגה עמוקה מעמדתה של הממשלה שכן אם אמנם יוחלט לבסוף להעביר את ההכרעה לוועדה ציבורית, קיימת סכנה של סחבת שתחמיר עוד יותר את מצבן הכספי של האוניברסיטאות. זיו הביע דאגה גם מכך שהאוצר אינו מוכן להעמיד שום מקור כספי ממשלתי לרשות האוניברסיטאות מלבד העלאה בשכר הלימוד. יו"ר התאחדות הסטודנטים, דודי ברמן, אמר בתגובה: „אני סבור שעניין שכר הלימוד הוא עניין יותר מדי רציני ואין לכן שום פתרון שיכול להקלים עליו מלבד ועדה ציבורית. התפתלויות הממשלה בשלושת השבועות האחרונים בנושא זה מורות ומעידות על היעדר נקיון כפיים בנושא שכר הלימוד. הסטודנטים מתקשים להבין מדוע הם צריכים לממן את המשבר של האוניברסיטאות. האם מדובר כאן בעקרון מתפשט והולך [illegible]

המשטרה: אין מקום לחקור התלונה נגד נאות

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

בתגובה על התלונה שהוגשה באחרונה על ידי ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, נגד פרופ' יהודית נאות, חברת מועצת העירייה מטעם „שינוי", לחקור חשד על עבירה על חוק לשון הרע, נמסר לעירייה מהמשטרה כי לא נמצא מקום לחקור את התלונה. במכתב התשובה צויין כי בכלל אין המשטרה מטפלת בעבירות מהסוג הנדון ואפשר להפנותן ישירות לבית המשפט על ידי הגשת תביעה אזרחית או קובלנה פרטית. עוד צויין כי ראש העירייה רשאי לערער על החלטת המשטרה בפני היועץ המשפטי לממשלה.

השומרונים הוזמנו לרבת עמון

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

שר הפיתוח והתכנון בממשלת ירדן, ד"ר טאהר כנעאן, והשר הממונה בממשלת ירדן על טיפול בענייני יהודה ושומרון, מרואן דודין, הזמינו את נציגי השומרונים בשכם לפגישה ברבת־עמון כדי לדון עמם בהעברת תמיכה של שלושה מיליון דולר לקהילה השומרונית.

עיתון השומרונים, המדווח על כך בגליונו החדש, מספר כי המסר שהעבירו נציגי השומרונים לראשי הממשל בירדן זכה להד חיובי שם. ההזמנה הרשמית לפגישה תגיע השבוע וכבר נקבע כי ב־18 בדצמבר יצאו לרבת עמון מזכיר ועד הקהילה, רצון אלטיף, וחברים אחרים בועד.

עמיתנו **חיים הדומי**
מנהל אורנים
בעקר לפתע
שותפים לצער העמוק של המשפחה וקבוץ רמת יוחנן
בית סמינר הקיבוצים תל־אביב

בית נאות מרדכי
אבל
על
פבלו ספקטור
הלויה התקיימה אתמול, יום ראשון 30.11.86.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו היקר
גדליה גלזר ז"ל
הלויה התקיימה אתמול יום א' כ"ח חשון תשמ"ז 30.11.86 בבית העלמין בעינת
המשפחה ובית עינת

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
הסתדרות המהנדסים בישראל
ועדת הבחירות המרכזית
הודעה מספר 1
בהתאם להחלטת מרכז הסתדרות המהנדסים תערכנה בחירות להסתדרות המהנדסים ביום ב' 23.03.87.
להלן לוח מועדים לקיום הבחירות:
1. היום „הקובע" – 23.12.86.
2. פרסום פנקסי בעלי זכות הבחירה, לא יאוחר מ־18.01.87.
3. מועד אחרון לערעור על זכות בחירה ליחיד – 06.02.87.
4. מועד אחרון לפרסום רשימת תחנות הקלפי וכתובותיהן – 02.03.87.
5. מועד אחרון להגשת רשימות המועמדים – 03.03.87.
6. מועד אחרון לפרסום רשימת המילואים האחרונה של בעלי זכות הבחירה – 08.03.87.
7. מועד אחרון בו רשאים מגישי רשימה להכניס שינויים ברשימת המועמדים – 09.03.87.
8. מועד אחרון לפרסום רשימת המועמדים – 16.03.87.
9. יום הבחירות – 23.03.87.

נורית ואוריאל בן עמי
חובקים באושר את בכורם
אורעד
נכד
לבתיה ז"ל וד"ר זאב אמיתי ניר־צבי
לחוה ואחיה בן־עמי נהלל

לחברינו
נורית ואוריאל בן־עמי
ברכות מזל טוב בהיוולד
בנם־בכורם
אורעד
בית „דבר"

עיריית תל־אביב–יפו, מנהל החינוך והנוער
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל, מועצת פועלי ת"א–יפו, המחלקה לתרבות וחברה
מכללות גימלאים
ביום ב' 15.12.86, תיפתח מכללת גימלאים חדשה; בבית תבורי, רח' שלמית 7 ת"א (מאחורי קולנוע אסתר)
הרצאות במדעי הרוח וידיעת הארץ.
(הלימודים בשעות הבקר 9.00 – 12.15).
ההרשמה: כל יום מ־8.30 – 11.30
בבית ברנר, רח' ברנר 5 ת"א
(קומה ג', חדר 314) טל' 03-282211.

לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל
ועדת הבחירות המרכזית
מודיעה בזאת:
הבחירות לועידה ה־40 של הלשכה
תערכנה ביום ב' 23.3.87
פרטים משלימים יפורסמו בעתיד.
חברים מתבקשים לעקוב אחרי פרסומי הלשכה.
בכבוד רב
אברשה כהנוב
יו"ר ועדת הבחירות

הסתדרות המהנדסים בישראל
אגודה עותומנית מס' 3477/99
ועדת הבחירות המרכזית
מודיעה בזאת:
הבחירות להסתדרות המהנדסים בישראל
תערכנה ביום ב' 23.3.87
חברים מתבקשים לעקוב אחרי פרסומי הסתדרות המהנדסים.

مكان الأصل

דבר היום

נאה דורש, נאה יקיים

גם אם לא נשווה את משכורותיהם של חברי־הכנסת עם אלה המוצעות בצמרת הבנקאות, אלא רק עם אלה הנהוגות בעמדות בכירות במיגזר העסקי, נוכל לקבוע שהן צנועות־יחסית. גם התשלומים הנלווים – כגון השתתפות בהוצאות רכב ואש"ל – אינן מופלגות. אף־על־פי־כן, דרושה מנה גדושה של קהות־חושים כדי לתכנן העלאת השכר בעשרות אחוזים לנבחרי העם בעת הזאת.

אפשר אולי לומר שבכמה ההטבות לחברי הכנסת בהולם מוגזמות. שיחות טלפון חינם כמעט בלתי מוגבלות לכל ימי חייהם (גם לאחר שחדל הח"כ לכהן בתפקידו) מצטברות לסכום רציני מאוד. זכויות פנסיה נרכשות כמעט בן שנה, ואש"ל משולם לעתים גם על ימים שבהם לא טרח הח"כ להראות פניו במשכן הכנסת. אלא שדו"ח נבנצל, שהוועדה בראשותו בחנה את שכר הח"כים המליצה המלצותיה, דווקא בא לתקן כמה מן העיוותים האלה. יחד עם זאת מדובר בהעלאת שכר של 40 אחוזים.

המלצותיה של ועדת נבנצל מוכנות כנראה כבר מזה כמה חודשים, וייתכן כי התחושה שלא זה הזמן לתיקוני שכר מרחיקי לכת דחתה עד כה את פרסומן ותכנון ביצוען. אלא שאין להעלות על הדעת כי יוגשמו עתה, כאשר כל משרדי הממשלה נדרשים לקצץ את תקציביהם (משמע את השירותים לאזרח), כאשר מפעלים רבים נאבקים על קיומם ופרנסת עובדיהם בסכנה, ומהם כבר התמוטטו ועובדיהם פוטרו, כאשר ההסתדרות מתחשבת בצרכי המשק וגוזרת על עצמה מדיניות שכר מרוסנת וגוזרת אותה על חבריה.

חברי־הכנסת הם אשר צריכים לאשר את הקיצוצים, ומי שנאה דורש צריך נאה לקיים. חברי־הכנסת הם נבחרי הציבור, וברצותם ושלא ברצותם, הם הדגם והמופת, והם אינם יכולים ליטול לעצמם זכויות כאשר באותו תחום נגזרות על הציבור גזירות. עצם הרצון, או אף הכוונות, לעשות כן, מתמיה. הביצוע פשוט לא יועלה על הדעת, אלא לאחר שירווח. מתי זה יהיה, קשה לדעת.

לא רק „מסע יזכור"

מאת שלמה שפיר

דחיית ביקור־הגומלין של הנשיא חיים הרצוג עלולה לפגוע ביוקרתו של מארחו וייצזקר להחליש את הכוחות החיוביים במערב־גרמניה, המוסיפים לראות בהתמודדות עם העבר הנאצי ערובה לגרמניה טובה וצודקת יותר בהווה וגם בעתיד

כל מי שביקר באחרונה במערב־גרמניה ונועד עם חברי פארלמנט, פקידי ממשלה, אנשי תקשורת ומעצבים אחרים של דעת־הקהל, מודע לאקלים הטוב ביחסים בין שתי המדינות. תרמו לכך גם השיחות שניהל ראש הממשלה הקודם שמעון פרס עם עמיתו הלמוט קוהל בכנס בתחילת השנה, חודשים ספורים לאחר הביקור הממלכתי המוצלח של נשיא הרפובליקה הפדראלית ריכארד פון וייצזקר בארץ. לקשרים המסועפים בתחום הכלכלה, הטכנולוגיה, המחקר והתרבות הוסיף עוד מימד סיורו של שר־ההגנה המערב־גרמני מאנפרד וֶרנר בארץ באביב השנה, ולשנה הבאה מתוכנן ביקור־גומלין של שר־הבטחון יצחק רבין. במישור הקהילה הכלכלית האירופית סייעה ממשלת בון לקידום הסדר הסחר החדש לגבי המדינות הים־תיכוניות; ההסדר מתחשב באינטרסים חיוניים של ישראל. במישור הפוליטי נמנעת בון לפי שעה מיוזמות חדשות שישראל שוללת אותן, גם אם הבדלי התפיסה המהותיים לגבי פתרון הסכסוך המזרח־תיכוני עומדים בעינם וגם חילוקי־הדעות לגבי אספקת נשק בעתיד לסעודיה ולמדינות ערביות אחרות לא הוסרו מהפרק.

שלא כבנושאים מדיניים רבים אחרים, הקו הנוח למדי של הקואליציה הדמונוצרית־ליבראלית כלפי ישראל אינו שנוי במחלוקת בינה לבין האופוזיציה הסוציאל־דמוקראטית. ביחס לישראל מסתמן באחרונה מפנה לטובה אפילו בקרב חלק מ„הירוקים"; חבר פארלמנט משורותיהם ביקר זו הפעם הראשונה את הוועידה השנתית גרמניה־ישראל בקיניגסוינטר, שעמדה בסימן הצהרות רצון טוב משני הצדדים. גם בקרב דעת־הקהל הגרמנית חל שיפור בתדמיתה של ישראל, לעומת הסחף החמור שהתחולל בה בתחילת שנות השמונים. השיפור הסתייע בתעלולי הטרור הערבי, אך אפשר שייפגע זמנית בגלל מעורבות ישראל בעיסקות הנשק עם איראן וכל הכרוך בכך.

מדבריהם של נציגי הקואליציה השלטת משתמע הרצון לנורמליזציה גוברת של *מערכת היחסים* עם ישראל, תוך הצנעת הקשר ההיסטורי הטראגי ושימת הדגש בעתיד ולא בעבר. ראוי לתשומת־לב רבה יותר אצלנו הוויכוח המתמשך בין ההיסטוריונים הגרמניים על השואה היהודית. חלקם דבקים עדיין *ביחודה של השואה, שנגרמה על־ידי* העם הגרמני וממשלת הזדון שלו, ואילו חלק אחר טוען לרלאטיביזציה של פשע זה, תוך כדי השוואתו עם פשעים ומעשי־רצח גדולים אחרים של מדינות אחרות במאה הזאת. כמה היסטוריונים, פוליטולוגים ופובליציסטים נודעים עלו על גל זה, אם כי למען הדיוק אין להאשימם במניעים אנטישמיים או ברצון לטיהור השרץ ההיטלרי, להבדיל ממכחישי שואה ניאו־נאצים בגרמניה ומחוץ לה.

נימים אלה של אינטלקטואלים ואקדמאים שמרנים, המבקשים לתרום לחיזוק *הזהות הלאומית הגרמנית* על־ידי העמקה מחודשת של התודעה ההיסטורית ועל־ידי התגברות על הכתם הצורב של חטאי הדיקטאטורה הנאצית, אינן נשמעות בחלל ריק. הן משקפות הלכי־רוח דומים לפחות אצל חלק מהחברים ומהפעילים של הנוצרים־הדמוקראטים ובייחוד אצל מפלגת האחות הבווארית שלהם, שבהנהגת פראנץ יוזף שטראוס: אלה פורטים על התפקיד האנטי־קומוניסטי של מערב־גרמניה כיום וגם בעבר. מצוות „זכור" ופירושה על־ידי הנשיא פון וייצזקר אינם פופולאריים בקרב אנשי מחנה זה; הם אינם סבורים כי גם לאחר יותר מארבעים שנה יכולים גרמנים לראות ביום הנצחון של בעלות־הברית, ה־8 במאי 1945, יום של שחרור, ואינם מוכנים להעריף את הגיבורים המעטים של תנועת ההתנגדות על מיליוני החיילים והקצינים שלחמו עד לרגע האחרון בחזית. מחנה זה מחייב פיוס המתים ברוח פגישתם של הנשיא רייגן והקאנצלר קוהל בבית־הקברות הצבאי בביטבורג, הקמת יד־זכרון לכל חללי מלחמת־העולם השניה – לוחמיה וקרבנותיה כאחד – מסתייג מדיונים פארלמנטריים בנושא האנטישמיות והיתנה אשתקד את החקיקה להענשת מכחישי השואה בהענשת מכחישי מעשי אכזריות שנעשו במלחמה נגד הגרמנים. אפשר שמגמות אלו יתחזקו אם יזכו הנוצרים־הדמוקראטים ועמיתיהם הבווארים ברוב מוחלט בבונדסטאג הבא, אולם לפי שעה יש גם כוחות לא־מבוטלים המוסיפים להזדהות בסיסית עם תפיסתו של וייצזקר: עם אלה נמנים, בראש וראשונה, הסוציאל־דמוקראטים, הליבראלים השמאליים וגם היסודות הנאורים במפלגה הנוצרית־דמוקראטית השלטת.

כל אלה מציבים אתגר קשה במיוחד לפני נשיא המדינה חיים הרצוג, בביקור־הגומלין שהוא עומד לערוך ברפובליקה הפדראלית בעוד כארבעה חודשים. הפצע שנגרם לעם היהודי על־ידי הריגת שש המיליונים באירופה הוא עמוק ביותר ואין לדמותו כלל ועיקר לכתם, שהותירה תקופת היטלר בתולדות גרמניה, אף לא ייתכנו כאן השוואות או „היסטוריזציה" כלשהי בשרשרת הסבל והפרעות שידענו באלפיים שנות גלות. למרות גילויים מרובים של התפייסות בחיי יום־יום, תישאר אצלנו הריקמה הנפשית של יחסים עדינים אלה שבירה, ועוד ייתכנו זעזועים בעתיד. לעומת זאת נותר בעינו משקלה של מערב־גרמניה כאחת המדינות החשובות ביותר באירופה הלא־קומוניסטית והמערב בכלל, והמניע הבסיסי של המדיניות הבן־גוריונית, שחייבה קיום יחסים עם גרמניה הדמוקראטית שלאחר מלחמת־העולם השניה, לשם חיזוקה של מדינת ישראל, לא נשתנתה גם כיום, חרף התעצמותנו הניכרת מאז חתימת הסכם השילומים ב־1952 – תהליך שהקשרים המסועפים עם גרמניה סייעו לו. יתר על כן, ביטולו או דחייתו של ביקור־הגומלין כיום אף עלולים בעקיפין לפגוע ביוקרתו של הנשיא המארח, המוסיף למלא תפקיד חיובי ביותר בזירה הגרמנית.

אין ספק, דווקא בנסיבות שהוזכרו לעיל יוכל ביקור הנשיא הרצוג לתרום לחיזוק אותם הכוחות במערב־גרמניה המוסיפים להכיר באחריות ההיסטורית של עמם למה שעוללו ליהודים בשנות השואה והמאמינים שהתמודדות עם העבר הנאצי היא ערובה לקיום מדינה גרמנית דמוקראטית חפשית, טובה וצודקת יותר בהווה וגם בעתיד. אולם עם כל ההבנה לגבי הצורך להפיג את ההתנגדות בחלק מהציבור הישראלי למסע הנשיא, אין גם טעם להגדיר את הביקור כ„מסע יזכור" חינוכי ולהדגיש מראש שביקור בברגן־בלזן יהיה האירוע המרכזי של המסע. הגדרה כזאת בסוף שנות השמונים פשוט לא תתקבל אף על דעת הגרמנים הטובים ביותר, לרבות אלה הערים לסכנות הכרוכות במפנה השמרני בהיסטוריוגרפיה ובפוליטיקה.

ובהקשר זה עוד הערה. בהתחשב בעובדה, שעם כל המודעות לעבר הטראגי והמאמץ להזכירו לגרמנים יהיה ביקור הנשיא מיועד גם להווה ולעתיד – אולי מן הראוי לכלול בפמלייתו נציגי אותם מרכיבים שתרמו במיוחד להתפתחות החיובית של יחסים מורכבים אלה בעשורים האחרונים. הכוונה היא לא רק למוסדות מחקר, למרכז השלטון המקומי ולגורמים כלכליים, אלא בראש וראשונה גם להסתדרות העובדים, שקשריה עם התנועה המקצועית בגרמניה הם נדבך רב־משמעות במערכת היחסים הישראליים־גרמניים.

השדולה הערבית בגרמניה המערבית

שיחות טרור ביום הולדת

מאת דן אבידן

האורח בכינוס החגיגי של אגודת גרמניה־ערב היה הקנצלר לשעבר של אוסטריה קרייסקי שהסביר: יש שלב הכרחי בו זקוקים לטרור, גם שמיר היה מעורב בכך ואילו קדאפי הוא בסך הכל „רובספייר"

הכינוס החגיגי של אגודת גרמניה־ערב, לרגל עשרים שנה לקיומה, היה בוודאי אחת ממסיבות יום ההולדת המאובטחות ביותר בבון בזמן האחרון. נוכחותם של שגרירים וצירים ערבים רבים באולם בטהובן, בבירת מערב גרמניה ביום רביעי, בשבוע שעבר, חייבה נוכחות מאסיבית של המשטרה ואנשי אבטחה. אלמלא הגיעו מכוניות הפאר הרבות של הסגל הדיפלומטי הערבי היה אפשר לחשוב שהמשמר הכבד מאבטח אירוע שגרירות ישראל.

„הטרור מאיים על כולנו", אמר פקיד גרמני שהגיע למקום. זהו, מן הסתם, צחוק הגורל שדווקא כינוס הלובי הערבי, שהוא אחד מתפקידיה של אגודת גרמניה־ערב, דורש אבטחה כה כבדה בשל טרור שמקורו בעולם הערבי. אך בעצם זו אינה הפעם הראשונה בתולדות האנושות שהגולם קם על יוצרו. עם זאת, אין זה פלא שגם בנאומים החגיגיים שהושמעו בעת הטקס, תפס נושא הטרור מקום מכובד. קשה היה להתרשם מן הנאומים, שהטרור ימהר לרדת מהפרק בכינוסים הבאים. הנושא קיבל הבלטה מיוחדת, דווקא באותו ערב שבו החליטה ממשלת גרמניה לנקוט צעדים נגד סוריה, בגלל מעורבותה בפיגוע החבלני במערב־ברלין.

רשימת הנואמים היתה קצרה, אך מעניינת, וכללה את קאנצלר אוסטריה לשעבר, ברונו קרייסקי, סגן שר החוץ הגרמני יורגן מלמן, שהוא נציג הקו הפרו־ערבי, ואת שגריר הליגה הערבית בבון, עזיז חסן.

מלמן הודה שהצעת מערב־גרמניה לקיים דיון אירופי־ערבי, בדרג שרים, בלוחמה בטרור ובסיבותיו הפוליטיות (שם צופן לסיכסוך ערבי־ישראלי) נמצאת עדיין בשלב של „התייעצויות". הוא הסתפק בהבעת „תקווה" שדיון כזה אכן יתקיים בעתיד הנראה לעין. מלמן לא פסח, עם זאת, על ההזדמנות להשמיע באוזני הקהל את הטענה שאין די בלוחמה בטרור – טענה שעשויה להמתיק לערבים את גלולת הלוחמה בטרור הערבי. ממשלת גרמניה נחושה בדעתה להיאבק נגד הטרור על כל צורותיו, אבל אין די בנסיונות שהיא עושה לרפא את הסימפטומים בלבד. „דווקא אנחנו הגרמנים רואים שאין זה מספיק. הטרור הוא תמיד סימן לסיכסוכים פוליטיים וחברתיים", אמר מלמן ולא הסביר מדוע דווקא האומה הגרמנית ניחנה בהבנה כזו של מהות הטרור.

השגריר חסן חשף הבנה מיוחדת עוד יותר של מהות הטרור. הוא ניסה, בנושא המקשה גם על אש"ף, להפריד בין הטוב שביהדות לבין הפסול שבציונות. הדגיש את תרומתו של המרכיב היהודי לציוויליזציה. נציג העולם הערבי גם „גילה", כי „הציונות סילפה את המסר העברי" ולא הותירה לפלשתינאים ברירה, אלא להילחם. נראה היה שבכך מיצה השגריר, מבחינתו, את נושא הסיבות הפוליטיות של הטרור.

מפי קרייסקי נשמעה הערה – אולי רק פליטת פה – אופיינית. הוא גרס אמנם שבמאבק לשיחרור לאומי יש לעתים שלבים הכרחיים של טרור, אך טען שתמיד סלד מן הטרור. על מנת לחזק, ככל הנראה, את טענתו זו ציין הקנצלר לשעבר שתמיד ניסה... לשמור על אוסטריה חופשית מטרור. באלגנטיות ההולמת את מעמדו נמנע קרייסקי מלהזכיר את הגישה הפייסנית שנקט כלפי הטרור. אולם לא שכח לציין, כי בראש ממשלת ישראל עומד כיום אדם שהיה מעורב ברצח הרוזן פולקה ברנדוט.

במלים חמות יותר התבטא קרייסקי כלפי הרודן הלובי קדאפי. קדאפי אינו מעורער בנפשו, הכריז קרייסקי. הוא, קרייסקי, מתנגד אמנם ליעדיו של קדאפי ולאמצעים, בהם הוא משתמש, אף־על־פי־כן הקולונל הוא „רובספייר של ימינו". השבחים לתבונתו הפוליטית של קדאפי, שהשמיע האורח מווינה, נשאו אופי חלקי בלבד – גם עם קדאפי, אמר, אפשר להגיע „פה ושם" לפתרונות נבונים. באשר לאירגון הטרור הגדול במזרח־התיכון התפאר קרייסקי בתפקידו כחלוץ העמדה האירופית, לפיה יש לשתף את אש"ף במשא־ומתן על שלום במזרח התיכון.

הוא הזכיר את הדין־וחשבון על נסיעתו למזרח־התיכון, לאחר מלחמת יום הכיפורים, בשליחות האינטרנציונל הסוציאליסטי. בדו"ח נוסחה דרישה לשתף את אש"ף במשא־ומתן (למרות שקרייסקי לא הצליח להניע את ערפאת להשמיע דברים מפייסים כלפי ישראל).

לאחר שלב של התנגדות מצד חלק מהמפלגות הסוציאליסטיות לעמדתו העקרונית אימץ האינטרנציונל את הדרישה כעמדה עקרונית. הכרזת ונציה של הקהילה האירופית ב־1980 „הלכה באותו הכיוון פחות או יותר", התגאה קרייסקי.

אף שאש"ף לא שותף במשא־ומתן המזרח־תיכוני, הוא היה מיוצג באופן בולט בחגיגה של יום רביעי האחרון. נציג אש"ף בבון, עבדאללה פרנג'י ישב בשורה הראשונה, לא הרחק ממלמן וקרייסקי. פרנג'י הוא שגריר, לפחות בעיני אגודת גרמניה־ערב, הסביר למחרת היום דובר של האגודה לסופר „דבר".

מלמן ראה לנכון לסטות מתמליל הנאום, שהודפס מראש, ולהזכיר במיוחד את נוכחותו של נציג אש"ף. הוא עשה זאת בחלק הראשון של נאומו, אותו נשא כנשיא האגודה, לא כחבר בממשלה הגרמנית, שאינה מכירה באש"ף. עם זאת, גם בחלק השני של נאומו, אותו נשא, לדבריו, כחבר הממשלה, ראה מלמן אפשרות לעשות מחווה כלפי אש"ף.

בתמליל המודפס נאמר, ש„יש להביא ליישום שתי זכויות: זכות ישראל להתקיים בגבולות מוכרים ובטוחים (וכן) את זכות העם הפלשתינאי להגדרה עצמית". אלא שבנאומו ציין מלמן את זכות הפלשתינאים לפני שהזכיר את זכות קיומה של מדינת היהודים. למחרת היום לא נותר לדובר משרד החוץ, אלא לייעץ לסופר „דבר" לא לייחס חשיבות לסדר שבו נאמרו הדברים.

תיקו השנה השביעית

מאת דן אבידן

חלפים ותחמושת למערכות הנשק הקל מסופקים לאיראנים בשפע. המחסור הוא במערכות הנשק הכבד, שרק באמצעותם יוכלו – אולי, ביום מן הימים – לגבור על העליונות האווירית של עיראק. אף־על־פי־כן לא נטשו תקוותם להשיג הכרעה מהירה. ולכן נתן חומייני אור ירוק ליו"ר הפרלמנט ראפסנג'אני לביצוע עסקות הנשק עם ארה"ב וישראל

מלחמת איראן־עיראק נכנסה זה לא כבר לשנתה השביעית. גם ב־1986 לא הסתמנה בה הכרעה, על־אף תנודות זמניות לטובת הצד האחד או האחר.

השנה נטלו האיראנים את היוזמה ובפברואר כבשו את חצי האי פאו שבדרום עיראק. בחודשי הקיץ הם החזירו לשליטתם את עיר הגבול מהראן, שנמצאת בגיזרה המרכזית של ארצם ושהעיראקים כבשו לפני כן. בשתי מתקפות אלה עשו האיראנים שימוש מאסיבי בחיל־רגלים ובתותחים, בגלל תנאי־הטופוגרפיה ובעיקר מפני שחסרים להם טנקים ומטוסים. אובדן חצי האי פאו והמאחז בעיר מהראן פגעו קשה במוראל של העיראקים, החל בצמרת הצבא ועד לחיילים, שבשטח. בחודשי הקיץ המאוחרים העריכו גורמים שונים, ובעיקר גורמי מודיעין אמריקאיים, כי לאחר התבוסות שספג צבא עיראק, לא יוכל לעמוד כנגד עוד מתקפה איראנית רחבה.

התברר כי חלק מהידיעות שעליהן התבססה ההערכה בדבר הפגיעה במוראל העיראקי והתרופפות הדרג הצבאי הלוחם, הופצו על־ידי העיראקים עצמם. בצמרת העיראקית חשבו, שידיעות כאלה אולי ימריצו את מעצמות המערב להתערב בלחימה הנמשכת במפרץ הפרסי ולכפות על איראן, באמצעים מדיניים, את הפסקת המלחמה. בינתיים, בחודשים האחרונים, התאוששו העיראקים מהתבוסות שספגו בשדה המערכה. חיל־האוויר העיראקי, המצוייד במטוסים משוכללים, הרחיב את התקפותיו על יעדים כלכליים ואסטראטגיים בעומק איראן. ההתקפות גרמו נזקים כבדים לכלכלת איראן ואבדות גדולות לאוכלוסיה.

עליונותו של חיל־האוויר העיראקי הורגשה כבר בשלבים הראשונים של המלחמה. בגלל האמברגו שהטילו האמריקאים על אספקת ציוד צבאי לאיראן, לא יכלו הטייסים האיראניים להתמודד ביעילות עם חיל־האוויר העיראקי במטוסי פאנטום ואף־14 שברשותם. הפגיעות של העיראקים במסופי הנפט ובמפעלי התעשיה הפטרוכימית של איראן נעשו לאחרונה מדוייקות יותר ויותר, בין השאר בגלל פצצות מתוחכמות שקיבלו מהצרפתים. העיראקים גם למדו לתדלק באוויר את מטוסי המיראז' שלהם, במטוסי תידלוק מיוחדים, מה שאיפשר להם לפגוע במטרות איראניות המרוחקות מבגדאד מאות ואף אלפי קילומטרים. כך חיבלו העיראקים במסוף הנפט האיראני בסירי, ובמסוף נוסף, בחצי האי לאראק, מרחק של יותר מאלף קילומטר מבגדד. לפני כן גרמו נזקים כבדים למסוף הנפט האיראני העיקרי באי חארג, בצפון המפרץ הפרסי.

הנזקים שגרמו לכלכלת איראן ההפצצות הללו הוסיפו את הבעיות הלוגיסטיות של הצבא האיראני. לאחרונה, בגלל בעיות לוגיסטיות ומחסור באמצעי־לחימה אופנסיביים כגון טנקים ומטוסי תקיפה, הפצצה, חדלו האיראנים לדבר על התקפה שבכוונתם לבצע לקראת האביב. על ההפצצות העיראקיות הגיבו בתקיפת מטרות בתוך שטח עיראק ובתקיפת מתקני נפט ומיכליות במדינות המפרץ המסייעות לעיראק. לאחרונה עברו לשיטת הרתעה נוספת – הפגזת העיר בגדד בטילי קרקע־קרקע מסוג „סקאד". את הטילים האלה קיבלו האיראנים מהלובים, והללו רכשו אותם ממדינות ברית וארשה. בחצי השנה האחרונה נפלו שישה טילי „סקאד" על בגדד וגרמו שם אבידות כבדות בנפש.

העיראקים, בגלל רגישותם הרבה לאובדן חיי אדם, מוטרדים מהפגזות אלה, כשם שהם מוטרדים מההפגזות האיראניות החוזרות ונשנות על העיר באצרה כל אימת שחיל־האוויר העיראקי מצליח לפגוע במטרות אסטראטגיות בשטח איראן. בחודשים האחרונים נקטו האיראנים עוד טאקטיקה: הם תקפו בכוחות המחתרת הכורדית הנאמנים להם מתקני־נפט בצפונה של עיראק. בינתיים אין הצמרת העיראקית מוטרדת ביותר מהתקפות אלה, שנזקיהן מועטים. למעשה, התקפות הכורדים על מטרות בצפון עיראק נועדו לחפות על אי־יכולתו של צבא איראן עצמו לבצע כיום את „המיתקפה המכרעת" על צבא עיראק, או לחילופין – לכבוש עוד אזורים בשטח עיראק.

במצב זה נשמר למעשה האיזון הרופף במלחמת המפרץ הפרסי, ואין רואים אפשרות שצד זה או אחר ינצח בטווח הקצר. הפגיעות האחרונות של חיל־האוויר העיראקי ביעדים אסטראטגיים בעומק איראן, לא יערערו כנראה את המוטיבאציה האיראנית להפיל את משטרו של סאדם חוסיין. איראן מקבלת תחמושת וחלפים בשפע למערכות הנשק הקלות שברשותה מספקים שונים ברחבי העולם. ידוע שאפילו אוסטריה מספקת תותחים לצבא האיראני. אף־על־פי־כן סובלים האיראנים ממחסור במערכות נשק כבד, כגון טנקים, מטוסים, שרק בעזרתם הם יוכלו אולי, ביום מן הימים, להתגבר על העליונות האווירית של עיראק, על עשרות דיוויזיות השריון החדשות שלה ועל המערך המבוצר שבנתה לאורך רוב קו החזית ההולך ומשתפר.

על־אף מגבלותיהם עדיין שואפים האיראנים להשיג הכרעה מהירה במלחמה. משום כך נתן אייאטוללה חומייני גיבוי ליושב־ראש הפרלמנט ראפסנג'אני ולחוגים נוספים בממשל לבצע את עסקות־הנשק עם ארה"ב וישראל, אף־כי ככל הידוע לא סיפקו מדינות אלה לאיראן מערכות נשק אופנסיביות. בנאומו ב־20 בנובמבר נתן חומייני גיבוי למדיניותו של ראפסנג'אני – והוא תקף את קבוצת חברי הפארלמנט, שהגישה שאילתה לשר־החוץ האיראני, כדי שזה ינמק לפני ה„מג'לס" את פרשת עסקות־הנשק עם ארה"ב וישראל. זמן קצר אחר־כך חזרה קבוצת פארלמנטרים זו מיוזמתה וראפסנג'אני – מיוזם־עסקות־נשק אלה מיהר לחלק שבחים לחומייני על שזה מצא לנכון להתייצב לצידו.

אנשים חשודים מאד

מאת נתן דרעי

בפשעים כלכליים אין תמיד מתלונן ואין זירת עבירה כמו מקום רצח. המספק רמזים לחוקרים. המכשיר לביצוע העבירה הוא בדרך כלל רק כלי כתיבה ודף נייר: צ'ק או מסמך. לעומת זאת מופעלים על החוקרים הרבה לחצים – גם של פוליטיקאים – לסגור את התיק

היחידה הארצית לחקירות הונאה בראשות תת־ניצב יורם גונן הפכה בשבועות האחרונים לאימת עברייני הצווארון הלבן בישראל. יחידה זו, המונה כשמונים חוקרים, מטפלת בשני סוגי נחקרים: עובדי ציבור ונבחרים, הנכשלים לעיתים בהפעלת כוחם והופכים שחיתות ציבורית לשחיתות פלילית, ואישים מהמגזר הפרטי, החשודים בניצול עמדות מפתח פיננסיות שלא כחוק.

המשותף לשני סוגי נחקרים אלה הוא מעמדם האישי וכוחם והעבירה המיוחסת להם. בניגוד לתיקים פליליים רגילים, תיק פלילי־כלכלי הוא תיק רגיש מאד שמחייב את החוקרים להוכיח את החשדות שהם מעלים נגד האנשים החשודים מאד, „מלח הארץ", ברוב המקרים. סעיפי האשמה המיוחסים להם בעת שהם מועמדים לדין: עבירות על חוקי פקודת החברות, על פקודת הבנקים, על חוק הרשות לניירות ערך, ועיקרן: שוחד, קבלת דבר במירמה, הפרת אמונים, עבירות מנהלים ועובדים בתאגיד ועוד.

חקירות כלכליות ממושכות מטבען. הקשיים בחקירה נובעים מהעובדה שבדרך כלל אין מתלונן ואין זירת עבירה (כמו מקום רצח) שרומזים לחוקרים. בעבירות הכלכליות חייבים החוקרים לבצע עבודת שטח מודיעינית חשאית, כיוון שכל גילוי פומבי שלה עלול „לפוצץ" אותה. בהיסטוריה הקצרה של היחידה הארצית לחקירות הונאה אירעו „התפוצצויות" כאלה לא אחת. כדי למנוע מצב מביך כזה שאחריתו לחצים של פוליטיקאים לסגור את תיקם של הנבחרים או המקורבים מקפידים במיוחד ביחידה הארצית לחקירות הונאה על הסודיות ורק חוקרים מעטים יודעים מה עושה חברם בדיוק (והיו כבר מקרים ביחידה שקצין שימש „הפרפרת" והעביר מידע, על פי החשד, לנחקרים).

יש נחקרים חשובים מאד. אנשים חשודים מאד. אלה הם בעלי קשרים לבעלי עמדה ומוקדי השפעה בשלטון. אחד כזה היה דוד בלאס, שהיה מקורב למפלגת העבודה, והיה תורם לגופים שונים ולפתע נותר מבודד לגמרי. החשש של החוקרים היה, בתחילת החקירה, כי בעלי השפעה פוליטיים ינסו לסגור את תיק החקירה שלו. החשש הזה נעלם לאחר שדוד בלאס הועמד לדין וחרף ערעוריו לבטל את מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו נשאר מעצרו בעינו.

אבל זהו מקרה יחודי שהוא תולדה של מאבק רצוף ועיקש של חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה להעמיד את „הטייקון של השוק האפור" לדין על עבירות המוזרות ביותר ובעלות היקף עצום. על החקירה הזאת ועל מעצרו של איש העסקים דוד בלאס העיר בשבוע שעבר שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, יעקב קדמי (ראש אגף החקירות במטה הארצי לשעבר) שהתייחס לעבירה המיוחסת לדוד בלאס: „מרמת ענק כגון זו המשמשת בסיס לאישום במקרה זה חורגת בשל ממדיה האדירים הרבה מעבר להגנת עניינם של המרומים והופכת לפרשה בעלת אופי ציבורי כללי מובהק המצדיק כל מאמץ – כספי, מנהלי או אחר – הכרוך בהחזקה נאותה של הנאשם במעצר מבלי לפגוע בבריאותו ומבלי לקפח את הגנתו."

בהחלטתו זו של השופט יעקב קדמי, הנחשב לאחד השופטים המוכשרים של בית המשפט המחוזי בתל־אביב, ערך השופט סיכום ענייני וקר הנוגע למעמדו של עצור „צווארון לבן" שמואשם בעבירות מרמה בהיקף עצום.

עבריין הצווארון הלבן מתוצרת ישראל מגיע ליחידה הארצית לחקירות הונאה משכבה סוציו־אקונומית גבוהה. בדרך כלל המדובר בעורכי דין (ראה מקרה יוסף קוקיה, מי שהיה מנכ"ל משרד המשפטים ונעצר בשבוע שעבר על ידי חוקרי היחידה), בממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים (רפי לוי, שהוא אחד האישים המכובדים בירושלים במשך שנים ארוכות) או פרופסור יעקב קדסירא (מוכחה כבעל שם עולמי בתחום השתלת קרניות העינים שנעצר על ידי חוקרי היחידה הארצית במסגרת המאבק ב„רפואה השחורה").

בעבירות „הצווארון הלבן" אין אגרסיה כמו בעבירות אחרות. כלי הביצוע של העבירות הוא בדרך כלל כלי כתיבה לרבות ניירות, צ'קים, כרטיסי־אשראי, מסמכים. רמת התחכום העולה על זו הקשורות בעבירות אחרות.

הקרבן ב„עבירות הצווארון הלבן" הינו אנונימי, אוצר המדינה, בעלי המניות או הציבור הרחב. זו אולי הסיבה שבעת שהפרשה נחשפת מתחיל מרוץ־שדים – בכירים באוצר המדינה, בעלי מניות והציבור הרחב דורשים לעשות עימו דין צדק.

על רקע זה קמה מהומה לאחר שנודע בציבור – בעקבות פרסום בעיתונות – כי זרח גהל, מנכ"ל חברת „דובק", זכה ב„טיפול מיוחד" והועבר למלון „פלזה" בתל־אביב שבו יש מכון קרדיולוגי לעשירים. אף שלמרבה הפליאה המשטרה היא שהפנתה את גהל למכון זה (הוראת השופט בנימין קוהלת לא דיברה מעולם על מלון „פלזה" אלא על בית חולים) יצא הציבור להגנת המשטרה, שמקשים על פעילותה.

על רקע דברים אלה התבטא שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, השופט משה טלגם – שדן בבקשת המשטרה להאריך את מעצרו של זרח גהל תוך שהוא מתייחס לסוגיית עשיר ועני במעצר: „לא תישא פני דל ולא תהדר גדול – אין ספק שיש ליישם מצוות התורה בעניין זה. כל עוד הצורך לחקור את החשוד ולבודד אותו מאחרים בא על סיפוקו החקירה איננה מוכתבת אין בכלל צורך להבחין בין דל לעשיר. העובדה שדל אין לו מקום אשפוז טוב ועשיר יכול להרשות לעצמו אכסון יקר ואשפוז במכון נוח היא מן העובדות שאין על בית המשפט להביאן בחשבון לצורך המעצר... אמת שאם המדינה אין ידה משגת אין היא צריכה להחזיק העשיר כפי עושרו. אולם אם ידו שלו משגת אין אני רואה לשנות תנאי חייו אם דל ואם עשיר ולהכניסו למעצר בתנאי חרפה רק משום שצריך שוויון בין דל ועשיר. ניתן להבחין אבחנה: אדם שנאסר או נעצר עקב הוכחת העבירה לא מן הדין שיוכל לנצל את נכסיו הפרטיים כשם שאין להניח לו לטייל בשוק כדברי הרשב"א. ואילו מי שמעצרו הוא לצרכי החקירה בלבד מה טעם להורידו ממעמדו ולפגוע בהרגלו?"

הלכה זו של השופט משה טלגם עוררה מחלוקת. היא איננה מייצגת דעת רוב השופטים, המחזיקים בדרך כלל בעמדת חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה, הסבורים – לפחות כך באשר לאנשיו של זיגל ספרש – כי ריח של ליזול בתא המעצר יכול לקדם חקירה. יש שופטים אחרים – כמו שופט בית משפט השלום בתל־אביב, השופט יצחק בראו"ן, שאיננו נוהג איפה ואיפה ואיננו מבדיל בין עני לעשיר. גם השופט אדי זידאב, שופט בית משפט השלום בתל־אביב, העיר כמה פעמים, כי איננו מבדיל בין עני לעשיר ובין סמנכ"ל לאדם רגיל.

הליכי המעצר הנפתחים בתופים ובמחולות של התקשורת, המסקרת את מהלך המעצר, נתקלים בהמשך הדרך בעינויי דין או בביטולי תיקים פליליים (ראה: תיק אזולאי, ראש עירית אשדוד). למצב זה יש מספר סיבות עיקריות. הסיבה הראשונה היא הפקקים הנוצרים בפרקליטויות השונות, המטפלות ב„עברייני הצווארון הלבן". למשל, ליה לבאון, סגנית בכירה בפרקליטות מחוז תל־אביב, המטפלת בין היתר ב„תיק אלבין", איננה יכולה לטפל בעשרות התיקים, הנערמים על שולחנה ותיקים לא מעטים נתקעים בגלל מחסור בכוח־אדם מיומן בתחום עבירות הצווארון הלבן. אבל הבעיה איננה רק של פרקליטים במחוזות השונים אלא גם של פרקליטות המדינה, שאיננה משכילה לחנך דור של פרקליטי צווארון לבן.

סיבה שניה: מחסור בשופטים. כתב האישום נגד הקבלן שלום גניש, שמואשם בבית המשפט המחוזי בתל־אביב בעבירות על חוקי מס בסכומי עתק איננו נדון בגלל מחסור בשופטים, המתמחים בעבירות צווארון לבן ועבירות מיסוי. זו השנה הרביעית ברציפות שתיקו הפלילי של גניש איננו נדון ואין לכך פתרון. על ראש מחלקת החקירות במס ההכנסה, אברהם צרפתי, שעמד בראש ועדת־צרפתי, מופעלים לחצים לסגור את התיק תמורת תשלום כופר אך לעת עתה אין כל פתרון לבעיה. התיק לא נסגר מחד גיסא ומאידך אין נעשה משפט צדק.

כל הבעיות הללו אינן בעיות משטרתיות. המשטרה עושה את תפקידה וחוקרת אנשים חשודים מאד, אך בית המשפט הישראלי נמנע מעשיית דין צדק כבוונת המחוקק העברי.

מכתבים למערכת דבר

לבטל את מעצרי השווא

התוכנית „בשידור חוזר" של הטלוויזיה היא, ללא ספק, חשובה ביותר ואף בעלת כוח השפעה רב היכול לפצח מקרי פשע חמורים. אולם מעבר לכך, מחדדת תוכנית זו דווקא כמה שאלות נוקבות הקשורות במעצרי שווא ורבים שהמשטרה שלנו מבצעת כדרך הרגל.

עובדה היא, שדו"ח אמנסטי קבע במפורש, שחופש האזרח בישראל ניטל ממנו לעיתים קרובות ללא כל הצדקה, אלא אך ורק כדי לשבור אותו ולשכנעו להודות בדברים שהמשטרה מעוניינת שהוא יודה בהם.

אף דו"ח מבקר המדינה, שאיש אינו יכול לומר שהוא משוחד מכל צד שהוא, קובע עובדתית: 80 אחוזים (!!!) מהמעצרים הם מעצרי שווא, המסתיימים בשיחרור העצור ללא הגשת כתב־אישום! והדבר צריך להדליק נורה אדומה אצל כל אזרח תם מפשע במדינה! כל אחד עלול למצוא את עצמו בנסיבות מסויימות עצור בלא שביצע כל פשע!

התוכנית בטלוויזיה הזכירה לי, לצערי הרב, את המקרים הרבים של מעצרי שווא שהיו קשורים בקשר לחקירות על הפשעים החמורים שהראו בתוכנית. למשל, במקרה של אונס החיילת היה אדם עצור תקופה ארוכה והמשטרה טענה שהוא הפושע, ולבסוף שוחרר בלי שהוגש נגדו כתב־אישום. וזכורים המקרים של ביחונסקי וברנס.

בעיתונות פורסם, למשל, המקרה של האדם שהמשטרה הביאה אותו לכך שיחתום על הודאה שרצח את אביו ואחר כך שיחררה אותו במפתיע!

מעל כל אלה אנו צריכים משטרה נקיה משיטות העבודה הנהוגות כיום בידיה, משטרה שלא מחפה על חוסר יעילות במעצרים המוניים, משטרה שלא מנפיקה עצורים לפי לחץ ציבורי.

אנו זקוקים יותר מכל למשטרה הוגנת, לאנשים יעילים ולא ערמומיים בצורה שלילית. על כל אזרח במדינה לעשות עם עצמו חשבון־נפש, כמה יכולה לעלות לו אדישותו לעוול הזה שעושים כיום עם אחרים – אבל הלא מחר הוא יכול להימצא במקומם!

יש להקים גוף פעולה שיפעיל לחץ על חברי הכנסת לשינוי הדבר ומייד!

אורין קליין
תל־אביב

יכבד נא הגימלאי את האמת

בחדשות „מבט" בטלוויזיה ביום 29.10.86 שוחח חיים פלטנר – הפרשן לעניינים כלכליים, ואמר בין היתר, כי „מחקר שערך פרופ' יהודה כהנא מאוניברסיטת ת"א העלה שבשנתיים האחרונות נשחקו שחיקה ריאלית הקיצבאות של עובדים, אשר פרשו מן השירות הציבורי בשיעור של 26 – 31 אחוזים". הציטוט מדוייק, כי פניתי לטלוויזיה וקיבלתי מן הפקידה את הנוסח, כפי ששודר. ב„מבט" מיום 6.11.86 שודר, כי הנתונים הנ"ל אושרו כנכונים על־ידי משרד האוצר. מכאן שיש בסיס רחב ומוצק לזעקת השבר של הגימלאים. ב„חדשות" מיום 22.10.86 נאמר, כי „מיסוי קיצבאות הזיקנה קיים במשך 3 חודשים בלבד ובוטל, כי באוצר העריכו אתמול שההצעה לא תתקבל שוב נוכח ההתארגנות הפוליטית של הגימלאים, בראשותו של ד"ר אבא גפן".

דברים אלה יש בהם חיזוק רב לדבריו של שלמה דיאון („דבר", 8.10.86), כי התארגנות הגימלאים היא היא שהביאה לידי השינוי המזערי ביחס לגימלאים, שינוי המתבטא בכך, שגם להם הוענקה העלאה בדרגה אחת לצורך חישוב גימלאותיהם, מבלי שדבר זה מתקן במשהו את השחיקה הנוראה בקיצבאות הגימלאים בשנים האחרונות. כמו כן יש בדברים הנ"ל משום הפרכת דבריו של ישראל שיוו („דבר", 22.10.86), כי גורמים אחרים ולא התאגנות הגימלאים הביאו לשינוי המזערי במדיניות האוצר, ולפחות יש בהם כדי ערעור דבריו של ישראל שיוו.

עוד עובדה היא, כי הבקע הראשון בחומת האטימות של האוצר חל לאחר התארגנות הגימלאים, בעוד שבמשך שנים של מחאות והבעות זעם מצד הגימלאים דבר לא נע ולא זע.

בחיינו הציבוריים והחברתיים נודעת גם לאמת משקל מסויים. לפיכך ראיתי חובה להעלות דברים אלה. לית מאן דפליג, כי האמת חייבת להיות גורם מנחה לכל מי שמושך בעט „מכתבים למערכת".

עשיית צדק לגימלאים במשפט תיפדה וכל משפט מתבסס על האמת. מטעם זה ראיתי צורך להעמיד הדברים על אמיתותם.

ד"ר ירחמיאל איינהורן
רמת גן

פולמוס ציבורי על גב הגימלאים

בהתייחס למכתבו של ישראל שיוו („דבר", 22.10.86) ולמכתבו של שלמה דיאון („דבר", 8.10.86) מן הראוי להדגיש, שהשאלה מי הביא לשינוי הראשון, אף כי הבלתי־משמעותי, ביחסו של משרד האוצר לציבור הגימלאים אינה שאלה חשובה בעיקרה. חשובה היא העובדה, שזו הפעם הראשונה שציבור הגימלאים זכה לכך, שגם הם ייהנו מתוספת שכר. יש לקוות, שתוספת זו, אף כי היא זעומה בלבד, תביא בעקבותיה שינוי משמעותי, אשר יאפשר לגימלאים לחיות בכבוד.

עם זאת מן הראוי לציין, כי דבריו של ישראל שיוו הטוען, שלא התארגנותם של הגימלאים לקראת רשימה עצמאית לבחירות לכנסת הבאה הביאה לשינוי, אינם משכנעים כלל ועיקר. העובדה האחת והיחידה שמעלה שיוו להוכחת דבריו יש בה כדי לחזק את טיעונו של דיאון, כי התארגנות זו היא היא שהביאה לשינוי, ועובדה זו היא שהגימלאים באלפיהם הפגינו למען מניעת קיפוחם. אכן, הגימלאים הפגינו אך פעולתם זו לא שינתה כהוא זה, שהרי המחאות וההפגנות נמשכות שנים רבות והדבר לא זע ולא נע ביחס הבלתי־הוגן כלפיהם. עובדה היא, כי התזוזה הראשונה בעניין הגימלאים החלה לאחר התארגנותם להליכה לכנסת ברשימה עצמאית ובלתי־מפלגתית. להתארגנות זו היו הדים רבים למדי.

יתירה מזו, עובדה היא, כי גם פעולתה של השדולה בכנסת למען הגימלאים לא הביאה את השינוי המיוחל. הרי חברי השדולה מהווים רוב בקרב חברי הכנסת. אי לכך לו אמנם רצתה השדולה בלב שלם למנוע קיפוח הגימלאים יכולה היתה לעשות זאת על־ידי חקיקה מתאימה, אך היא לא עשתה כן, וכבר כתב על כך יותם, הלוא הוא ישעיהו אברך, כי „אין צורך לשדל אלא לחוקק". הדברים בעניין השדולה המועלים על־ידי שיוו מוכיחים אותו סיפור על ראובן הבא לשמעון ומבקש ממנו, כי יעזור לו, ועל כך עונה שמעון: „הריני מבטיחך כי אעשה כמיטב יכולתי כדי להשפיע על עצמי, ותקווה כי ההשפעה תישא פרי".

גדולה מזו, כולנו זקוקים לאווירה ציבורית – נקיה מעלבונות ומהאשמות שווא. לפיכך, תמוהים דבריו של מר שיוו המנסה להדביק למר דיאון תו של אדם הפועל כפי שהוא פועל כדי לזכות במקום בכנסת. ניסיון זה הוא מעשה שאין הדעת סובלתו, שהרי אם אדם פרטי או גוף ציבורי מתאחד כדי ללחום בנגע זה או אחר בחיינו הציבוריים והחברתיים, הוא סבור, כי רק חקיקה בכנסת תעקור את הנגע, שעה שהכנסת לא עשתה דבר ולא חצי דבר לעקירת אותו נגע עד עתה – מה פסול יש ברצונו של אותו אדם או אותו גוף בהתארגנות להליכה לכנסת לעקירת נגע הקיפוח של הגימלאים והולכים בדרך האחת והיחידה הנראית להם כדרך שתשיג את מבוקשם.

אליעזר בן יהודה
ירושלים

שאלה למפכ"ל משטרת ישראל

ביום חמישי 20.11.86 הודיעו בחדשות על מאות שוטרים שריכזה המשטרה בירושלים לקראת ה„הפגנה" המתוכננת, אך חרף שפע השוטרים לא דאגה המשטרה לשוטר מקוף או לשוטר אחד, יחיד ומיוחד, שיוצב קרוב לבית האבלים בשכונת שמואל הנביא וימנע צרות כגון ההתקפה על ח"כ רן כהן (על מדרגות הבית). יום קודם ראינו בטלוויזיה (בתכנית „ערב חדש") בריון שכונתי שהודיע, „שלא יתנו לאף ערבי לעבור פה". מסתבר, שגם ליהודים לא נותנים ואין שוטר ואין מכלים.

ביום ראשון בערב (23.11) הודיעו בחדשות שבמצעד ההפגנה ביום השבעה להירצחו של אליהו עמדי ז"ל „השתתפו בין 150–300 אנשים ושלאורך המסלול היו 400 שוטרים ומאות חיילים"...

הייתכן, שביחס מספרי זה לא יכלה המשטרה למנוע מעשי אלימות שנעשו בערבים, שבירת דלתות בחנויות ובבתי ערבים ושריפת מכוניות של ערבים? הייתכן, שהמשטרה תעמוד מנגד כאשר מפגינים צועקים קריאות פרועות נגד הערבים?

יצחק פרי
שדה נרבורג

לחסוך שעות לימוד

כאב לתלמידים אני תומך בכל הלב בדבריו של פרופ' מיכאל חן, „לחסוך שעות לימוד", המופיעים בידיעה מאת יעל פישביין („דבר", 21.11.86). תשאלו מורות שבכיתתן 40 תלמיד ותשמעו לכמה תלמידים הן מסוגלות להאזין בשעת שיעור, ומה הן מסוגלות להעניק באופן אישי לכל אחד.

את התוצאות לצפיפות בכיתות נרגיש בעוד מספר שנים ואז יהיה מאוחר.

קובי בר
תל־אביב

אור על „המשקם"

לאור הפרסומים השונים על אודות חברת „המשקם" בעיתונות, ברצוני לשפוך מעט אור על החברה, מטרותיה ופעולותיה.

חברת „המשקם" היא חברה המעסיקה נכים, מוגבלים וקשישים וייחודה מתבטא:

א. בהיותה חברה יצרנית המעסיקה אלפי עובדים ב־40 מפעלים הפזורים בכל הארץ בהם מייצרים עשרות מוצרים הנמכרים ישירות לשוק.

ב. תנאי השכר ותנאים סוציאליים של העובדים הולמים ונאותים ולא קיימים בשום ארגון דומה. הסכם השכר הקיבוצי מתבסס על שכר המינימום במשק, פנסיה מקיפה, תופשה, הבראה וביטוח מחלה.

שאיפת מייסדי החברה היתה לפתח מקורות תעסוקה בצורה בלתי־אמצעית ושתפוקת העובדים תגיע ל־⅓ מיכולת תפוקה ממוצעת של עובד בריא.

במשך שנות קיומה התפתחה החברה והחלה להעסיק עובדים עם נכויות קשות ובייחוד נתנה את הדעת ליצירת פתרונות תעסוקה לחולי נפש שאז לא נקלטו בשום מסגרות ובכך בעצם שינתה החברה את מגמותיה והנוסחאות לקבלת עובדים ירדו מן הפרק ויצרו חברה שבעיקרה מתן פתרונות תעסוקה שיקומיים־חברתיים – שכמובן אין בהם שום שיקול כלכלי.

בשנה האחרונה עם שינוי שכר המינימום והעמדתו על כ־45% מהשכר הממוצע במשק, עודכן שכר עובדי „המשקם" ב־96% לעומת עליית שכר של 40% במשק.

בכוונת הנהלת החברה להמשיך ולהיטיב את תנאי השכר של העובדים, אך אליה וקוץ בה. היות ואין באפשרותנו לשנות ההתקשרויות עם הלקוחות ולהעלות את מחירי המוצרים וכן אין לחברה מקורות מימון נוספים או גופים תומכים, פרט לממשלת ישראל. היום עומדת החברה בפרשת דרכים: הצורך וההכרח להמשיך ולהעסיק ולמצוא פתרונות תעסוקה לנכים קשים ומנגד השגת הכספים להמשך פעילות שוטפת ללא פגיעה בעובדים.

לשמחתי קיימת אוזן קשבת במשרד העבודה והרווחה הרואה נכוחה את מצב החברה ומקבלת סימוכין לעזרה ולמציאת פתרון על־ידי שר העבודה והרווחה.

דוד ראם
מנכ"ל

היכן ה„כמו"

נבחרינו שהחליפו דרגותיהם הצבאיות בספסלי הכנסת דומים לפלונסקיין וקרילוב עם משלי החיות שלהם. ר"א (מיל.) רפול איתן דיבר על ג'וקים ואל"מ רן כהן על נמלים ועורפים.

עד כאן זה משעשע.

הבעיה מתחילה אם נזכור איך ח"כ כהן ומתנהו רגזו ולא שקטו, עד כלות זעמם, על שרפול העז לומר שאם נבקוט פעולות אזי הרוצחים, בבוז ובפועל, מאש"ף, יסתובבו כמו ג'וקים מסוממים בבקבוק. ח"כ רן כהן, לעומת זה, הודיע שההמון הזועם, שפגע בו עד זוב דם, הם נמלים שחודרות ועורפים מוצצי דם. שום „כמו". בחורי הישיבה ועמו, כזכור, על רצח חברם.

המכים באלימות את ח"כ כהן הם ודאי פנאטים קיצוניים. את אלה אסור להרגיז ולגרות, כי תגובותיהם עלולות להיות מסוכנות מאוד. אינני יודע, אם זה באמת ככה. אבל כך אומר ח"כ כהן ומתנהו כאשר חברי כנסת ביקרו בהר־הבית (לא כתגובה על רצח ערבי ביד יהודי) וגרמו לתסיסה, רוגז ואלימות בקרב המוסלמים הדתיים־הפנאטיים – המוסתים שם.

לולא היה ידוע, שח"כ רן כהן הוא בין הישרים, העקביים והמרי הפניות שבין חברי הכנסת, אינו נושא פנים ועורכיו מוצקים כחלמיש, עלול הייתי לחשוד שהוא צבוע, או שמא הוא מהלל באינטליגנציה של הציבור ובכושר היכרון שלה.

משה איתם
חיפה

משרד התעשיה והמסחר

לידיעת ציבור הסוחרים

הוראות בדבר מכירה מיוחדת

תקנות הגנת הצרכן (מכירות, מכירות באשראי ומכירות מיוחדות) התשמ"ג-1983 מחייבות, בשלט אשר הודע ברבים או במקום העסק על מכירה מיוחדת של טובין:

(1) לציין בהודעתו את מחיר הטובין והוזילים בעסקו לפני המכירה המיוחדת; לא היה מחיר הטובין שלפני המכירה המיוחדת בתוקף 21 ימים רצופים לפחות לפני תחילת המכירה המיוחדת, יציין העוסק בהודעתו את התקופה שבה היה המחיר בתוקף;
(2) להבהיר בהודעתו אלו טובין כלולים במכירה המיוחדת ואילו אינם כלולים בה;
(3) להציג את הטובין הכלולים במכירה המיוחדת בנפרד או לסמנם בסימון מיוחד או לייחדם בדרך סבירה אחרת;
(4) להחזיק מלאי סביר של הטובין הכלולים במכירה המיוחדת, זולת אם ציין העוסק בהודעתו אחרת.

אי ציון הנ"ל, מהווה עבירה על חוק הגנת הצרכן.
מבקרי המשרד יערכו ביקורות לאכיפת תקנות אלה.

הממונה על הגנת הצרכן

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	7–1	מעונן
אמסטרדם	5–3	בהיר
בואנוס איירס	24–11	מעונן
הלסינקי	8–0	בהיר
הונג קונג	18–15	בהיר
וינה	8–1	בהיר
לונדון	5–3	בהיר
טוקיו	10–6	בהיר
טורונטו	8–3	מעונן
יוהנסבורג	27–15	בהיר
לונדון	7–3	מעונן
ליסבון	17–6	בהיר
מאדריד	18–2	בהיר
מונטריאול	6–1	גשום
ניו יורק	18–5	בהיר
סאן פאולו	26–19	מעונן
פאריס	8–1	מעונן
פרנקפורט	5–5	בהיר
ציריך	1–2	בהיר
ריו דה ז'נרו	36–19	מעונן
שטוקהולם	7–0	מעונן
שיקאגו	5–4	גשום

תל אביב: רחוב בן יהודה 41, טל. 243350
ירושלים: רחוב יפו 30, טל. 225233
חיפה: דרך הים 2, טל. 364555
באר שבע: רחוב האבות 38, טל. 39252

swissair

דבר של היום הוא דבר חדש

ועדה משנה לתכנון ולבניה – חולון
תו.ב. 2016/1
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

ביתנה בזה הודעה, שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 86 בגוש 6996/7161 רחוב הבנים מס' 17 חולון. הבקשה כוללת מתן הקלה ב[illegible] משטח המגורים 986/4 בקומת הקרקע. החלקה הנ"ל במגבלות בנות מגורים/ב'1.

את התכניות אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רח' ויצמן 58 בשעות הקבלה של קבלת קהל.

התנגדויות לבקשה להקלה ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך הודעה זו. התנגדויות שתוגשנה צריכות להיות בכתב ומנומקות.

[illegible]
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשר בהקלה להוספת [illegible] צרדיים 10% [illegible] למרפסות בשטח 25 מ"ר [illegible] קהילת דיסומיר מס' 3, 6, [illegible] חלקה 535, 689, חלק בגוש 6891/903, בעל קרקע [illegible].

המחזיק בכל שיש לו התנגדות להיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, רח' [illegible] את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

[illegible]
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ

בתי מרקחת
תל־אביב
סביסט – אבן גבירול 83 – 246003
הבימה – דיזנגוף 17 – 288465
ירושלים
מזור – עמק רפאים 11 – 632780
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
בני־ברק – רמת־גן
פיתצ'י – זיבת ציון 43 ר"ג – 782821
בתי־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
תל־אביב
זיוה – אצ"ל 52 שכונת התקוה – 378403
הקריה – אבן גבירול 19 – 204650
ירושלים
מרפאת רוממה – המ"ג 28 – 523191
חיפה
מור – הנביאים 97 – 524113
בת־ים – חולון
מור – הגיבה רייק 20 בת־ים – 883360

מוקד שירות מלמאי
של קופת חולים הכללית. המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00
אחה"צ – 03־433500, 03־433580.
מרפאות שיניים
לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב פרישמן 49 ת"א – 03־284649
בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.
חיפה
רחוב הגפן 26, קומה ג' – 04־523566
יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס®
לכל המשפחה!

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה – 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה"
מודעה
בהתאם לסעיף 149

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה" בקשה ליתן אשור להקלה/ל־קנטיליבר עמוס רח' 15 קרית עקרון.

מהות ההקלה – תוספת 6%.
מבוקש 52% ומותר לפי תוכנית מתאר זמ/300 50% גוש: 3850, 3814 מגרש: 436.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/האשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה" רח' בית הפועלים 6 רחובות, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

צ. כוק
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „זמורה"
תאריך: 20.11.86

קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: חמושים ולא מסוכנים 9.30, 7.15
אורלי: צביטה בלב 9.30, 7.15, 4.30
סינמה (אלנבי מתחדש): ואיפה העדינות?... לעזאזל! 9.30, 7.15, 5
בן־יהודה: אהבה בשוקים 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: אונטי פופולו 9.30, 7.15, 4.30
גת: אהבה מכושפת 9.30, 7.15, 5
דיזנגוף 1: מונה ליזה 9.40, 7.15, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 2: מכבסה יפהפיה שלי 9.40, 7.15, 4.45, 1.30, 11
דיזנגוף 3: נשיקת אשת העכביש 9.45, 7.20, 4.45, 1.30, 11
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30, 7.15
דרייב־אין: הטרמפיסט 9.30, 7.30, חצות – סקס
הוד: שבט דוב המערות 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: אהבה ומלחמה 11.15
חן 1: חטיפה נעימה 9.45, 7.30, 5, 2.30
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45, 7.25, 5
חן 3: צבע ארגמן 9.15, 6.15
חן 4: דונה פלור נשואה לשניים 9.50, 7.40, 5, 2, 11
חן 5: שובו של הנוסע השמיני 9.45, 7.00, 5, 2, 11
לימור: שוברי הלבבות 9.30, 7.15, 4.30
לב 1: הנבל הבורמזי 9.40, 7.40, 5, 2
לב 2: בעקבות הכרך 9.40, 7.30, 5, 2
לב 3: צעדים מסוכנים 9.40, 7.40, 5, 2
לב 4: אתלו 9.30, 7.20, 5, 2
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: סילקוד 9.30, 7.15, 4.30
מיגמה 1: חמים וטעים 9.30, 7.15, 4.30
מיגמה 2: מלכת הכיתה 9.30, 7.15, 4.30
סטודיו: סגור לרגל שיפוצים
פאר: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.30
פריז: עוברת אורח 9.30, 7.15, 4, 2, 12
אודיסאה בחלל 11.30
צפון: זכרונות אהבה מפירנצה 9.30, 7.00
תמוז – רמת־אביב: כולם נפלו על הראש 9.30 7.15
שחף: חנה ואחיותיה 9.30, 7.00, 4.30
תכלת: ראובן ראובן 9.30, 7.15, 5
תל־אביב: איש הנצח 9.30, 7.15, 4.30

■ ירושלים

אריסון: שבט דוב המערות 9.00, 7.00, 4.30
אדיסון 1: הרומן של אתמול בלילה 9.00, 7.00, 4.30
אורגע: שן תחת שן 9.00, 7.00, 4.30
בית אגרון: הסיפור שלא נגמר 5.00
ממאו ועד מוצארט 6.45
חבורת הלוחמים 8.30
טרוון 10.15
חצות – שחק אותה סם
האולם הקטן בבנייני האומה: הטנגו האחרון בפריז 9.00, 7.00

הפירה: שתי אצבעות מצידון 9.15, 7.15, 4.30
אור 3: שובו של הנוסע השמיני 9.00, 6.30, 4.30 קומנדו
גיל אור: חטיפה נעימה 9.15, 7.00, 4.30
מאיר: חנה ואחיותיה 9.00, 7.00, 4.30
סמדר: מונה ליזה 9.15, 7
עדן: איש הנצח 9, 7, 4.30
רון: הנבל הבורמזי 9, 7, 4.30
מיטשל: בעקבות הכרך 9.00, 7.00

■ חיפה

אורה: שבט דוב המערות 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: מישימה 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: המשימה האחרונה 9.15, 7.00, 4.30
ארמון: איש הנצח 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 1: אהבה בשוקים 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: מונה ליזה 9.30, 7.15
חן: רומן על בטוח 9.00, 6.45, 4.30
פאר: חטיפה נעימה 9.15, 7.00, 4.30
קריאור: עוברת אורח 9.15, 7.00
רון: פסיכו 3 9.30, 7.15, 4.30
רב גת 1: ג'ושוע אתמול והיום 9.15, 6.45, 4.30
רב גת 2: כולם נפלו על הראש 9.15, 7, 4.30

■ קרית־ביאליק

כפיר: סיפורה של אגנס 9.15, 7, 4.30
מבוק: יזיד נגר בולם 9.15, 7, 4.30

■ קרית־חיים

בית העם: צביטה בלב 9.15, 7
היובל: ירח דבש מכושף 9.15, 7

■ קרית־ים

ניצן: הטוב הרע והלא נורא 9.15, 7.00

■ קרית־מוצקין

אורות: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15, 7.00

■ אשדוד

אסתר: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.15
אשדוד: הצבע ארגמן 9.30, 6.30

■ אשקלון

אסתר: צביטה בלב 9.30, 7.15
מאור: כתום הגוף 9.30, 7.00
רחל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30, 7.15

■ באר־שבע

חן: אהבה בשוקים 9.30, 7.30, 4.30

■ בת־ים

עצמאות: אהבה בשוקים 9.30, 7.15, 4.30

■ קרית אונו

מתנ"ס: השגעון הגדול 6.30
העד 9.00

■ הרצליה

היכל: אהבה בשוקים 9.30, 7.15, 4.30
מלון דניאל: תעלול קטלני 9.30, 7.15

■ עפולה

מטיפורין: כנגוס 8.30

■ חולון

ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.30
מגדל: חטיפה נעימה 9.40, 7.30, 5
מתנ"ס קרית שרת: ירח דבש מכושף 9.30, 7.15
4.00 הרפתקאות בלון פורח
סביל: הטרמפיסט 9.30, 7.15, 4.30
רינה: שובו של הנוסע השמיני 9.30, 7.15

■ טבריה

אביב: הטוב הרע והלא נורא 9.30, 7.15

■ כפר־סבא

עמל: הצבע ארגמן 9.30, 6.30
חן: קוד הרעם 9.15, 7.00

■ לוד

אורלי: המורים בזיג זג 9.30, 7.15
נוה זית: פסיכו 3 9.30, 7.00

■ נהריה

הוד: שואה חלק ב' 6.00

■ נתניה

סמדריה: חנה ואחיותיה 9.15, 7, 5
אביבה: צביטה בלב 9.15, 7.00, 5.00
שרון: חטיפה נעימה 9.15, 7.00, 5

■ פתח־תקוה

שלום: המורים בזיג זג 9.30, 7.15
היכל 1: אהבה בשוקים 9.30, 7.15, 4.30
היכל 2: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15, 4.30
היכל 3: הצבע ארגמן 9.30, 6.45, 4.30

■ ראשון־לציון

בעמון: הרומן של אתמול בלילה 9.30, 7.30
ראשון: קוד הרעם 9.30, 7.15

■ רחובות

בית העם: שתי אצבעות מצידון 9.30, 7.15
הוד: הצבע ארגמן 9.30, 6.30
חן: נשיקת אשת העכביש 9.30, 7.15

■ רמת־גן וגבעתיים

אלאחיה: חטיפה נעימה 9.40, 7.30, 5.00
ארמון: יזיד נגר בולם 9.40, 7.30
לילי: חנה ואחיותיה 9.30, 7.15
הדר: הטנגו האחרון בפריז 9.30, 7.00, 4.30
רב גן 1: היוהם מבוורלי הילס 9.40, 7.20, 5
רב גן 2: נשיקת אשת העכביש 9.40, 7.00, 4.45
רב גן 3: 3 רווקים ותינוק 9.40, 7.30, 5
רב גן 4: ג'ושע אתמול והיום 9.40, 7.20, 5
שביט: צבע ארגמן 9.30, 6.45

■ רמת־השרון

כוכב: תקלה מופלאה 7.00
קוקה קולה קיד 9.30

■ רעננה

אורות: העלול קטלני 9.30, 7, 4.30

■ רמלה

אורה: תקלה מופלאה 9.30, 7.15

■ היכל התרבות

בוני וקלייד 9.00
4.30 הניצולים מאי דובים

טלוויזיה

5.30 „עליזה בארץ הפלאות" – „פילי הדבש".
5.55 „הופה היי" – סדרת לילדים.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 בקירה הבניות (ערבית).
6.35 המקרים (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 בהתרות מבט.
8.02 „המירוץ אחר הגלימה" – פרק חמישי: לחצים.
8.50 נקודת חן.
9.00 מבט להדשות.
9.30 „זה הזמן" – מנחה: רם עברון.
10.20 „כפנסר: בלש להשכיר" – סדרה אמריקאית של סרטי מתח ופעולה ב־13 פרקים. הסדרה מבוססת על ספריו של מחבר סרטי המתח רוברט פארקר. משחקים: את המפקח ספנסר רוברט אריך; את ידידו הבלש הוק, אברי ברוקס; את אשתו סוזאן, ברברה סטוק; את המפקח קוירק, ריצ'רד ג'קל, ואת הסמל בלסון, רון מקלארטי. פרק ראשון: ספנסר מוזעק, כאשר הנערה הצעירה, פרוצה לשעבר, ששכרה אותו כדי להגן עליה, נורית למוות בידי בריון בעל עסקים מפוקפקים. קבלן בניה שוכר את שירותיו כדי שימצא את אשתו. ספנסר מוצא חוט מקשר בין שתי הפרשיות.
11.50 חדשות.

טלוויזיה לימודית

08.00 סלטקטבה: עד כאן.
08.03 שעת כושר.
08.15 אורחות, חסהוב כלכלה.
08.40 בלי מדוה: ב–ד.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 חשבון פשוט ר': השרוק (כ).
10.00 שעת כושר.
10.10 אנגלית ו'.
10.30 רגע עם דודלי: למה ומדוע.
11.00 עקבית ברזורת ר'–ה': רין ולידי.
11.15 אנגלית ר'.
11.30 ארץ מולדת: ממשבר להתעצבות (כ).
12.00 אנגלית ח'.
12.25 תלמוד: שניים אוחזין.
1.00 כדעי הטבע ד'–ו': סקרנותם של חתולים.
1.30 צרפתית, העשרה.
2.00 כלטקטבה: עד כאן.
2.03 שעת כושר.
2.15 כאה ציורים מפורסמים: מלחמה, סצינות מתוך הטבה בקיום, ולקראה.
2.25 קסים קסם: כשהדם.
2.50 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה.
3.15 קשר משפחתי: התכנית עם זיוית אברמסון.
4.00 הפונדק בערוץ חמשת המייל פרק 3: אהבה בסוף סתיו.
5.00 ערב חדש.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – הנדל: דיוקו דינור מלכותיים (אנסמבל „הקפלה מקלן"/האנס־מרטין לינדה); היידן: קונצ'רטו ברה מג'ור לגיטרה ותז. כלייקשת (עבוד של רביעיה אופוס 2 מס' 2) (מילן זלנקה/התז. הקמ. הסלובקית/ב. וורחל); ובר: חמישייה בסי במול מג'ור לקלרינת ורביעיית כלי קשת אופוס 34 (אנסמבל קאמרי מתוך הפילה. של ברלין); מנדלסון: סימפוניה מס' 3 בלה מינור „הסקוטית" אופוס 56 (התז. הסימפ. של שיקאגו/ג'. שולטי).
09.00 קונצרט בוקר
12.00 מן הסדיה – פרוקופייב: סונטה לכנור ופסנתר ברה מג'ור אופוס 94 (שלמה מינץ, כנור, מרינה בונדרוקו, פסנתר); מוצרט: חמישייה בסול מינור ק. 516 רביעיית ת"א עם דוד חן (ויולה) (מאגב, בויקו, בנימיני, ויזל).
13.05 בהאזנה נינוחה – גלוק: קונצ'רטו בסול מג'ור לחליל ותזמורת (ז'. פייר רמפל/תז. פאריס/ר. ליבוביץ); מנדלסון: קונצ'רטו מס' 2 ברה־מינור לפסנתר ולתזמורת, אופוס 40 (מ. פראייה/אקדמית „סנט־מרטין"/נ. מרינר); מוצארט: קונצ'רטונה לשני כנורות ותזמורת ק. 190 (סולנים ותזמורת חבל הסאר/ק. ריסטנפארט); ראבל: „אמא מספרת", סויטה (הפיל. של ניו־יורק/ל. ברנשטיין); שוברט: „פנטסיית הנודד" (גילברט שוכטר, פסנתר).
15.00 הסברה מוסיקלית הרביעיות הראשונות של ברטוק (ב').
16.00 מגדולי הקונצרטים בעולם – פסטיבל שבועות מוצרט בזלצבורג, המקהלה והתזמורת של רדיו אוסטריה/ל. האגר – מלכת השמים לסופרן, מקהלה ותזמורת ק. 127 (מ. מקלפלין, סופרן/ר. שולץ, עוגב); רג'כטיב ואריה בסול מג'ור, ק. 143 (מ. מקלפלין) סה ראוס למקהלה ותזמורת, ק. 141; מיסה ברו מינור, ק. 139 (מ. מקלפלין/ק. הסקינסון, אלט/ת. מגה, טנור/ר. הול, בס).
18.00 דגש על הביצוע – „כתות אמר".
19.00 תזמורות כלי נשיפה.
20.05 אינטרלוד – רגף מוסיקלי.
20.30 מגדולי הקונצרטים בעולם – מוצארט: דיברטימנטו ברה מג'ור, ק. 136; באך: קונצ'רטו בלה מינור לכנור ותזמורת, רי"ב 4 כ"א קודאי: דואו, לכנור וצ'לו אופוס 7 (מ. וורגה/ס. רוביצקיג); מוצרט: סימפוניה במה מג'ור, ק. 138 (זלצבורגית); דסוויליה: קונצ'רטו לחליל, נבל ותזמורת (ג. בוקסטורף/ת. אייזנהופר); מוצרט: סימפוניה מס' 41, בדו מג'ור, ק. 551 („יופיטר")
22.30 פעם ועוד – מיכאל לביגאס: „קריאה" לאנסמבל בן 11 כלים (אנסמבל כלי/ש. ברוק) תנוגן 3 פעמים.
23.00 מחזורי יצירות – באך: הקונצ'רטי הברנדנבורגים: קונצ'רטו מס' 6, בסי במול מג'ור, לכלי־קשת; היידן: הקונצ'רטי לצ'לו ולתזמורת קונצ'רטו מס' 2, ברה מג'ור, אופוס 10; שוברט: השירים.

15.25 הכדור עגול – ספורט לנוער.
16.05 רדיודרמה – „חכמי חלם" – מאת דן רונן על־פי סיפורים מסורתיים. משתתפים: עזרא דגן, חנה רוזן, גיורה רבינוביץ, מישא נתן, דב גליקמן, אלי גורנשטיין, ישראל גוריון, גרשון זינגר, ששי קשת ויהודה אפרוני (ש.ש.).
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – „יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני" – „המזרח־התיכון בעידן הגרעיני".
19.05 עיונים בפרשת השבוע – „תולדות".
22.05 אותות ומופתים – סדרה תעודית במלאת 50 שנה לרדיו העברי – „50 שנות שידורי הספורט ברדיו" (ש.ש.).

רשת ב'

18.06 שעה חמשית – עינייני תנוך.
19.35 דין ודברים – עינייני חוק ומשפט.
20.05 מלים ומזימות.
22.05 „פינת הנ"ד".
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך – שיר וברכה.
21.05 קצת אחרת.
23.05 הלילה הוא שירים.

רשת א'

11.30 השכלה הדעת לכל – „בעיות פתוחות ברפואה" – „גבולות הרפואה וחקר המודקנת".
12.05 שיר ופזמון.
14.06 תבניות לילדים – „קוקי חבקוקי" – מאת כובה הרשקוביץ; „השלושה משכונת מהלול" – מאת אברהם ברמרצ; ספור השבוע – „מורוס הגדול ומורוס הקטן" מאת אירנה ליבמן.
14.45 „בארץ הלמה" – חידון בשידור חי.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 ראיון מיוחד עם האלוף אמנון שחק – ראש אגף המודיעין במטכ"ל.
20.05 „והלהקות" – „לצפון באהבה" – על להקת פיקוד הצפון בסוף שנות השבעים מספרים כוכבי הלהקה.
20.55 פינה חמה ללבי.
21.30 אוניברסיטה משודרת – דרמה יוונית – שירת המקהלה.
23.55 שיחת חצות – עם האדריכל יעקב רכטר.

עם ח"כים במקלט לנשים

כדי לראות איך מתקיימים שם, נשים מוכות וילדיהן, בארבעה שקלים ליום לנפש, שהקציב משרד העבודה והרווחה (בתוספת תרומות, בעיקר מארה"ב)

מאת אהרן גבע

מאז ומעולם היו גברים שהיכו נשים ורבים חושבים: זה דרכו של עולם. בשנים האחרונות חל שנוי. אבל אין הוא מלא. נשים לומדות, הן עובדות מחוץ למשק הבית, הבטחון העצמי של הנשים גדל, רבות מסוגלות לעמוד ברשות עצמן ומכיון שחל שנוי גם אצל רבים מבין הגברים – הכאת נשים נפוצה כיום, כנראה, פחות מאשר בעבר. לאותו שיפור יש מספר של סיבות ואחת מהן היא: היום יש אל מי לפנות: אל העובדת הסוציאלית: אל המקלט לנשים מוכות.

אף־על־פי־כן ישנם גברים מכים ויש נשים המשלימות עם המכות. ובעובדה: חלק מהחברה מקבל הכאת נשים ע"י בעליהן, גם כיום, כנורמה. כפי שסיפרה אחת הנשים לחברות ועדת העבודה של הכנסת שביקרה ב"מקלט" בירושלים: כאשר התלוננתי אצל אמי היא השיבה לי: מה יש, גם אני קיבלתי מכות: כבה זה.

אין זו המוסכמה היחידה הרווחת בציבור, שכתוצאה ממנה משלימות נשים עם מכות בעליהן: חייבים לזכור: הבעל, בדרך כלל, חזק יותר מבחינה פיסית והאשה תתקשה להחזיר מכות. לפני האשה עומדות שתי ברירות: להשלים ולשתוק – או לעזוב את הבית. אולם, חלק גדול של החברה אינו מתייחס באהדה לאשה שנטשה את בעלה או ננטשה על־ידו. אשה נשואה נהנית מסטאטוס גבוה יותר. והנה לך סיבה נוספת לכך שישנן נשים המשלימות עם בעלים מכים. מכשול שלישי: האשה פונה למשטרה ומתלוננת. כאשר לשם התלונה הוא גבר, לעתים אין הוא מתרגש כאשר הוא שומע: בעלי היכה אותי. בבקור במקלט לנשים מוכות בירושלים נפגשו חברי־הכנסת עם נשים שבעליהן המכים משרתים בצבא הקבע. וגם "המשטרה מכה" – יש אפילו נשות שוטרים הסובלות מנחת זרועם של בעליהן.

בעלים מכים תמצא בכל שכבות האוכלוסיה – יגידו לך

עובדים סוציאליים, אולם במקלטים לא תמצא נשים מהחברה הגבוהה. נשים משכבות מבוססות מבחינה כלכלית או השכלתית יודעות להסתדר. יש להן כסף, יש להן מקצוע. יש להן קשרים. אחרות בורחות מן הבית ובלית ברירה פונות למקלט כדי למצוא מחסה לתקופת מה. לכן תמצא במקלטים נשים שבעליהן הם נרקומנים, קלפנים, רועי־זונות – אך גם נשים של בעלי מקצועות מהוגנים יותר.

בישראל יש ארבעה מקלטים היכולים לקלוט, כולם ביחד, ארבעים וחמש נשים וחמישים ילדים בעת ובעונה אחת. הן נשארות במקלט תקופה קצרה יחסית. סך הכל עברו במקלטים השונים בשנת 1985 חמש מאות נשים ושמונה מאות ילדים.

במקלט מרגישות הנשים את עצמן פחות או יותר בטוחות. פה משוחחים אתן על בעיותיהן ומתכננים יחד אתן תכניה שיקום – כגון לימוד מקצוע, שכירת דירה ויציאה "לחופשי". כסף? משרד העבודה והרווחה הקציב לשם קיום הנשים... ארבעה שקלים ליום. נעשו סידורים עם קופת חולים המבטיחים ביטוח בריאות, מקבלים כספים מעזבונות וכן – מתרומות. יש ארגון העוסק בהתרמה בארה"ב, כדי להבטיח קיום מינימאלי למקלטים.

הקיום הוא מינימאלי. ביקרנו במקלט בירושלים: שמענו את ריווחי הנשים. הדברים חוזרו על עצמם במונוטוניות נוראה: נישואין בגיל צעיר מאוד. מכות מידי בעל מקצא. מכות מידי בעל המשדל את אשתו לזנות. פניה לרבנות, הדוחה את המבקשת גם בלך ושוב ומציעה בפעם המי יודע כמה "שלום בית". אבל היתה גם נקודת אור: הנשים גרות בשכונה לא עשירה, אך תושביה מגינים עליהן. הם מסייעים לנשים ושומרים בסוד את כתובת המקלט פן יגלו אותה בעלים הבאים להציק.

[illegible] המכונית הלבנה

[illegible]

"מיח"א" ו"איל"ן" יחדיו לראשונה בתצוגת אופנה

שני הארגונים, מיח"א (מחנכי ילדים חרשים) ואיל"ן (איגוד ישראלי לילדים נפגעים), חברו לראשונה בשבוע שעבר לתצוגת אופנה שמטרתה קודש לאיסוף כספים למטרות שלשמן הוקמו מיח"א ואיל"ן.

בתצוגה השתתפו יצרני האופנה: פלגי, אנימה, קונטסה וסאקס.

התצוגה נערכה בחסותה של זיוה להט, שציינה בדבריה את שיתוף הפעולה יוצא הדופן בין שני ארגונים אלה, שהאחד מטפל בליקויי שמיעה (מיח"א) והשני, איל"ן, מטפל באוכלוסיית הלוקים בשיתוק מוחי. (בתמונה: "קונטסה" על המסלול).

האמת כל האמת ורק האמת על אודות הגשם

מאת יעל פישביין

עכשיו כשהשמש גאותה לשוב למלא את תפקידה המסורתי, דהיינו יבוש הארץ וכל אשר בה מרטיבות רצויה ובלתי רצויה, אפשר לגלות את האמת על אודות הגשם. בניגוד לדברי השבח שהורעפו עליו בכלי־התקשורת למיניהם, הגשם אינו משרת את האינטרסים של כלל הציבור, לבטח לא את האינטרסים של תושבי עירנו, בוודאי לא את האינטרסים של בעלי המכוניות. למען האמת, יש לי חשש מבוסס למדי שהגשם הינו תוצאה ישירה של קנוניה סמויה בין הרשויות העירוניות לבין בעלי המוסכים וחברות הגרירה. תוצאות הקנוניה נראות בעליל. בכל פעם שיורד קצת גשם נעשים רחובותיה הראשיים של העיר למלכודות מים המאלצות את בעלי המכוניות לתפקד כרב־חובלים המשיטים ספינות ממונעות, ולא כולן מסכימות לתפקיד חדש זה.

המכונית שלי, למשל, על אף גילה הצעיר יחסית, אלרגית ממש לרחובות מלאים מים. אם בכל ימות השנה היא מואילה לנוע בכבישים כשאני אוחזת בהגה בשקט ובבטחה, כשיורד גשם – היא מסרבת לזוז בלי דחיפה הגונה מאחור. קפריזה משונה זו של מכוניתי מאלצת אותי לצאת מתוכה בגשם הסוחף ולהתחנן לעזרה. וכאן טמון עוד עניין לא נעים הקשור בגשם: הוא לא בעד נשים. לא ארחיב את הדיבור על מה שהוא עושה לכבסים ולילדים הנאלצים לפלס את דרכם ברחובות הונציאניים של עירנו המעטירה, תל־אביב, אבל איני יכולה שלא להבליט את חלקו בהחזרת האשה הממונעת למצב של אין־אונים ותלות מוחלטת בגבר. העניין הזה הוא בלתי נסלח לחלוטין. בגשם האחרון, כשביקשתי מעוברת־אורח לסייע לי בדחיפת המכונית הסרבנית, נעצה בי הגברת מבט מלא בוז והתנכרות אך לעומת זה לא נמצא גבר אחד שהשיב את פני ריקם. מה שמוכיח בעליל את החשד דלעיל, כי הגשם עויין נשים.

מגשם לגשם חשבון הבנק שלי הולך ותופח בסימן מינוס, ובעל המוסך שלי נעשה שמח וטוב לב. חלקיה הפנימיים של מכוניתי הוחלפו כמעט כולם, עוד גשם אחד והיא תהיה כמו חדשה. החקלאים, כך נמסר בתקשורת, מאושרים. כפלס הכנרת עולה, והארץ כולה עולצת ושמחה. אך זו תמונה חד־צדדית, רבותי. האמת כולה היא אחרת: העסק הרטוב הזה נושא איתו כמה צדדים לא נעימים.

יונים שליליים לעזרת אנשים

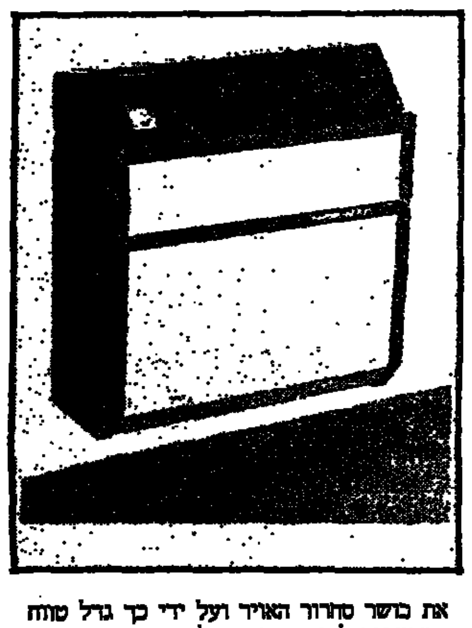

זיהום האויר הוא אחד הבעיות הקשות המטרידות את האדם בעולם המתועש. ה"בילדינג סיקנס" (מחלת בנינים) הפך מושג מוכר ומאיים לאלה העובדים שעות רבות באולמות סגורים בתוך מערכות אויר ממוזגות ללא אוורור. התעשיה המתוחכמת המייצרת סיבים סינתטיים, אסבסט וחומרים רעילים אחרים, הנתונים בשימוש יומיומי, הפיח ועשן המכוניות הנפלטים ברחובות הערים הגדולות ויותר מהכל – עשן הסיגריות, תורמים לתופעות חולשה ותחושת חולי אצל עובדים רבים. נגד זיהום מסוג זה הומצאו מכשירים לטיהור אויר (מכשירי יוניזציה) חברת אמקור משווקת באחרונה שלושה דגמים חדשים נוסף על השמונה ששיווקה עד כה.

מכשירי היוניזציה טוענים את האויר שבחדר ביונים שליליים. הנשלחים לאויר ושואבים לתוכם את חלקיקי העשן והאבק שהם בגודל של פחות מעשרה מיקרון. התוצאה: האויר המזוהם שוקע אל רצפת החדר וממנו אל הפילטר של מכשיר הטיהור ואינו מגיע אל אברי הנשימה. היצרנים טוענים כי עם טיהור האויר נעלמים כאבי הראש, העייפות ותחושת חוסר הנוחות בחדר, וכושר הריכוז גובר. מחקרים הוכיחו כי מכשירי היוניזציה משמידים בקטריות באויר ולכן הם מתאימים גם לשימוש בחדרי ילדים, כנגד מחלות. שלושת הדגמים שונים בגודלם. הדגם האישי מתאים לשולחן עבודה או לחדרי שינה והוא יעיל לשטח של כ־10 מ"ר. שני הדגמים האחרים מתאימים לשטח של כ־30 מ"ר, לשימוש במסעדות, בתי מלון או משרדים. במכשירים החדשים מופעל מפוח מיוחד המגדיל את כושר סחרור האויר ועל ידי כך גדל טווח השפעתו של המכשיר. הפעלתם שקטה יותר והם מצוידים בפילטר מיוחד המסנן את האויר בנוסף למערכת היוניזציה.

מחיר המכשיר האישי 210 ש"ח. מחירי שני המכשירים הגדולים – 800 ש"ח, כולל הובלה והתקנה.

נעה גל

בילוי משפחתי בחיקה של "אמא" תנובה

10 שנים להיפרשוק הראשון במדינה

"אמא" תנובה חוגגת השנה עשור להרחבת "המשפחה", באמצעות "שותפה לחיים" ו"בן זוגה", שבימים אלה מלאו לו עשור שנים – הלא הוא – ההיפרשוק.

היוזמה להקמת ה"היפר" צמחה על רקע שתי מצוקות: האחת, של החקלאי המתוסכל, אשר מכר בבזיד עדשים את עמל כפיו, והשניה של הצרכן ששילם את פער התיווך המוגזם.

כדי להתגבר על מצוקות אלה, הגה יצחק לנדסמן, מנכ"ל תנובה, את רעיון המכירה הישירה לצרכן הפרטי, ומטרתו המידית היתה הבטחת תנאים אופטימליים לאספקת התוצרת החקלאית של ההתישבות העובדת, בדרך של השגת מחיר מקסימלי לחקלאי ומכירה לצרכן במחיר מינימלי.

בני מור, מנכ"ל רשת ההיפרשוק, צופה בתוך שנה השלמת שלב ב' בפיתוח ה"רב מכר" ובמקום ימכרו מוצרים מתחום הבית – רהיטים, שטיחים, הלבשה, הנעלה, מוצרי אינסטלציה וכדומה.

בנוסף למתקני ההיפרשוק, פועלות ברחבי הארץ 30 חנויות "מזון מן הקבוץ והמושב", במטרה לשרת לקוחות במרכזי ערים.

המכירה באמצעות מרכולי ענק, דוגמת אלו הפועלים בארה"ב ובאירופה, הפכה על פיהם, במהלך העשור, הרגלי קניה של אלפי משפחות ישראליות:

רכישת מוצרים מוכנים מראש, שקולים וארוזים אריזות משפחתיות.

טריות התוצרת מאפשר משך אחסון ביתי ארוך יותר, ועל כן קניה משפחתית מרוכזת לטווחי זמן נרחבים, המבוצעת על ידי שני בני זוג והופכת לבילוי משפחתי. אך עצה אחת כפי:

עם האיחולים ליום הולדתה של הרשת, הייתי מיעצת ל"אמא" תנובה ול"אבא" היפרשוק כי ירחיבו השניים את הקן המשפחתי ו"יולידו", "יאמצו" את רעיון המשלוח לבית הצרכן.

כיון שאם קניה של בני זוג הופכת לבלוי משפחתי בין כתליו המרווחים של ההיפרשוק – היא מפסיקה להיות כזאת ברגע היציאה.

עצם המחשבה על להגיע הביתה עם כל תכולת העגלה – פוגמת גם גורעת ממנה.

או מה דעתכם?

מזל טוב

אורה סימנובסקי

שמיכות כרמיה במקום אמא אווזה

השמיכות הממולאות סיבים סינתטיים תפסו בשנים האחרונות את מקומה של שמיכת פוך נוצות האווז המסורתית, וזאת על שום משקלן הנוח, איכותן (אף אם אין לשמיכות הפוך מתחרה), ובעיקר – מחירן. שמיכת פוך־נוצות עולה פי שניים ויותר משמיכה העשויה סיב סינתטי.

קיבוץ כרמיה מייצר לאחרונה שמיכות ממולאות בסיב סינתטי חדש בשם "קואלופיל" ומכאן שם השמיכה: "סופר קיד". לסיב יש ארבעה חללים המגדילים את כמות האויר הכלוא בין הסיבים הבד – ובכך מגדיל את איכות הבידוד שיוצרת השמיכה וממילא את כמות החום המופקת ממנה.

חברת "דופונט" השוויצרית, הנחשבת לחברה גדולה וידועה בסוג הסיבים שהיא מייצרת, העניקה למפעל בכרמיה זכות שימוש בסיב הקואלופיל המיוצר במעבדותיה. במפעל שבקבוץ עובר הסיב תהליך עבוד מיוחד, ואח"כ ממלאים בו את השמיכות.

את השמיכה ניתן להשיג בשתי מידות: 2 מ' × 1.50 מ' במחיר 185.82 ש"ח וב־2.20 מ' × 2 מ' במחיר 287.47 ש"ח. אפשר לכבס אותה במכונת כביסה (בטמפרטורה שלא תעלה על 40 מעלות).

סימן היכר בולט לשמיכת הקואלופיל הוא התוית הכחולה התפורה בשוליה.

נעה גל

יהודה כמו כולם, עם עזרה קטנה מ"ניצן"

מאת נעה גל

כשילד בן שנתיים משתולל ומתרוצץ בלי הפסק אומרים עליו שהוא "שובב". "יש לו עודף מרץ". חוה לורנביץ הרגישה שבנה יהודה פעיל במיוחד. שהוא הופך ומפספס והורס ואינו מודע לסכנה. שאינו נשמע להוראותיה והיא "נופלת מהרגליים" כשכל היום עליה לפקוח עיניים סקרניות ולהשגיח עליו. בסיפת הלב הפנו אותה לפסיכולוג של משרד הבריאות. שם אמרו לה: הילד היפראקטיבי.

היום יהודה בן שלוש עשרה. תלמיד כתה ז' בבית ספר רגיל בנתניה, עיר מגוריו. לבד משנה אחת בגן הילדים לא בילה יהודה בשום מסגרת חינוכית מיוחדת. הוא דיבר ויצר קשר עם סביבתו ברמה טובה. אולם כשהגיע לבית הספר החל להתקל בקשיים רציניים בלימודיו. את האותיות קלט. את המשמעות הבין. אבל קשה לו לנסח תשובה בכתב או בעל־פה. כושר הריכוז שלו נמוך והוא אינו מסוגל לשבת משך זמן רב במקום אחד. לסיפור עליו להאזין במנות קטנות, אחרת לא יבין את משמעותו. בעיות בחשבון הוא מתקשה לפתור, רק בתרגילים בהם הנוסחה פשוטה וקצרה, יצליח. בלימודי האנגלית קשה לו ליהודה במיוחד. "רק השבוע חזר מבית הספר בדמעות ואמר שקשה לו להבין את המורה לאנגלית", מספרת חוה.

יהודה מוכשר למלאכת יד, במיוחד לנגרות. הוא חברותי ומקובל על בני כתתו. אם ילמד בכתה מיוחדת קצב הלימוד יהיה איטי מדי עבורו, ובכתה רגילה קשה לו. מסגרת ביניים, המשלבת לימוד בקצב פרטני ועזרה אישית – אין. יהודה וילדים אחרים רגילים בהתנהגותם באופן כללי, אך סובלים מקשיי תיפקוד קלים, ועקב כך קשיי למידה, נקראים "ילדי "ניצן". "ניצן" היא אגודה המאבחנת ילדים חריגים בעלי לקויים בלמידה ומטפלת בהם. רק לפני שנתיים שמעה חוה על קיום האגודה בנתניה. ומאז נעזר יהודה במורות טיפוליות הבאות למועדון "ניצן" בשעות אחר הצהרים כדי לעזור לילדי "ניצן" ללא תשלום. חוה אומרת שלו ידעה על קיום האגודה מוקדם יותר ודאי היתה עוזרת ליהודה להתקדם בלימודים פי כמה. כמזכירת האגודה בנתניה היא נתקלת בהורים רבים שאינם יודעים על ניצן ותפקידה. "כשיש לילד בעיה באנגלית ובחשבון ההורים לוקחים מורה פרטית וחושבים שבזה נפתרה הבעיה. הרי הילד הוא "נורמלי". ואין זה כך. ילד ניצן זקוק לאיבחון. וצריך לדעת מהי בעייתו", מסבירה חוה. המורות בבית הספר של יהודה הבינו אומנם את מצבו, אבל הן הרי עסוקות עם כתה שלמה וקשה להן להקדיש ליהודה תשומת לב מיוחדת. המאמץ וההשקעה מכריעים אותו לא פעם. התסכול גורם לנסיגה ומדכא את מצב רוחו. חבריו יודעים שיהודה אינו תלמיד מבריק, אם יבקש עזרה הם יהיו מוכנים לעזור, אבל הוא מתבייש לבקש. במקום עזרה הוא משתדל לחפות ולהסוות את הקשיים. באגודה אמרו לחווה שהמקרה של בנה הוא קל יחסית. אבל היא יודעת שהשנים הקשות של לימוד מקצוע ורכישת השכלה עדיין לפניו, והיא דואגת לו. היא היתה רוצה שתהיה מסגרת עכשוית שתקלוט את יהודה וילדים אחרים מסוגו, ואולי כבר בגיל שלוש עשרה תתחיל ללמד אותם מקצוע בהתאם למצבם. "ככל שמאבחנים את מצבו של הילד מוקדם יותר ניתן לקדמו מוקדם יותר", אומרת חוה. "הורים המתביישים לפנות הרי רק דוחים את הפתרון. עדיף שיבואו שוב ושוב, שיטרידו וינדנדו ובלבד שיהיו בטוחים שהילד בסדר. ואם ישנה בעיה שידעו מהי ואיך לטפל בה."

ככל שחולפות השנים הולך מצבו של יהודה ומשתפר. הוא הולך ונרגע ככל שהוא מתבגר, לדברי חוה. אבל ישנם ילדים רבים הזקוקים לאבחנה וטיפול. ולזה צריך תקציב. ולשם כך עורכת האגודה, מחר, מבצע התרמה. הורים, ואפילו מורים וגננות, לא יודעים על קיום האגודה ולא מפנים אליה. גם פרסום מחייב תקציב. "אסור להרים ידיים ולחכות שהזמן יעשה את שלו", מרגישה חוה. "צריך לעזור לילדי ניצן לפתור את בעיותיהם עד כמה שאפשר מהר יותר".

גבע חייט, גם הוא "ילד ניצן", עם מורתו

שושנה מלמד... משוגעת לנקיון

מאת ניצה גורביץ'

"יש אנשים שצדים נמרים, יש אנשים שדולים פנינים", אומר אריק איינשטיין. עיסוקה של שושנה מלמד (68), עוד פחות מצוי מהעיסוקים הנ"ל. במשך כ־15 שנה עושה מלמד דבר אחד: נלחמת בלכלוך המציק, לאימתה, את תל־אביב.

בהגדרה מקיפה יותר: מלמד נלחמת בהידרדרות ההולכת ונמשכת של איכות החיים. בהזנחת בתים וחצרות משותפים, בבנייה על מדרכות, בתופעת המדרכות השבורות ההולכת ומתפשטת, תחנות אוטובוסים המוקמות, להערכתה, במקומות מסוכנים (דוגמא, התחנה ליד השקם באבן גבירול), בהתקנת פחי אשפה בחצרות וברחובות, בתופעת המכוניות הפולשות לגינות, בחוסר יעילותם, לדבריה, של פקחי עיריה בציד עברייני חניה, ועוד ועוד, והרשימה ארוכה.

שיטות פעולתה של מלמד מתבססות בעיקר על גיוס מתנדבים, ארגון נציגים מתנדבים בבתים המשותפים, החתמת עצומות, פניות אישיות ל"עברייני נקיון וחניה", שהיא תופסת "על חם" ברחוב, החתמת עצומות וכתיבת מכתבים, המובילה לעתים לפגישות עם ממועני המכתבים בהם מציגה מלמד בפרוטרוט את גישתה, ותוכניותיה לשיפור איכות החיים בעיר.

כמה שורות מתוך אחד ממאות המכתבים שכתבה כאפיין את גישתה לחיים ואת שאר המכתבים: "מיהו אויב המדינה?" שואלת מלמד בגילוי דעת שניסחה בעצמה. "אש"ף – אסד – הירידה – אי־העליה? לא ניחשתם. אני, שושנה מלמד מתל־אביב, אומרת לכם: הבתים המשותפים". (ראה פניות ישר לעם בבריכת החדשה). "ראיתם איך חיים בהם?", אומרת במקום אחר במסמך, "אלה חיים אלה? לכלוך, הזנחה...". ואחד מסיסמי הביניים במכתב: "כל העיר חורבה". הסיכום הסופי: "לפני שאתם רצים לחסן ולתוסיין, עשו שלום בית בשותף".

מתוך הפילוסופיה המגובשת הזאת יוצאת מלמד מדי פעם לפרוייקט מסויים, עליו היא מתמקדת. ב־1975 אירגנה תהלוכה ססגונית של בני־נוער כפרסומת לנקיון העיר. יותר מאוחר החתימה כמה אלפי אזרחים נגד חניה על המדרכות. לפני שנים מספר נלחמה נגד עישון במקומות ציבוריים. ושלא תהיה טעות: לא הסכנה לחלות בסרטן היתה המניע למלחמה – היא מבהירה – אך ורק מחלת הלכלוך.

כמו כן, להרגשתה של מלמד, יש לה חלק בעידוד סנדלי הדנוור. לפני כמה שנים נסעה לאמריקה דרך פריס במיוחד במטרה לראות איך נראים סנדלי דנוור. מה היתה השפעתה בפועל של ההתבוננות ההיא – קשה לדעת. בכל מקרה, עובדה שיש סנדלי דנוור.

ב־82' פיזרה מלמד על מכוניות פרטיות בתל־אביב, כרטיסים ססגוניים שמהם ניבטת ג'ירפה חייכנית, ועליהם מודפסים חרוזים פשוטים וקלילים המטיפים לנהגים בדרך פיוטית לנסוע על הכביש ולא על המדרכה. על החתום: "היוזמים". קבוצת מתנדבים אנונימיים שבפעילה מלמד. בימים אלה תופס שירטוט של כלב את מקומה של הג'ירפה על כרטיס חדש שהנפיקה מלמד. הכרטיסים דומים לקודמיהם, מגיעים בימים אלה בהמוניהם למרפאות וטרינריות ולמקומות שונים בעיר. באותו סגנון קליל נאמר בהם: "אזרח נכבד, אזרח חביב/אנחנו בעד נקיון מסביב/אסוף מה שכלבך השאיר/ועזור לנו לשמור על נקיון העיר./ על החתום: "היוזמים". אגב, את הכרטיסים מנפיקה מלמד על חשבונה. חוץ מהדפסת כרבע כרטיס, הכוללת כוצי כלב מקורטס. חלק זה תרם בנדיבותו אחד מבתי הדפוס בתל־אביב.

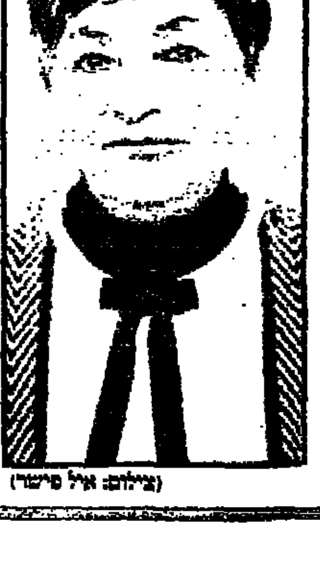

(צילום: איל פישר)

هكذا من الاصل

בית־ספר למחוננים של האיזור, למען האיזור

מאת רונית יהל

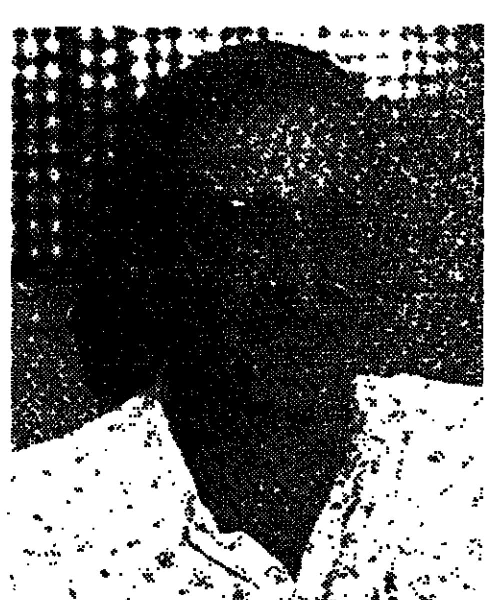
דן לוין: מכיתה לבית־הספר

רכזי ועדות חינוך ומחנכים בקיבוצי הגליל העליון החליטו לפני כשנתיים להקים מסגרת חינוכית־לימודית מיוחדת לילדים המחוננים בקיבוציהם, שתאפשר להם למצות את מלוא הפוטנציאל שלהם, אך בלי לנתקם בליל מחברות הילדים בקיבוציהם. כיתה כזאת החלה לפעול במכללת תל־חי בשנת הלימודים הקודמת, תשמ״ו. המכללה נבחרה לאכסן כיתה זו מהיותה המוסד החינוכי היחיד בגליל העליון – מוסד שעיקרו מתן השכלה למבוגרים דווקא – שיש בו שירותי המעבדה, הספריות והמורים המתאימים לפרויקט המחוננים.

דן לוין (כפר־גלעדי), מנהל מחלקת השכלת מבוגרים במכללה, מורה ומחנך, הוא ש„הדיו״ את הכיתה הנסיונית בשנתה הראשונה. מספר דן:

„התברר לנו, שבכל כיתה כמעט יש ילדים ספורים המשתעממים, מפריעים למורים, לפעמים גם מהווים איום על המורים – לא מפני שהם מתקשים להבין את החומר הלימודי, אלא בדיוק להיפך. הם משודרים מסר ברור: לא מעניין בכיתה.

„החלטנו לטפל בנושא. הזמנו למכללה את פרופ׳ ברטה מילגרם מאוניברסיטת תל־אביב, העוסקת בנושא המחוננים. בעזרתה מוינו 26 תלמידים (מתוך 300), שנמצאו מתאימים להשתתף בפרויקט. נוצר קשר עם ג׳וינט ישראל, אשר עזר רבות בעצה ובתקציב. גם משרד החינוך תרם את חלקו, ופרויקט המחוננים החל לרוץ.

„בשנה הראשונה למדה כיתה אחת. השנה חל גידול ניכר ועתה משתתפים בתכנית זו עשרות תלמידים מחוננים מכיתות ד׳ עד ט׳ מכל יישובי הגליל. זו איננה עוד כיתה, כי אם בית־ספר, ולומדים בו גם תלמידים מחוננים מאזורים אחרים – מרום הגליל, רמת הגולן – ומיישובים עירוניים, ובראשם צפת. תמצא כאן תושבי כיפות מצפת, בני מושבים ובני קיבוצים.

מנהל ביה״ס הוא עמי קוטון, תושב אמירים ופנסיונר של משרד החינוך, בעל תואר שני בביולוגיה, שניהל בעבר בתי״ס במרכז הארץ. אין הוא מנהל של משרד וטלפון. הוא רץ ומתרוצץ בין הכיתות. ילד בוכה – עמי ישוחח איתו בשקט. אחר בורח מן הכיתה – עמי יושב איתו. יש מי ש„מצוברח״ היום – עמי מחבקו. אומרים עליו ששמו הולך לפניו כאדם וכמחנך.

עמי קוטון: „ביה״ס למחוננים במכללת תל־חי איננו היחיד בארץ. אפילו במרחב הגליל קיימים עוד שלושה בתי״ס כאלה. אבל ייחודו בדרכים הבלתי־שגרתיות של החינוך, בהרכב תלמידיו ובאכסניה. הלימודים שלנו אינם לימודי חובה, והילדים נמצאים כאן רק יום אחד בשבוע, לצורך העשרה בתחומים מוגדרים.

„אם בעבר היו ספקות לגבי נחיצותו של בי״ס כזה – הם נעלמו בינתיים. כבר נעשות הכנות לבניית מרכז לימודי מתאים, שבו יוכלו הילדים ליצור ולהתבטא בתחומים שונים״.

יותר מעניין מאשר בקצרין

במעבדה – מהומה. בני כיתה ד׳ „יורים״ שאלות, מנסים חומרים שונים במעבדה ועומדים לצאת החוצה, לבדיקתם בטבע.

גיל פרידמן, בן 9½, מקצרין: „כייף כאן, בכיתה בקצרין משעמם. כימיה ומחשבים לומדים רק כאן, בקצרין לא״.

תמר גריינפלד, בת גילו, מכפר־סאלד, נהנית מאוד מן הלימודים. רוב המקצועות נלמדים כאן בדרך אחרת מאשר בכיתתה בקיבוץ. משעמם לה שם, והחומר הנלמד בביה״ס המקומי אינו אתגר לגביה.

שמרית סיני, בת 15, ממעיין־ברוך, הספיקה ללמוד בכיתה הנסיונית בשנה שעברה, והשנה היא ממשיכה. שמרית מסתייגת מן המלה „מחוננים״, בהוסיפה שכיתתה, בתיכון הקיבוצי האזורי בכפר־בלום, „מוכשרת במיוחד״. אבל: „יש הפרשי רמה עצומים בין ביה״ס הזה לביה״ס שלי בכפר־בלום. כאן אני רוכשת השכלה בתחומי העשרה: מחשבים, הסתגלות חברתית ואמנות״. היא מוסיפה, שההעשרה בתל־חי עוזרת לה להפיק יותר מעצמה בכל התחומים.

שמרית: לא אוהבת את המונח „מחוננים״

לשאלתי על תרומתה העתידית לחברה בגליל, בהתאם למטרתו המוצהרת של ביה״ס למחוננים, משיבה שמרית, שהציפיה הזאת כבדה מדי לכתפיה. תרומתה תהיה בעתיד, כמו בהווה, נגינה בפסנתר ובאירועים חברתיים. אם תוכל לתרום יותר בעתיד – קשה לדעת.

היום, כאשר מדי יום ב׳ ויום ה׳ בשבוע זורמים תלמידים מחוננים לתל־חי, נוברים בספריות, עובדים במעבדות – השאלה על נחיצותו של בי״ס כזה אינה רלוונטית עוד. גם הקיבוצים שהיססו בעבר לשלוח את ילדיהם למסגרת מיוחדת זאת מבקשים עתה להצטרף אליה. בגליל מקווים, שפרויקט המחוננים יוסיף למאגר היוצרים, החוקרים והמדענים באיזור כבר בעתיד הלא־רחוק. האם אמנם רובם יישארו באיזור? זו כבר שאלה אחרת. אפשר רק לקוות.

רק בתל־חי יש שירותי המעבדה המתאימים

לפתח את הסקרנות

ביה״ס למחוננים בתל־חי כולל עשרות ילדים מ־30 בתי״ס בגליל ובגולן – מקיבוצים, ממושבים ומערים. משתתפים בפרויקט: מכללת תל־חי, ג׳וינט ישראל ומשרד החינוך.

המקצועות הנלמדים: כימיה, חשיבה מתמטית, מחשבים, אלקטרוניקה, הסתגלות חברתית, אמנויות וכתיבה יצירתית.

תלמידי כיתות ז׳ מכינים פרויקט אישי, בליווי חונך ממורי המכללה. מטרת הפרויקט: לטפח את הסקרנות והרצון להרחבת הדעת, את הכושר היצירתי והמחשבה המקורית, לספק את שאיפתו האינטלקטואלית של הילד ולפתח את כשרונו בקצב המתאים ליכולתו האישית.

מי הם ילדים מחוננים

שלום אוזן, מפקח משרד החינוך בגליל: מחונן הוא מי שמנת המישכל שלו עולה על 130. בארץ מהווה אוכלוסיית התלמידים המחוננים כשני אחוזים מכלל התלמידים.

מוכרות שלוש צורות של חינוך למחוננים: במסגרת כיתה בביה״ס הרגיל; חוגי העשרה בביה״ס; ויום בשבוע בבי״ס מיוחד. ביה״ס למחוננים בתל־חי הוא מן הסוג השלישי.

כפר־הכשרה ליהודים בהולנד מוצג בתערוכה בכפר־מנחם

מאת דני צדקוני

מאז נפגשו בוגרי „ורקדורפ״ („כפר העבודה״ בהולנדית) לפני שנתיים בווירנגן שבהולנד, במלאת חמישים שנה להקמת כפר זה, ובאמסטרדם, שוקד משה ישראל, „יקה״ גזעי, שהוא אחד מהם ומחברי קיבוץ כפר־מנחם, על הכנת התערוכה „חיי נוער יהודי בצל האיום הנאצי״. התערוכה מספרת בתצוגה היסטורית־תיעודית את פרשת כפר העבודה וההכשרה היהודי, שהוקם ב־1934 על־ידי ארגון העבודה של יהדות הולנד כדי לאפשר לצעירים יהודים לצאת מגרמניה הנאצית ולהכשיר את עצמם לחיי כפר בישראל, וחוסל על־ידי הנאצים ב־1941.

משה ישראל, חניך תנועת הנוער „ורקלויטה״ בגרמניה, הוא מייסדו ומנהלו של „מוזיאון השפלה – המוזיאון החינוכי״ בכפר־מנחם. עם פתיחת התערוכה במוזיאון הדרומי, שאינו כל־כך ידוע ברבים, נפגשו בו כמה עשרות „ורקדורפים״ מהרבה קיבוצים ותיקים בארץ.

והאינטליגנציה של הצעירים, שהפסיקו את לימודיהם בטרם עת והשאירו מאחוריהם את משפחותיהם כשהם חרדים לגורלן ולגורלם האישי, ונאלצים לעבור מעבר חד לעבודה פיסית שאותה לא הכירו. בצד עבודתם הם קיימו פעילות תרבותית גבוהה, יהודית וכללית, חיי חברה תוססים ומאורגנים של קיבוץ במיטבו והקמת יחסים אישיים טובה וחברית.

יש הרבה הסברים לתופעה זו. במוזיאון אומרים, שיותר מכול היתה פעילות זו תוצאה היציאה מן ההשפלה והדיכאון של גרמניה הנאצית לחופש בהולנד, שעוררה מחדש את כוח היצירה והיכולות החיוניות שהיו גנוזים במיטב הנוער היהודי בגרמניה.

התערוכה בכפר־מנחם אינה תערוכה נוספת על השואה. היא מספרת, כאמור, על החיים בצל הסכנה הנאצית, ואולי גם מזכירה לנו מה אבד לעם היהודי

בית החברה ב„ורקדורפ״ – חיתוך לינוליאום משנת 1939

התערוכה מאפשרת לנו לעשות היכרות עם פרק מופלא נוסף בתולדות יהדות גרמניה והעליה החלוצית לארץ־ישראל. התערוכה צנועה במימדיה, אך מעניינת במוצגיה. היא פורסת בפני מבקריה מערכת חיים שלמה בכפר „ורקדורפ״, שהוקם בצפון הולנד על שטח שיובש מהים. הפליטים היהודים הצעירים מגרמניה שהגיעו אליו, בעיקר כבודדים, הצליחו לפתח בו, כפי שאנו למדים מהתערוכה, מסכת חיים הוססת ורצופה עד לחיסולו. כ־700 צעירים עברו בכפר בשבע שנות קיומו. כ־300 מהם נשלחו עם כיבוש הולנד בידי הגרמנים למחנות, ורק מאה מהם חזרו. יותר מ־150 מן הצעירים שעברו את הכשרתם בכפר עלו לישראל, אם לפני השואה ואם לאחריה. היום משמש המבנה המרכזי של הכפר כתחנת נסיונות ממשלתית.

אי־אפשר שלא להתפעל מכוח היצירה בעטייה של השואה. היא מסודרת לאו דווקא לפי סדר כרונולוגי, אלא על־פי נושאים המשתקפים בתעודות, בחוברות, בעיתונים, במכתבים, באלבומים וכו׳, רובם בגרמנית ובהולנדית שתורגמו לעברית, ובתצלומים. רבים מן המוצגים הם מאוסף של יוהן רויטלינגר, לשעבר מאנשי הכפר, החי כיום באמסטרדם, שחקר ה„ורקדורפ״ הוא כמעט כל עולמו.

התערוכה בכפר־מנחם אינה אירוע נוסטאלגי לאלה ש„היו שם״. היא מבקשת להראות, כיצד פורחים הפרחים גם בצילה של סכנה כה איומה כמו הנאציזם. אם יש לה מסר, הריהו בכך שלעיתים דווקא במצבי לחץ ומצוקה חושפים בני אדם ויהודים על אחת כמה וכמה, את כוחות החיים שבאדם באשר הוא אדם.

השליש הקשיש של כפר־בלום

ותיקי הקיבוץ עובדים, מתפרנסים בכבוד – אבל כמעט אינם פעילים

קיבוץ כפר־בלום שבגליל העליון נוסד ב־1943, בעיצומה של מלחמת העולם השניה, בידי עולים מארצות אנגלו־סאקסיות ומן הארצות הבאלטיות. כיום, בהיותו בן 43, יש בו 388 חברים, מהם 129 – כמעט בדיוק שליש – חברים וחברות קשישים לפי הגדרת הביטוח הלאומי (מעל לגיל 65 או 60, בהתאמה). זהו שיעור גבוה מאוד ביחס לאוכלוסיה הכללית בארץ, או גם בכל מדינה אחרת, אם כי הוא איננו יוצא־דופן בקיבוצים בעלי ותק כזה או ותק גדול יותר; בשכבה זו יש עוד מספר קיבוצים, שמצבם הדמוגראפי דומה או אפילו גרוע יותר. אבל הבעיה כשלעצמה חמורה למדי, גם אם כפר־בלום אין לו מונופולין עליה.

בכפר־בלום הכירו בחומרת הבעיה והתייחסו אליה במלוא הרצינות. ערכו סקר יסודי וקיימו רב־שיח.

כך, למשל, נבדקו הכנסות הקשיש מקרנות פנסיה שונות. נמצא שהכנסה זו מגיעה בממוצע ל־400 ש״ח לחודש. סכום כזה אינו מכסה את ההוצאות שמוציאים על הקשיש, אבל אין זו ההכנסה היחידה, היות שרוב הקשישים בקיבוץ אינם חדלים לעבוד, כידוע, בהגיעם לגיל פרישה, אלא ממשיכים בעבודתם ככל שיכולתם מגעת. הבדיקה העלתה, כי 21 מתוך 129 הקשישים עובדים שלושה רבעי יום עבודה עד יום עבודה מלא, והכנסתם הממוצעת של חברים אלה (בתוספת התשלומים מן הביטוח הלאומי ומקרנות פנסיה) עולה על ההכנסה הממוצעת של חבר צעיר יותר שאיננו זכאי לפנסיה. 82 קשישים – כלומר, שני שלישים מכלל הקשישים – עובדים באופן קבוע 4 עד 6 שעות ביום, והכנסתם הממוצעת (שוב, כולל התוספות המגיעות להם בגין גילם) משתווה בערך לזו של חבר העובד עבודה מלאה, אך אינו מקבל פנסיה. 26 הקשישים הנותרים עובדים פחות מ־4 שעות, בהם קשישים שאינם עובדים כלל. בקשר לכך יצויין, כי על־פי עקרונות התנועה הקיבוצית (במקרה זה – התק״ם) העבודה לגבי חברים קשישים היא בגדר זכות, ולא חובה, אולם רוב הקשישים – בכפר־בלום כמו גם בקיבוצים אחרים – „מנצלים״ זכות זו ככל יכולתם, ורוב אלה שאינם עובדים כלל פשוט אינם מסוגלים לעבוד מפאת מצב בריאותם.

אף לא אחד בתפקיד מרכזי

בסיכום יוצא, איפוא, שקשישי כפר־בלום רחוקים מאוד מלאכול לחם חסד. הסקר מעלה, כי „ציבור הקשישים, ככלל, מפרנס את עצמו מבחינה כלכלית, ויש בסיס סביר למחשבה, שתרומתו להכנסה הכוללת עולה על חלקו המספרי באוכלוסיה״.

שונה המצב לגבי השתתפותם של קשישי כפר־בלום בחיים החברתיים, התרבותיים והמשקיים של קיבוצם. ממצאי הסקר מלמדים, שאף אחד מהם אינו ממלא תפקיד מרכזי, כגון מזכיר, מרכז משק, מרכז עבודה, מרכז ועדה חשובה. יתרה מזאת: יש בכפר־בלום 24 ועדות וצוותים ובהם 256 איש, ורק 15 מהם, כלומר פחות מ־6%, הם קשישים. ייצוג של ממש יש לקשישים בוועדה אחת בלבד, ועדת התקשורת: שלושה מחבריה, בהם מרכז הוועדה, הם קשישים. אין גם קשישים המרכזים ענפים – פרט לאחד המרכז ענף קטן בן ארבעה עובדים.

לעומת זאת נראה – אך אין על כך נתונים ברורים – שהשתתפותם של הקשישים באסיפות הכלליות של הקיבוץ גבוהה יותר מאשר בוועדות וכדומה, כלומר: השתתפות פאסיבית יש; אקטיבית – מעט מאוד.

בקשר לממצא זה מציין עורך הסקר, יצחק פרסנס, אשר בזמנו כיהן שש שנים כחבר ועדת המינויים בקיבוצו, ש„ציבור הקשישים מסתייג מלקיחת אחריות בחברות בוועדות ובריכוז ועדות.

מאידך אני גם יכול להעיד שיש ציבור די ניכר של קשישים, שהיו מוכנים להשתתף בוועדות ולרכז ועדות, אבל עקב המצב הקיומי נוצר מסר סמוי, שהעניינים יסתדרו יותר טוב אם יישבו בשקט בבית״, ולהלן הצעה מעשית: „הייתי מציע שוועדת המינויים תעבור, אחד־אחד, על רשימת הקשישים ותסמן לפניה שמות של חברים קשישים, שלדעתה מתאימים למילוי תפקידים, לריכוז ועדות וענפים ולחברות בוועדות, ושתראיין את החברים האלה על נכונותם העקרונית להשתתף, לפי התאמתם, בפעילויות הנזכרות לעיל״. אשר לנטילת אחריות מצד הקשישים בתחום המשק כותב פרסנס בעלון הקיבוץ: „חלק ניכר מהקשישים שעובדים באופן מלא ונושאים באחריות בשטחים נכבדים – עובדים מחוץ למשק. נדמה לי שהיה רצוי להשתמש בכישורים הניהוליים של החברים הקשישים שעובדים במשק בצורה יותר מתוחכמת. לחלק מהם יש משהו לתרום מעבר להופעה בעבודה ולגיוסים״.

עוד הוא מציע, שבמקום מזכיר אחד יהיו בכפר־בלום שני מזכירים (כנהוג, אגב, ברוב הקיבוצים הוותיקים והגדולים), אשר אחד מהם יהיה מקרב הקשישים. „ייתכן שמזכיר מן הסקטור היותר מבוגר יצליח להגביר את מעורבות החברים בסקטור הקשישים למילוי תפקידים, להשתתפות מוגברת בוועדות וללקיחת חלק יותר פעיל בריכוז ועדות וענפים״.

אולם ספורט במקום מרכז לקשיש

ברב־שיח שנערך בכפר־בלום על רקע הסקר הזה, ובעיקר כמובן על רקע הבעיה עצמה, המנסרת בחלל הקיבוץ מדי יום, נטלו חלק 90 חברים, ו־15 מהם נטלו את רשות הדיבור.

באותו רב־שיח דובר רבות על הניכור בין הדורות. אמרו שם, למשל, שהדור השני של כפר־בלום, אותם חברים שהיום הם בני 30 עד 40 בקירוב, גדל בזמנו בחברה ללא זקנים, ולכן לא יכול היה להתחנך ברוח של גילוי יחס מיוחד לקשישים. ואילו היום כפר־בלום היא חברה רב־דורית, ויש לחנך את הדור השלישי לכבד את סביהם וסבותיהם. המציאות היא, שרוב הילדים אינם מכירים את קשישי הקיבוץ, למעט כמובן קרובי המשפחה שלהם, והם אינם יודעים שוקו זה או אחר היה בזמנו מבין עמודי התווך של קיבוצם.

מבין הוותיקים שהשתתפו ברב־שיח זה היו שאמרו, שהם עצמם ובני שכבתם צריכים לעשות לשינוי המצב. כל עוד הדימוי העצמי שלהם אינו חיובי, גם אחרים לא יגלו כלפיהם יחס חיובי.

עד כמה סבוכה הבעיה, ועד כמה היא נתפסת בצורות שונות על־ידי הקשישים, תעיד הדוגמה הבאה, ששבה והוזכרה במהלך הרב־שיח: בכפר־בלום, כמו בקיבוצים רבים אחרים באיזור, מגדלים פטריות, ומיון הפטריות נעשה בעיקרו באמצעות גיוסים. המזכירות החליטה בתחילה לשלוח פתקאות עם הזמנה לתורנות זאת לכל החברים ואז נמצאו קשישים שהתרעמו על כך, שגם הם הוזמנו להשתתף בתורנות זאת, בטענם: „אם אחליט ללכת אלך, ואם לא – אני לא חייב בגילי ללכת לגיוס״. בעקבות תלונות אלה חדלו לשלוח לקשישים הזמנות לתורנות זאת – ואז נמצאו קשישים אחרים שבאו בטענות על שמוציאים אותם, בלי לשאול את פיהם, ממעגל התורנות...

ולבסוף נביא מן הדברים שכתב אחד הקשישים של כפר־בלום, מיכאל בהם שמו, בעלון הקיבוץ, בצורת משל: „יש לנו כספים, זכ״נו בפיס. והנה צריך להחליט, מה עושים עם הכסף. יש אפשרות לבנות מרכז קהילתי אזורי, מרכז רב־תכליתי לבני 60 + לאיזור ויש אפשרות לבנות מרכז ספורט אזורי. על מה ייפול (או נפל) הפור? מדוע? מפני שהראשון מדבר על ימים שמעבר לחיים, והשני מדבר על דור העתיד. ומי זה בכלל יכול בימינו להתמודד עם הספורט כתוכן חיים, המחזיק את הבנים עוד בבתים או בארץ בכלל? למי הצורך בכל המערכות הפיסיות האלה של מסביב היקנה? לנו? הצורך הוא כבר לבני 40 פלוס. תוך העשור הקרוב (פרט לבודדים) לא נהיה בין החיים, על אף תוחלת החיים המוארכת שהמדע והרפואה זיכו אותנו בה, והחיים הם הרי כהרף־עין. אם כן, למי צריכה להיות היום הדאגה?״

למי שלא הבין: דברים אלה נכתבו באירוניה מרירה. בכפר־בלום בונים באמת מרכז ספורט, אבל אין בקיבוץ מרכז לקשיש.

אנחנו כבר גדולים

ויודעים בעצמנו איך להוציא את הכסף

יש לברך על היוזמה להקים אצלנו מרכולית על־אף התנאים הבלתי־נוחים הקיימים היום. מוסד זה, המקובל כבר במרבית הקיבוצים, מאפשר יתר גיוון וחופש בחירה ועם זאת יתר שליטה על התקציב.

עם זאת אני מתקשה להבין, מדוע מציעים שיטה מסובכת, כשכל־כך קל לפשט את הנוהל לתועלת הכול.

את השימוש בכסף, כלומר במטבעות, המציאו לפני כ־2,600 שנה ועדיין לא נמצא סידור טוב ונוח יותר. מדוע להפוך ערכי מזון בכסף לנקודות?

השיטה המוצעת – שהועתקה, כפי הנראה מקיבוצים אחרים – אופיינית לשיטה הפטרוניסטית (והאבהרוניסטית) המקובלת עדיין במקומות מסוימים. שם רואים עדיין את החבר כמי שזקוק להדרכה ולהכוונה. איזו ועדה מחליטה, בשם הקיבוץ, כמה יוציא לסעיפים שונים, שמטבעם הם עניין של טעם וצורך אישי. לפי השיטה המוצעת למרכולית חייב החבר להוציא סכום מסוים על מצרכים ורק בינהים יש לו רשות תמרון מסוימת. מסוימת – מפני שכאן באה ההמצאה התמוהה השניה, שגם אותה אפשר להסביר רק בגישה הפטרוניסטית – חלק יהיה מסובסד, חלק לא יהיה מסובסד, כדי לחנך את החברים וללמד אותם לצרוך רק דברים פשוטים ולא „מוצרי רווחה״. באיזו זכות נוטל מישהו לעצמו את הזכות לחנך ולהדריך?

אנו כבר גדולים וחלקנו אף זקנים. בכל מקרה אנחנו כבר בוגרים ואין לנו צורך, שמישהו יורה לנו כמה לצרוך ומה לצרוך, ואיש לא יחייב אותנו להוציא סכום מסוים על מצרכי מזון דווקא (ומה על הדיאטה...).

אני מציע לא לסבך. אני מציע לנהוג בשיטה הפשוטה וההגיונית. כשם שאנו נוהגים בתקציב ההלבשה. כשם שאנו נוהגים בתקציב ההנעלה. כשם שאנו נוהגים בתקציב האספקה הקטנה. כשם שאנו נוהגים בחלק המוקדש למופעי־תרבות בתקציב התרבות. והדרך זו היא להפחית 5% מתקציב הכלכלה ולהוסיף אותו לתקציב האישי הכולל, לחייב בעד מצרכים שיילקחו במרכולית בדיוק באותה דרך שמחייבים באספקה קטנה. בלי נקודות ובלי סבסודים ובלי סיבוכים שאין בהם כל צורך ותועלת.

אריאל רנן, עלון חמדיה

כיצד לא נתחשלה הפלדה

בשבוע שעבר כתבנו שגילינו, במקרה, שגבעתנו אינה אלא קיבוץ גדול וקטן. כתבנו שהדבר נראה לנו כחדשות משמחות. אבל במקום להסביר מדוע, סיפרנו כיצד זה היתה גבעתנו לקיבוץ ענקי.

וכיצד, מדוע ומתי – אנחנו שואלים את עצמנו ברשימה הזאת – הפכו הממדים למעמסה? איפה נקרשו הדינאמיות, יצר ההתנסות, גאוות היחידה? איך תפס שוויון־הנפש את מקום הפתיחות? תוך כדי בירור התשובות נדמה לנו שלא חל כל מהפך, אלא שתמיד היו למטבע לפחות שני צדדים.

וכשמנסים לגלות את הצד השני של המטבע, מתגנב למשל חשד שאולי – בחסות המטריה הרעיונית של קיבוץ גדול, גדל ופתוח – התקיימה תחרות פרועה בין יוצאי התרבויות השונות על ההגמוניה, ותחרות זו סחפה את המתנות לקליטת תברים שמעצם טיבם לא יכלו להזדהות עם איזשהו כלל, חברים שמיומם הראשון על הגבעה חשו עצמם ספק טרמפיסטים פטורים מדאגות, ספק מקופחים שאינם יכולים „לבוא לידי ביטוי״ (כמו שנקראה אז המעורבות). בגבעתנו עשרות חברים שלא השתתפו באסיפה כללית אחת בחייהם, ומאות חברים שלא התבטאו פעם אחת בחייהם בוועדה, מועצה, אסיפה או כל מישור אחר של המערכת הדמוקרטית הפנימית. כשבודקים מה נעשה במקומות העבודה, משתקפת מאוד תמונת המעורבות וההזדהות, אבל בשל אי־ההזדהות עם המסגרת הכללית, ההזדהות עם מקום העבודה רק מקשה כאשר מבקשים, למשל, לרכז מאמץ במקומות המועילים במקום במקומות הנעימים.

כשעוסקים בצד השני של המטבע אפשר להתרשם שהלהט, הקנאי לפעמים, של ההנהגה המזרח־אירופית עם ה„משמעת״ (כן, כך נקראה ההיענות להחלטות השונות), שאיפיינה בעיקר את היקים, הניבו הגשמת עקרונות באורח דוגמאטי, ללא איזון של אותו גורם קשה־להגדרה שנקרא „סמיקאלקע״, העורמה היהודית העממית, הרואה דברים כהוויתם – גם מבעד למלים הגדולות – ומכלכלת על פיהם את המעשים.

ושמא נשאה שערת הקיבוץ הגדול בכנפיה זלזול סמוי ברעות, בצוותא, ברקמה הסמויה של הקשרים הבין־אישיים? נדמה לנו שעוד בשנים שרקדו הורה בלילות, לא נמנעו בימים מקנאה, ממאבקים שהיו לשנאות ואף אלימות לעת מצוא (אלה הם גילויים טבעיים לכל חברה אנושית, אלא שלא בכל חברה אנושית מתיימרים לשנות את הסדר האנושי המקובל). נראה שלא העריכו לאילו מימדים יכולות לתפוח הטינות הדקות והחשבונות הקטנוניים.

בקיבוץ הענקי לא היה צריך אמנם להמתין מאפיינים מקומיים כדי להתקבל, לא היה צריך להיות גם כדי להיות בפנים, אבל מאידך מותרו, כאילו, יותר מדי חברים שאין להם חברים.

ודאי תרמה לאמורפיות ההתארגנות הפיסית. חרף מודעות גבוהה מאוד לבעיה ולהשפעת ההתארגנות על החברה השונה – עלתה גבעתנו על גדותיה ומצאה את עצמה בשיפועים קשים, מרוחקים בריכוזי ומקומות התכנסות קטנים.

והיו המשברים שעברו על כל האחרים למשל, משבר הקמת המדינה, שבו התנועה הקיבוצית מחפשת את מקומה עד היום, והגמילה המכאיבה משם המוליכים אחרי סידרה מביכה של איחודים ופילוגים מפלגתיים.

היתה תרומת בני הקיבוץ שלא לאנשים, תרומה מכרעת למשק ולמשטר לתרבות ולשאר־הרוח.

וכמובן, הפילוג שהיה פרי הבשלת תהליכים שהזכרנו וגם נוספים.

אחרי הפילוג ואחרי הקליטה הגדולה שהיתה אמורה „למלא את החסר״ שנפערו בפילוג וכמובן גם „לחסל את העבודה השכירה״ – מתגאה את עצמה גבעתנו ובליבה חומה, חומה בין קיבוץ ש„בעניינים״ לבין רוב עמום שנותר בין אדישון לבין ממורמר, לוויתן שגלש אל החוף.

לא כל הקשיים נובעים מן המסורות הלוויתניים. אבל המוסדים מקשים מאוד על הטיפול בהם.

הסיפור בשתי הרשימות האחרונות מקומי מאוד. אבל השאלה, מה הם ממדיו הרצויים של קיבוץ, היא שאלה חשובה לכל הקיבוצים. האם נצליח להתמודד איתה ברשימה הבאה?

[illegible]

הפועל ת"א תארח את הפועל חולון הערב בכדורסל

מאת משה בוק

המשחק בין קבוצות הפועל ת"א והפועל חולון יעמוד הערב במוקד משחקי המחזור הי"ב בליגה הלאומית בכדורסל.

התל־אביבים הצליחו באחרונה להתאושש מהמשבר החריף, אליו הם נקלעו. מייק לארגי ולאבאן מרסר מצויים בכושר מעולה. באולמם הביתי ינסו ה"אדומים" להתברג בצמרת הטבלה, ע"י נצחון מול קבוצתה הלא יציבה של הפועל חולון.

החולונים ספגו תבוסה מחפירה, במשחקם מול מכבי חיפה בביתה. באניסטר, בורמור וחבריו לא הצליחו עד כה למצות את הפוטנציאל הרב הטמון בהם. חניכיו של מולי קצורין ישחקו בשאפתנות רבה כדי להמנע מספיגת הפסד נוסף, העלול לגרום למשבר חריף בקבוצה.

קבוצת הפועל גליל־עליון, שבאחרונה לא שיכנעה ביכולתה, תארח באולם בית ציפורי את קבוצת התחתית של הפועל חיפה, הסובלת מסדרת הדחות מביישות של מאמניה.

שחקני עיר הכרמל, בהדרכת מאמנם הצעיר, יריב ורשבקי, ינסו לפתוח דף חדש ע"י נצחון מפתיע בגליל, אך תוצאת המשחק תלויה בעיקר ביכולתם של שחקני הגליל.

כדורסלני אליצור נתניה ישאפו לזכות בנצחון משכנע, במשחקם מול מכבי ר"ג. לשחקני עיר הגנים אין אשליות לגבי סיכוייהם לזכות בנצחון חוץ באולם הנתניתי.

כדורסלני מכבי חיפה ישאפו להמשיך את התקרבותם לעבר צמרת הטבלה ע"י נצחון באולמם הביתי מול קבוצת התחתית של הפועל ירושלים. החיפאים סובלים מחוסר יציבות ביכולתם, אך קשה להניח, כי הם יעמדו מול הירושלמים.

קבוצת הפועל איתן/גבת תנסה לשפר את מעמדה בתחתית הטבלה, בנצחון מול קבוצת מרכז הטבלה של בית"ר ת"א. תוצאת המשחק תלויה בעיקר ביכולתו של "מכונת הסלים", רון דייוויס. שחקני העמק ישחקו בשאפתנות רבה. אין ספק, כי ביכולתם להפתיע את שחקני "המנורה".

קבוצת הפועל ר"ג תנסה למנוע מהאלופה, מכבי ת"א, לזכות בנצחון גבוה, במשחק ביניהן שיערך ביהוד. תוצאת המשחק תלויה בעיקר בשאפתנותם של שחקני האלופה.

העתודה תבחן מחר את הנוער

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת העתודה בכדורגל תבחן מחר אחה"צ את נבחרת הנוער, המתכוננת למשחקי טורניר הנוער הבינ"ל בסוף החודש.

מאמן נבחרת העתודה, מילינקו מיהיץ', זימן למחר את כל שחקני העתודה שנטלו חלק במשחק המבחן עם הנבחרת הלאומית, למעט כדורגלן בית"ר ירושלים אופיר שמואלי, הסובל מפציעה וגם לא נטל חלק במשחק קבוצתו מול הפועל כפר־סבא.

מאידך צרף מיהיץ' לסגל את כדורגלן הפועל באר־שבע שמעון ביטון, שהוכיח לדברי המאמן יכולת טובה במשחק עם שמשון.

מנהל הנבחרות אברהם בנדורי הבהיר אתמול, כי בהתאם לתוכנית המאמן עד לחודש ינואר, ימשיך מיהיץ' לבחון שחקנים בסגלים השונים. רק לאחר מכן יחליט מי אישיש את הרכבי הנבחרות העתודה והלאומית.

הקרן לא תגבה מהכדורגלנים

מאת אשר גולדשלגר

הנהלת קרן השחקנים בהתאחדות לכדורגל תפסיק לגבות מהשחקנים כספים עבור קרן השחקנים, כך הוחלט אתמול בישיבת הנהלת הקרן.

הנהלת הקרן החליטה, כי יש לשנות על פי בקשת השחקנים את יעוד הקרן, שאינה מצליחה עוד לעמוד בבקשות ההלוואות של השחקנים הבכירים והסכומים שהקרן מלווה הינם קטנים וחסרי משמעות. כמו כן נאמר, כי החסכונות של השחקנים בקרן נשחקו ולפיכך צריך למצוא פתרון לכספים.

הנהלת הקרן החליטה, כי תפסיק לגבות מהשחקנים כספים לקרן השחקנים אך תמשיך להעניק הלוואות. שחקנים שירצו למשוך כספיהם, יוכלו לעשות כן.

שחקנים חדשים, שיצטרפו להתאחדות לכדורגל, לא יצטרכו עוד להעביר כספים לקרן השחקנים ולפיכך גם לא יהיו חברים בה.

בליגה הארצית בכדורסל

● מחוז צפון: מכבי נתניה – מכבי בת־גלים 60:105; הפועל נהריה – מכבי חדרה 67:80; הפועל בית־אלפא – הפועל עמק הירדן 63:75; הפועל עין דור – הפועל גן־שמואל 71:96; מכבי כרמיאל – מכבי קרית־מוצקין 68:85.

● מחוז דרום: אליצור רמלה – מכבי ירושלים 73:101; אליצור קרית־אונו – מכבי פ"ת 82:91; אסא רמת השרון – מכבי קרית־גת 74:81; מכבי דרום ת"א – הפועל גבעתיים 83:97; אליצור פ"ת – הפועל גנן 72:98.

כדוריד

● במשחק השלמה בליגה הלאומית בכדוריד גברה אמש קבוצת הפועל ר"ג על קבוצת אסא ת"א. בתוצאה 16:27 (6:15). 70 צופים בלבד חזו במשחק השר צדדי, שנערך באולם אוניברסיטת ת"א.

גורגה זאראר חסרת נסיון ללא סיכוי בידראליה

[illegible]

כל הגנת הפועל כפ"ס אינה מצליחה למנוע מהכדור שבעט סמי מלכה מלחדור לרשת ולקבוע 0:2 זמני

מרטיליאן: לא ציפינו לפתיחת עונה כה טובה

48 שעות אחרי שבת

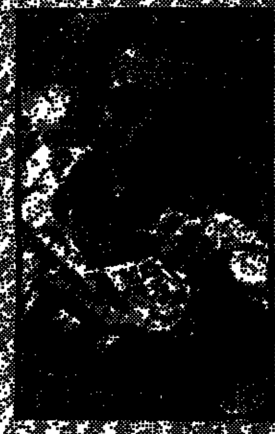

[illegible]

האלופה ללא יריבות של ממש בתום הסיבוב ה–1 בכדורסל

הפועל חולון ובית"ר נתניה שלושתן עיניהן לכתר – איכזבו קשות ● גם הפועל ת"א וגליל־עליון הפגינו חוסר יציבות ● בית"ר ת"א עשתה את הרכש הטוב ביותר ● צפוי מאבק חריף של חמש קבוצות נגד הירידה

מאת משה כהן

משחקי הסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל ריתקו את חובבי הכדורסל, שנהנו ממשחקים טובים ומותחים, שקשה היה לחזות מראש את הצפוי בהם.

רק האלופה, מכבי ת"א, "קילקלה" את המתח והענין. חניכיו של צבי שרף זכו בכל משחקי הסיבוב הראשון בנצחונות קלים, שהבליטו שוב את הפער העצום בין מכבי ת"א לבין שאר קבוצות הליגה. למרות החלשותם של הוותיקים, מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי, ניתן לקבוע בודאות, כי בעונה זו מכבי ת"א הגדילה את הפער בינה לבין שאר קבוצות הליגה. ה"אשמים" העיקריים בכך הם קוין מגי, שאין עוררין על היותו שחקן הציר הטוב ביותר, ששיחק בישראל בשנים האחרונות, והדורון ג'מצ'י, שלאחר שנת התאקלמות בקבוצה, החל לגלות לכולם את יכולת הקליעה המעולה שלו.

גם להנהלת הקבוצה ומאמנה יש חלק נכבד בחיזוק הקבוצה. מסתבר, כי ההימור של השארת צוות השחקנים של העונה הקודמת בקבוצה הוכיח את עצמו עד־כה. משחקם של המכבים השנה הוא יותר מגובש וכל שחקן יודע היטב מה תפקידו על המגרש.

יריבותיה של מכבי ת"א בצמרת איכזבו עד־כה קשות, בגלל חוסר יציבותן והתרחקותן מהמאבק על האליפות. קבוצת הפועל חולון פתחה את העונה בצליעה. מנהלי הקבוצה נכנסו ללחץ ובמאמץ רב הצליחו להביא לארץ את "החיה", קני באניסטר, תמורת סכום של 150,000 דולר. החולונים סברו, כי באניסטר יביא את הישועה לקבוצה. אומנם הוא הפיח רוח חדשה בקבוצה ואף הצליח לשבור תוך פרק זמן קצר שלושה סלים, אך עד־כה הוא איכזב את אוהדיה הרבים של חולון. אין ספק, כי באניסטר הוא שחקן ציר טוב, אולם הוא נופל ביכולתו מקוין מגי ומשחקני ציר נוספים. יתכן, כי לאחר שיפור בכושר הגופני, יפגין "החיה" את יכולתו האמיתית.

החולונים מדורגים אומנם במקום ה־2 בטבלה, אך הם איכזבו ביכולתם הבינונית ובחוסר יציבותם.

גם אליצור נתניה איכזבה. החלטת מרכז אליצור להתיר את שיתופם של שלושה שחקנים "שחורי" עור בקבוצה, חרצה למעשה את גורלה, עוד לפני פתיחת העונה. שחקן הציר הלבן, ג'ים ג'ונסטון, התגלה עד־כה ככשלון. החלשות הקבוצה, מתחת לסלים, פגעה קשות במהירות השחקנים ובקליעותיהם ממרחק.

הפועל גליל־עליון סובלת מחוסר יציבות במשחקה. לצד משחקים מצוינים, היו לדסמן וחבריו משחקים גרועים, שלא הוסיפו כבוד לקבוצתם. כנראה, ששחקני הגליל סובלים מחוסר אמונה מספקת ביכולתם ומהתיחסות תובבנית למשחקי הליגה.

קבוצת הפועל ת"א פתחה את העונה ברגל שמאל. פציעתו הקשה של חיים זלוטיקמן והמחדל של קברניטי הקבוצה באיתור שחקן ציר בעל שעור קומה גרמו לסדרת הפסדים, שכמעט גרמו לזעזועים בקבוצה, אך התאוששות נפלאה של מייק לארגי ולאבאן מרסר, החזירו את השקט לבית־ברנר.

את התוצאות במשחקיה של מכבי חיפה קשה היה לחזות מראש. לצד נצחונות מרשימים מול גליל־עליון והפועל חולון, נוצחו חניכיו של פנחס גרשון ע"י קבוצת תחתית כמו הפועל ירושלים ת'יכר היה חוסר יציבות במשחקם של שחקני עיר הכרמל. בחיפה נעים להתבונן בשחקנים ישראלים, כמו תומר שטיינהאור, ארי רוזנברג, עדי גורדון ודורון שפע, שנותנים את הטון בקבוצה. ביחוד לרוב קבוצות הליגה, מצטיינים החיפאים בכדורסל כחול לבן.

הרכש הטוב ביותר, לפני פתיחת העונה, ביצעה ללא ספק קבוצת בית"ר ת"א, שהחתימה את "מכונת הסלים", רון דייוויס. השחקן שחום העור גילה עד־כה יכולת קליעה מעולה והצעיד את קבוצתו למרכז הטבלה.

בתחתית הטבלה צפוי לנו מאבק חריף נגד הירידה לליגה הארצית בין חמש קבוצות. שתי העולות החדשות, הפועל ירושלים והפועל איתן/גבת מתקשות להתאקלם בליגה הלאומית. למרות שלקבוצת הפועל ירושלים יש שחקנים בעלי יכולת אישית מרשימה, סובלת הקבוצה מחוסר גיבוש קבוצתי ומחוסר ניסיון, שבא לידי ביטוי בשורת הפסדים מיותרים.

בהפועל איתן/גבת ציפינו ליותר. אין ספק, כי שחקנים כמו אלון האורן, שמר הוותיקים, ברעז ינאי ואריאל פרדו, לא מיצו עד־כה את מלוא יכולתם. עובדה זו השתקפה היטב ברוב משחקיה של הקבוצה. למזלה של גבת, היא זכתה במחזור ה־2 בנצחון חשוב מול הפועל ר"ג בביתה. עובדה זו עשויה להיות מכריעה בסיום העונה.

גורלה של מכבי ר"ג תלוי בעיקר ביכולתם של אור גודין וג'ים תומאס. הרמת־גנים נדחקו כצפוי לתחתית הטבלה, אך ביכולתם של גודין ותומאס להשאיר את הקבוצה עונה נוספת בליגה הלאומית.

לאחר סימני שאלה רבים, קמה הפועל ר"ג לתחיה. אברהם המו הצליח לגבש צוות מאוחד של שחקנים, שבהדרגה יצרו קבוצה מלוכדת ולוחמת. שנה של קית בנת לקבוצה מאפשר לרמת־גנים להשאר בתמונת המאבק נגד הירידה עד תום העונה.

חוסר המתח בצמרת הטבלה יגרום במשחקי הסיבוב השני להפניית מירב תשומת הלב למאבקים החריפים בתחתית הטבלה. קבוצות הצמרת יכנסו לתמונה רק במשחקי הגמר סל. אז הם ינסו לתפוס את מכבי ת"א בחולשתה, (בגלל העייפות המצטברת של משחקי גביע אירופה) ולגנוב את כתר האליפות.

קווין מגי השחקן המצטיין של הסיבוב הראשון, קולע לסל אליצור נתניה

● בבריה"מ: במשחק יחיד נפרדו המוליכה דינמו מוסקווה ודינמו קייב בתיקו 1:1. דינמו מוסקווה מוליכה עם 38 נקודות ומשחק חסר.

● ברומניה: סטיאווה בוקרשט ממשיכה להוביל, לאחר נצחון בדרבי על ויקטוריה בוקרשט 0:1. דינמו שניה לפני פטרולול, ויקטוריה, ארג'ש ואולט.

7 ניחשו 14 בטוטו

שבעה משתתפים ניחשו את כל 14 המשחקים שנערכו בשבת האחרונה וכל אחד מהם יקבל 71,427 שקלים.

159 ניחשו 13 משחקים וכל אחד מהם יקבל 1,092 שקלים.

1900 מנחשי 12 משחקים יקבלו 91 שקלים כל אחד.

13,843 משתתפים יתחלקו בפרס הרביעי עבור 11 ניחושים נכונים וכל אחד מהם יקבל 12 שקלים.

66,652 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות ויקבלו 2.40 שקלים כל אחד.

מינימום הפרס הראשון במחזור הבא יהיה 500,000 שקלים. כלל הפרסים יהיו 1,100,000 שקלים.

הדני של רומא, קלאוס ברגרין, מבקיע לרשת יובנטוס במשחק הנצחון 3:0

האלופה האיטלקית בצרות הובסה על־ידי רומא 3:0

למרות שנאלצה להתחלק אתמול בנקודות עם ורונה, לאחר תיקו ללא שערים, הגדילה נאפולי את יתרונה בפיסגה לשלוש נקודות. זאת, בעקבות התבוסה הצורבת של האלופה יובנטוס לרומא בשיעור 3:0. בגלל ההפסד ירדה יובה למקום השלישי, כשאת מקומה תופסת רומא.

היה זה הפסדה השני של יובנטוס העונה והיא נמצאת בחבורה אחת עם אינטר וקומו, לכולן 17 נקודות.

יובנטוס התגוננה בהצלחה במרבית דקות המחצית הראשונה, אולם שעה נפרץ ארבע דקות לפני סיומה, כאשר הדני הבין־לאומי של רומא קלאוס ברגרין בעט לרשת לאחר שקיבל מסירה מדסידרי.

דקה לאחר מכן הוסיף דסידרי שער נוסף, בבעיטה אדירה מטווח קרוב. יובנטוס החמיצה הזדמנות פז להקטין הפיגור, כשסרנה נכשל בביצוע כדור עונשין מהנקודה הלבנה, לאחר הכשלתו של לאודרופ. שער של מנפרדוניה בדקה ה־65 נפסל ומן העבר השני השלים ג'יאניני את תבוסת האלופה, בהבקיעו את השער השלישי (76).

נאפולי נתקלה בהגנת הברזל של ורונה ולמרות יכולתו הוירטואוזית של כוכבה מארדונה, לא השכילה להבקיע שערים.

קומו, אחת משתי הבלתי מנוצחות, גברה על אודינזה 1:3, משלושער של סאלוסורה ג'יונגה.

אמפולי ניצחה את פיורנטינה 0:1, משער של השוודי ג'ונני אקסטרום. בציבות העיר מילאנו סיימו משחקיהן בתיקו אפס. אינטר נגד אוולינו ומילאן מול טורינו. האוסטרי של אוולינו, הלמר שאבנר, הורחק מהשורה.

במשחקים נוספים: אטלאנטה – ברשיה 0:1; סמפדוריה – אסקולי 0:1.

וסטהאם הובסה ע"י סוגרת הטבלה

הפתעה מרעישה נפלה אתמול במשחק הליגה הדרור באנגליה, כאשר סוגרת הטבלה, קבוצת ניוקאסל, מחצה את וסטהאם הלונדונית בתוצאה 0:4.

כוכב המשחק היה הבין לאומי של ניוקאסל, פיטר בירדסלי, שהתעתע בהגנת ה"פטישים" והוליך את חבריו לנצחון הגדול.

ניל מקדונלד הבקיע שער ראשון בדקה ה־29 בנגיחה. שלוש דקות לאחר מכן הוסיף חברו אנדי שער שני ושוב בנגיחה. אותו שחקן השלים את המלאכה בהבקיעו את השער הרביעי, כשקדם לו שער של המוליך ראראן ג'קסון.

הנצחון העלה את ניוקאסל מהמקום האחרון למקום ה־18 בטבלה עם 17 נקודות, כמו ליונייטד וצ'רלטון. מנצ'סטר סיטי ירדה למקום האחרון עם 15 נקודות.

איינדהובן – שביעיה אייאקס – רביעיה

שתי הראשונות בליגה ההולנדית, איינדהובן ואייאקס, הביסו אתמול את יריבותיהן. איינדהובן מוססה את אקסלסיור רוטרדאם 0:7 ואייאקס הסתפקה בנצחון 0:4 על טוונטה.

פיינורד ירדה למקום הרביעי, לאחר הפסד צורב לזוולה 3:0. במקום השלישי טיפסה דן בוס, שסיימה בתיקו 1:1 עם אוטרכט. זוולה ניצחה את אלקמאר 1:3. קבוצתו של איזנגיד רודה לא שיחקה אתמול.

בנפיקה דוהרת בליגה בפורטוגל

בנפיקה הגדילה את יתרונה בראש הליגה הפורטוגזית, לאחר שניצחה אתמול בצורה משכנעת את פורטימוננסה 0:3. האלופה פורטו סיימה בתיקו אפס את משחקה נגד וארזים.

גוימאראש, שלישית, נפרדה בתיקו (1:1) מאקדמיקה. ספורטינג ניצחה את פרנסה 0:1. תוצאות נוספות: בלאבנסאס – אלוואס 1:5; ריו אווה – בואוויסטה 2:3; ברגה – פורטימו 0:3.

אנדרלכט הגדילה יתרונה בפיסגה

אנדרלכט, המוליכה את הליגה הבלגית, הגדילה אתמול את יתרונה לשלוש נקודות, למרות שסיימה בתיקו (1:1) את משחק החוץ שלה נגד סטאנדארד ליאז'. אנדרלכט ניצלה את העובדה שיריבתה העיקרית קלוב ברוז' לא שיחקה. משחק קבוצתו של רוני רוזנטל נגד כירסוטס נדחה.

במשחקים נוספים: ס.צ. ליאז' – גנט 0:1; ברחם – אנטוורפן 1:2; וארגם – סרין 1:4; מולנבאק – רסינג ג'נק 1:2; לוקרן – שארלרואה 1:2; סירקל ברוז' – בוורן 1:1.

נוישאטל ממשיכה לנצח

נוישטל ממשיכה להוליך בליגה השווייצית, לאחר נצחון חלק על אראו 0:3. סיון עלתה למקום השני, לאחר שגברה על לוקרנו 1:5 ותוך ניצול הפסדה של גרסהופרס לסרבט 3:1.

תוצאות נוספות: יאנג בויס – ארו 0:1; בלינזונה – באזל 0:1; לוזאן – שרדהפו 1:7; וסינגן – סנ. גלאן 0:2; צירייך – לוצרן 2:2. ● בהונגריה: מ.ט.ק גברה על איגשטג, בקרב הצמרת 0:1, והישתוותה אליה במספר הנקודות (20). האלאדאס הפסידה לדברשן 0:2, טאטאבניה גברה על ואשאש 1:3 וחיראוטון הכניעה את הונבד 0:2.

הספורט בגולן בין ג'ים וכבאי

[illegible]

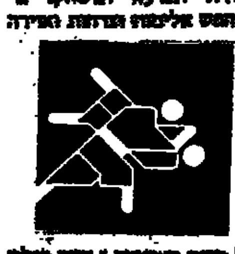

מגיני פ.צ. קלן עוקבים אחרי לינך (בלבן) חלוץ מינשנגלאדבך בליגה הגרמנית

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה להדרכה והפעלה

כנס רכזי תרבות במועצות הפועלים

יתקיים מחר יום ג' 2 בדצמבר 1986 החל משעה 09.30 בבוקר בבית הספר לפעילי ההסתדרות ע"ש ז. ארן, רח' נהרדעא 5 תל־אביב.

סדר יום
★ פתיחה: פסיה בן־דרור מנהלת המחלקה להדרכה ולהפעלה.
★ תכניות פעולה בחודש ההסתדרות: פיני שומר, סגן יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך
מרדכי גני, מנהל המרכז לתרבות ולחינוך
★ הצגת מודלים לתכניות עבודה לחודש ההסתדרות
★ שעת דוד ברגרזון – פיני שומר וגדי וקס – השב המרכז
★ שונות

מרחב התכנון מקומי רחובות
הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה, בקשה לשמוש הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 מחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לשמוש הקלה לקומה נוספת בבנין על חלקה 248 בגוש 3701 רח' שפרינצק 90 רחובות, כך שמספר הקומות בבנין יגיע לסה"כ של 3 קומות במקום 2 קומות המותרים.

כל המעונין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרמלך
יו"ר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות

קבלת מודעות 24 שעות בנדחף
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' דחף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

ראש דפוק

טלוויזיה

מאת אבנר תבורי

דברים קטנים, לכאורה חסרי כל חשיבות, מעמתים אותנו לפתע עם שרידים של תפיסת עולם שהוטמעה בנו במשך שנים ארוכות, וחובטים בנו כמו אגרוף קמוץ ישר בפרצוף. זה קרה לי שוב כאשר ראיתי ביום ששי בטלוויזיה את הצעירה היפה, חיה סמיר, ישראלית־מוסלמית ששרה בלהקת "הורה" ומתגייסת עכשיו ללהקה צבאית.

זה קרה לי בפעם הראשונה בזמן מלחמת לבנון. במטה הפלנגות פגשנו בכמה צעירות, שעסקו שם ביחסי ציבור. הן נראו בדיוק כמו סטודנטיות באוניברסיטת תל־אביב, בלונדיניות מטופחות ונאות, לבושות ברישול אופנתי, בג'ינס ובבעלי התעמלות. כשדיברו אנגלית או צרפתית, לא היתה לנו שום בעיה. אבל כשעברו לשיחה ביניהן בערבית קולחת, פתאום היכו בנו הדיעות הקדומות שלנו בכל עוצמתן. זה לא הסתדר. הדימוי של האשה הערביה, שעליו גדלנו מאז ימי „הסמבה" ועד בכלל, לא התיישב עם הצעירות, החתיכות, הנראות כמוני וכמוך. אשה ערביה זה משהו כבד, עטוף בשמלת בד צבעונית, מטפחת או כאפיה לראשה ובפיה ערבית רווית קולנית ועברית משובשת במבטא של האשם תמיד. צעירה מודרנית ומושכת שמדברת אנגלית במבטא אנגלי, וצרפתית במבטא נקי מכל צליל זר, יכולה להיות כל דבר. היא לא יכולה להיות ערביה.

חיה סמיר, ישראלית שנולדה להורים מוסלמים, הרגישה את הבלתי אפשרי הזה מצידו האחר. ילדה ירושלמית לכל דבר שנולדה וגדלה במציאות הישראלית, ועד גיל שמונה היתה מקובלת בין הילדים כאחת מהם. כשנודע אז שהיא מוסלמית, היא הפכה מיד להיות „ערביה מלוכלכת" שגונבת עטים לילדים. שום דבר לא השתנה בה. הילדים הגיבו בהתאם למה שניתן היה לצפות, תוצאה של חינוך שכולנו מקבלים. חינוך שממנו משתמע, שילדה ישראלית שנראית ומדברת כמו הצברים הירושלמים, לא יכולה להיות שום דבר אחר מלבד צברית ירושלמית, בוודאי שהיא לא יכולה להיות ערביה.

המתח הזה, יוצר התרגשות בלתי צפויה. הרי אין בסיפור של חיה, סיפורה של נערה ישראלית נאה, שמסיבה לשיר והולכת ללהקה צבאית, שום דבר מיוחד. חוסר היכולת שלנו להתמודד עם העובדה שהילדה הזאת היא ערביה מוסלמית, יוצר את המתח העצום שבסיפור הזה. מתח מלאכותי וחסר כל אמת הגיונית. מתח שנוצר בין תפיסת עולם מעוותת לבין מציאות שצריכה להיות פשוטה ומתקבלת על הדעת. מציאות שבה יש ישראלים יהודים, וישראלים ערבים, וישראלים דרוזים, וזה שהם נראים האחד כמו האחר, ומדברים האחד כמו האחר, זה לא משהו שצריך לעשות ממנו ענין גדול.

ביום שבו נוכל באמת ובתמים להרגיש כך, נדע שיש לנו סיבה להיות משהו שהוא יותר מגיטו יהודי מודרני.

גיבור השמפניה

מילים אחרונות על השחקן קארי גרנט שנפטר בליל שבת, בגיל 82

קארי גרנט, מי שלימים היה מודל הג'נטלמן, מאהב השמפניה, נולד למשפחה בריטית ענייה, רחוקה מאד מתדמית החברה הגבוהה שטיפח לו הקולנוע משך ארבעים שנות פעילותו האינטנסיבית, ביותר מ־60 סרטים. גיבורי ה„גרנד סטייל" מסוגו, בחליפות יקרות ופרח בדש, הלכו ונעלמו ואת מקומם החליף הגיבור המחוספס מהחיים. אבל הוא המשיך בשלו, אפילו בשנות השישים המחוספסות הצליח למשוך את הסטריאוטיפ, בכוח אישיות קומית ובילבול חינני, שגם הוא היה לסמלו המסחרי.

בתולדות חייו היתה אירוניה מסוימת. קורות חיים של גיבור מסיבות הקוקטייל, התאימו למיתוס הדרך אל התהילה שטיפחה הוליווד להרבה שחקנים, שבינם לבין חיי החתתוחים וההתנסויות המחוספסות, לא היה דבר. הוא הגיע לארצות הברית מאנגליה בקבוצת תיאטרון נודד (כמו צ'אפלין). בן זוגו של אינגריד ברגמן, קתרין הפבורן, ג'ואן פונטיין, דבורה קר וגרייס קלי, קפץ ושר על בימת הבורלסקה כאחד הליצנים – שקספיר הוא לא דיקלם. ארצות הברית מצאה חן בעיניו והוא החליט להשאר, הופיע פה ושם במופעים בפרוטה ומצא לו משרה על חוף קוני איילנד כמציל.

מגלי הכשרונות של הוליווד גילו אותו בסוף שנות העשרים בניו יורק, על בימת המחזמר. הימים היו ימי עסקים טובים, המחזמר פרח גם בקולנוע, והתעשיה חיפשה בחורים פוטוגניים קלי רגליים. כך זה התחיל. הוא הופיע בתריסר סרטים בתפקיד הבחור היפה ולא היה לכוכב, עד שגילתה אותו מיי ווסט. מיס ווסט דרשה אותו לסירטה „היא עשתה לו עוול" והבחור צימח כנפיים. אגב, מסרט זה לקוחה שורת הפולקלור: „בוא תבקר אותי מפעם לפעם".

דמותו לא השתנתה הרבה אחרי ההצלחה. כל מה שעשה קודם המשיך לעשות בגדול: סטריאוטיפ בן הזוג הרומנטי לצידן של מלכות בד, מלא הומור גמגמני על גבול ההיסטריה הקומית. טווח המשחק שלו היה מוגבל למרות עשרות סרטיו ותפקידיו השונים. בצרה או במבוכה, כטייס, כמאהב, או כקורבן, הוא היה תמיד אותו קארי גרנט: ג'נטלמן שהמצוקה לא התאימה לו ושצרותיו, סבוכות ככל שהיו, לא הדאיגו איש. מתוך המבול שעשה, ישאר כדמות הקלאסית של הקומדיה הקולנועית. גרנט, למזלו היה גם חביבם של בימאים גדולים: היצקוק, קאפרה והוקס שידעו להפיק מרפרטואר האיפיון המוגבל שלו את כל מה שניתן. הוא עצמו אמר על עצמו פעם: „אני משחק את עצמי עד כדי שלמות". בסינמטקים האמריקאיים הוא עדיין גיבור פופולרי מאד – כבר לא מייצרים כאלה.

יגאל משיח

מבאך ועד בורודין

קונצרט

מאת ישראל דליות

התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור, אולם הנרי קראון, 26.12.86

האתגר שהציבו לעצמם המנצח אורי סגל והפסנתרן מיכאל בוגוסלבסקי, לכלול בערב אחד יצירות מסוגים שונים מאת באך, מוצארט, סטרווינסקי ובורודין, גרמה להבאה חלקית. המנצח הפיק מהתזמורת נגינה נלהבת של הסימפוניה השנייה, אחת החשובות מבין היצירות המעטות שחיבר בורודין. בפרשנות של סגל השתקפו התיזמור הצבעוני, הרומנטיות הרוסית הלאומית והצהלה העממית. לעומתה, הסוויטה השלישית ברה מאג'ור מאת באך, נוגנה ללא ייחוד סגנוני ועם אי־דיוקים מרגיזים (במיוחד בחצוצרות). הביצוע גרע מהחן הריקודי והזוהר החגיגי של הסוויטה. במקום הרונדו הקונצרטי לפסנתר ולתזמורת של מוצארט, זוטא מוסיקלית בעלת חשיבות משנית, מוטב היה לבצע אחד מהקונצ'רטות הקצרים שלו. הקפריצ'ו לפסנתר ולתזמורת של סטרווינסקי (רפסודיה מבריקה עם יסודות ג'אז וראגטיים), נוגן בוירטואוזיות שהעניקה ליצירה צביון משעשע. לבוגוסלבסקי יש כישורים להתמודד בהצלחה עם גישתו של סטרווינסקי לפסנתר, כאל כלי נקישה אידיאלי למקצבים מתוחכמים. מתקבל הרושם שהחילופין התכופים במנצחים בעונה זו אינם תורמים לרמתה של התזמורת.

ליכוד שורות כזה כבר לא היה מזמן: זמרי־על לצד דוגמניות־על, כולם מטים שכם במלחמה נגד האיידס במופע ענק שיתקיים מחר בערב ב„סינרמה" ושהכנסותיו כולן קודש למלחמה באיידס. הוגת הרעיון והיוזמת היא **דורין פרנקפורט**, שתתרום את הדגמים לתצוגת אופנה בהשתתפות 40 דוגמנים ודוגמניות, כולם מתנדבים שאירגנה **חלי גולדברג**.

ינחה: **דודי בר־זאב** (בתמונה, בהזדמנות אחרת), ברשימת המשתתפים: **אלון אולארצ'יק, קורין אלאל, דני בסן, להקת „גן עדן", סי היימן, עופרה חזה, ז'ארפול זמבריס, יזהר כהן, רמי לוין, להקת „סיאם", יהודה פוליקר, אסתר שמיר, מיקי שביב.**

ריטה ושלום חנוך לא ישתתפו. הם עושים – כל אחד לחוד – בחו"ל.

לא ספר צמרת

אופרה

מאת יהודה כהן

יהיה זה עוול לטעון שהאופרה „הספר מסביליה" היא יצירת המופת הגדולה של ג'ואקינו רוסיני. נכון יהיה לומר שזו אחת מיצירות המופת שכתב. רוסיני היה גאון רב־צדדי ומהפכן בשדה האופרה. בחידושיו הקדים את שפתו המוסיקלית של ורדי. רעיונותיו וחידושיו באופרה המשעשעת והרצינית גם יחד, נקלטו ופותחו בידי מלחינים מן השורה הראשונה: אופנבאך מצד האופרה המשעשעת ומאיירבר, ואגנר, וכאמור ורדי, מצידה הרציני. טועים האומרים שאין במוסיקה של „הספר מסביליה" כל רגש. בסרנדה של הרוזן אלמביבה, סמוך להתחלת האופרה, באריה של רוזינה בראשית התמונה השניה, ובשלישיה של רוזינה, הרוזן ופיגארו, סמוך לסיום האופרה, טמון רגש רב והרבה תלוי בזמרים, שבידיהם האפשרות לגלות את אשר הטמין המלחין בתוים. בהצגת האופרה בהיכל התרבות, הוכיח הטנור לואיג'י אלווה, בצד טכניקה מושלמת וגמישות רבה, גם את הכושר הזה. למען השלמות, נאלץ לשיר בקול מאופק, ועל כן בשלישיה האמורה, לא הספיקה עוצמת קולו. לעומת זאת היתה זמרתה של שרה דילמה בתפקיד רוזינה, רעננה, אך חסרה את הבשלות הדרושה כדי להביע גם את הצד הרגשי.

מאז האופרה „טנקרד", שכתב רוסיני שלוש שנים לפני „הספר", הוא הכניס בכל יצירה שלו מעין חתימה: מוטיב מקצבי המתחיל ברשרוש ועוצמת קולו הולכת וגוברת לאט־לאט עד לשיא, כשהמפעם אינו משתנה, בדייקנות של שעון. „הקרשנדו הרוסיניאני". הקרשנדו מצוי בקטעים שונים של „הספר מסביליה", אך משמעות מיוחדת יש לו באריית הדיבה של המורה למוסיקה בזיליו, איש התככים, המתאר כיצד דיבה יזומה הולכת ומתפשטת. הזמר המגלם את הדמות, מינו נאוזה, בעל קול הבס המחוספס במקצת, שר את התפקיד ברוח נכונה. הקרשנדו בתזמורת התפתח כאן יפה למדי, אלא שבפתיחה הוא לא התחיל ברשרוש, כנדרש. בהמשך כוסתה נעימתו על ידי קולה השני של סקציית כלי העץ ועל ידי הקרנות.

את התפקיד הראשי, פיגארו, גילם הבריטון ג'ורג' לודמי בקול נאה ורווי, ובזמרה יפה. זמר הבס רומאנו פרנציסקטו, לא שיכנע בקולו, ומשחקו היה כבד־תנועה, אף כי הוא שר את האריה הגדולה שלו בסגנון הולם. בתפקידים הנותרים השתתפו לורימה ברוביזה (ברטה) וקן ימאמרה (קצין במשטרה). מקהלת הגברים ההונגרית היתה טובה. המנצח מישל ששון, ששימש גם כמנהל אמנותי, הפגין בקיאות בתכליל. הוא ניסה לשוות להצגה תנופה, אבל לרשותו עמדה תזמורת גרועה. התפאורה, שעיצב פרופ' מיטו האריסקו, היתה נאה ושימושית להחלפות מהירות. הבמוי של אנטונלו מדאו דיאנו היה שגרתי מאוד וחסר המצאה.

לסיום יש להוסיף דברי שבח על הקרנת התרגום העברי של ישראל אובל, שוודאי עזר לרבים במעקב אחר הטקסט המושר. לעומת זאת, התכניה אמנם מעוצבת יפה מבחינה חיצונית, וסיפור העלילה מודפס במעט באותיות קידוש לבנה, אבל אין בה דבר וחצי דבר על האמנים המשתתפים. כמה מהשמות של הזמרים האורחים משובשים בגירסה העברית. האם זה כל כך קשה לשאול את פיו של אדם היודע לקרוא איטלקית?

לזובר יום הולדת

החודש מציין יום הולדתו ה־200 של המלחין הנחשב לחלוץ התקופה הרומנטית במוסיקה

מאת ישראל דליות

שמו של קרל מריה פון ובר מוכר בארץ בזכות הקטע המפורסם „הזמנה למחול" (בתיזמור של ברליוז או ויינגרטנר), הפתיחות הנפלאות לאופרות „הקלע החופשי", „אוריאנטה" ו„אוברון", והקונצ'רטינו (קונצ'רטו קטן) לקלרנית ולתזמורת (הקלרנית היה חביב במיוחד על ובר). ארתורו טוסקניני סיים את הקונצרט הראשון לחנוכת התזמורת הארצישראלית, ב־26 בדצמבר 1936, בפתיחה ל„אוברון".

במרכזים המוסיקליים בעולם, ביצעו השנה את האופרות הגדולות שהלחין וגם יצירות נדירות שלו. מצער לציין שבארץ אין מבצעים במידה מספקת (אפילו השנה) את יצירותיו של ובר. חשיבותו המיוחדת נעוצה בהיותו רומנטיקאי בכל יישותו. תרומתו היתה, בין השאר, ביצירת קשר הדוק בין המוסיקה והספרות, בתזמור עשיר ושופע דמיון (תוצאת נסיונו כמנצח), בהעמדת דרישות וירטואוזיות חסרות תקדים, למבצעים הסולנים (ביחוד בפסנתר ובכלי נשיפה). ביצירותיו פנה ובר למקורות הפולקלוריים של התרבות הגרמנית הלאומית („הקלע החופשי") ולאקזוטיקה של ארצות רחוקות („אבו חסן"). חרף גאוותו הלאומית, לא היה ובר יהיר ולאומני. בחייו הקצרים, הקשים והסוערים, נלחם בהתמדה לקידומו המוסרי האמנותי. בגיל שש הופיע כשחקן בלהקה משפחתית של אמנים נודדים שניהל אביו, ובהיותו נער כבר עבד כפסנתרן וכמנצח. ובר היה חסר מנוחה ונדד ממקום למקום עד למותו ב־1826, בגיל 40, באנגליה, לשם הגיע לרגל הבכורה של האופרה „אוברון".

לאלה המעוניינים להכיר את ובר במלוא גאוניותו, מומלץ להאזין לאופרות „הקלע החופשי" ו„אוברון" בשלמותן וליצירות הקונצרטיות שלו.

ב„קול המוסיקה" משודרת, בימים אלה, סידרה על ובר חייו ויצירתו.

השמאל מתעורר

מוסד חדש נפתח אמש בתל אביב ו„בוגרשוב" שמו. מדובר בחלל גלריה גדול למדי, המצטרף לחלל קטן יותר שישמש כחדר הסבה ליד דלפק הקפטריה וכאתר ארועים שיתרחשו שם מדי ערב (עיצוב המקום: **יובל גלוסקא**). **אודי אלוני** מנהל את „בוגרשוב", הנמצא, כפי שניתן לתאר, ברחוב בוגרשוב. הוא מבטיח ערבי שירה בהשתתפות משוררים ומבקרי ספרות, ערבי עיון בארכיטקטורה, במוסיקה ובקולנוע, שיוארו בעזרת ציוד הוידאו העומד לרשות „בוגרשוב". בין נותני החסות אפשר לחשוף את שמו גרבוז שישמש אוצר הגלריה (תערוכת הפתיחה היא של **תמר גטר**), **מנחם פרי, מאיר ויזלטיר, גבריאל מוקד, יוסי מר־חיים, אריה פיין**, וכתב העת „סרטים", שיסייעו לארגון לוח הארועים של המקום. אף תחום מהאמנויות לא יקופח ומטעם ההנהלה, מקווים אף להרבות בהקרנת סרטי וידאו־ארט, שהם אגף אמנותי זנוח בארץ. בניגוד למה שהשתמע מפירסומים קודמים, אין המקום בבעלותה של מפלגת ר"ץ או בשליטתה. מתפעלת אותו עמותה עצמאית, ששכרה באמצעות חוזה את המרתף, ששימש בעבר מאות בני נוער בהתאגדויות פוליטיות עקרות ביוזמת השמאל. את עלות תיפעולו השוטף של המקום מקווים המארגנים להשיב בעזרת הקפיטריה ודמי חברות במקום שיופעל כמועדון.

רפסודיה בכחול

הייחוד של שלישיית „בלו בוקס" הוא ההרכב הכלי. ריינר ויינטרשלאדן מוביל בחצוצרה, אלויס קוס בבאס ופטר אייזולד, בכלי הקשה, נותנים את הבסיס הקצבי. אין בהרכב זה כלי הרמוני, עובדה הדוחפת את חבריו, המיומנים מאוד, לפתרונות מוסיקליים מעניינים. האזנה לתקליטם „Sweet Machine" מלמדת על היכולת המרשימה של המוסיקאים הגרמנים, שהגיעו לכאן השבוע לשתי הופעות, כאורחי מכון גתה. קוס, שעל הבאס, מקיש על מיתריו באצבעותיו, בסגנון הפאנקי, ובאמצעות הקשת, להשגת תהודה הרמונית. במשיכת הקשת על המיתרים, הוא מפיק את הצלילים המוכרים המתמשכים. שיתוף הפעולה שלו עם אייזולד – מושלם. האחרון משתמש במגוון האפשרויות העומדות לרשותו כדי להפיק צליל רב רבדי, מוסיקלי מאוד. ויינטרשלאדן, הוא נגן חצוצרה מרתק, שיחסי הציבור אוהבים להשוות ללי מורגן המנוח. הוא נע בין קטעי סולו „מטורפים", חופשיים מאוד, בין אנרגטיות שופעת לקטעי אווירה בנוסח האהוב על אמני „ECM". יחד עם האיכויות האישיות, זהו הרכב מגובש, בעל אוריינטציה „באזית". לא חסר כאן ג'אז סקוטי ברמה גבוהה, אך הרכב ייחודי זה בהחלט ראוי לתשומת לב.

„בלו בוקס" יופיעו מחר במועדון „צוותא", ת"א ולמחרת בתיאטרון ירושלים, באולם רבקה קראון.

אמיר רותם

בולים

דואר עברי ב־30 אלף דולר

מאת אריה לינדנבאום

השבוע עשוי להמכר אחד האוספים המקיפים ביותר של בולי ישראל, מתקופת „הדואר העברי". חברת „מצא", המקיימת מכירות פומביות, מעמידה למכירה ביום רביעי 3.12.86 אוסף נדיר בהיקפו של בולי דואר עברי, שמחירו ההתחלתי הוא כ־30 אלף דולר (!). במכירה יש יותר מ־1200 פריטים שונים, אולם הקבוצה המרוכזת היא של בולי דואר עברי. הפריטים יימכרו כבודדים ולא כאוסף שלם. מדובר בבולי דואר עברי ברביעיות, עם מספרי הגלופה, שוליים, לעיתים שורות ובהרבה מקרים חלקי גליון עם מספרי הגלופה, כולל שני שובלים. כל הפריטים נחשבים כנדירים בצורתם, אך בעיקר בהיקפם. המכירה תתחיל בשעה 17.00 במועדון האגודה התל־אביבית לבולאות, ר"ח הס 16.

בין הפריטים האחרים שבמכירה שלישיית בולי צפת, הידועים ממלחמת השיחרור, כאשר צפת היתה במצור ואנשי ההגנה הדפיסו בולים מקומיים. בול צפת נדיר, בדרך כלל, אולם המיוחד בפריט שבמכירה זו הוא בכך, שזו שלישייה בלתי גזורה עם הקדשה של ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת במלחמת השחרור, המצביעה על אותנטיות של הפריט.

שלישיית בולי צפת מוצעת במחיר התחלתי של 5,250 דולר.

בקבוצת אמצעי תשלום שבמכירה, מוצע שטר מנדטורי של 50 פאונד במחיר התחלתי של 1300 דולר.

היהודי שהטריף לבריטים

דואר בריטניה הנפיק החודש סידרה בת חמישה בולים לכבוד חג המולד הקרב. נושא הבולים הוא אגדות עתיקות ונשכחות הקשורות למנהגי חג המולד, וכאלה שנאספו במרוצת השנים על־ידי מסורות דת שונות ועתה זוכות לתחייה מחודשת.

הדואר בבריטניה מצפה השנה למשלוח של כ־300 מיליון כרטיסי־ברכה לחג המולד ומשום כך הדפיסו חמשת הערכים במהדורות גדולות וזאת בניגוד להתפתחות אצלנו, בה מדי שנה פוחת מספר המברכים לראש השנה באמצעות הדואר.

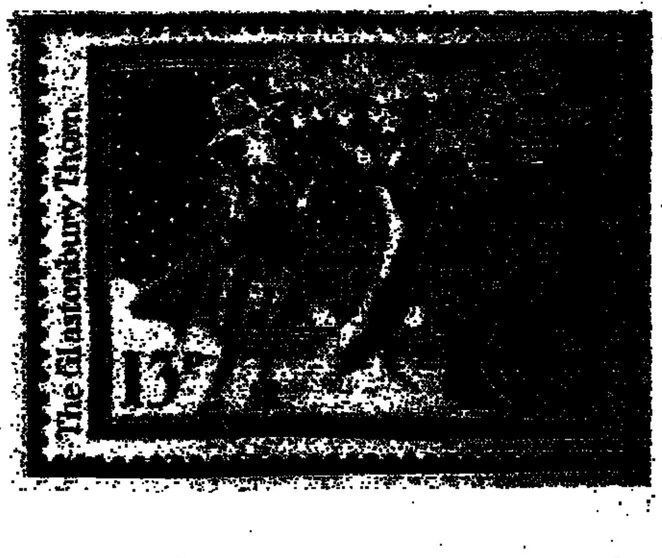

הבולים מתארים חמש אגדות כדלהלן: הבול בערך 13 פני מתאר אגדה עתיקה על בואו של יוסף מאריםתיה שבא לאנגליה להטיף ולכסוף גדודיו צמח בגלסטונבורי, שיח ורדים הפורח פעמיים בשנה, בחג המולד ובאביב (במאה ה־17 נאסר, לספר אגדה זו, אך עתה הותר). האגדה על הופעת האור לעולם, שמקורה בויילס, מופיעה בבול שערכו הנקוב 18 פני ועל זה בערך נקוב של 22 פני, מופיעה האגדה על ישו שציווה לפטרוס להתחד 707 פעם עד מציאת דג אגרי. האומנם יוצאים דייגים בחג המולד לים, תוך תתיר כ"ל, דגים דגים ומחלקים אותם לנצרכים. הבול שערכו 31 פני מראה פעמון כנסיה, מנהג צלצול הפעמון שהונהג על־ידי תומאס וורן כחזרה בתשובה על שהרג את משרתו, שלא טיפל כהלכה בהכנות חג המולד. הבול האחרון, שערכו הנקוב 34 פני, מתאר את הכתרת ה"נער הבישוף (ההגמון)" והוא מחזיר אותנו כ־1000 שנים לאחור. מראשית חודש דצמבר ועד סופו, מוכתר נער מנערי המקהלה של הכנסיה, „הגמון" עד לבואו של ההגמון האמיתי. בתקופה זו הוא זוכה לכבוד, מתנות ולשרותיהם של שאר נערי המקהלה, כיאה לאישיות רמת מעלה. מנהג זה נאסר בתקופת המלכה אליזבת הראשונה וזכה גם הוא לתחיה באיזורים שונים באנגליה.

אגב, בסידרה הבריטית של חג המולד יש גם נקודה יהודית. הבול, בערך נקוב של 13 פני המתאר את שיח הוורדים לזכרו של יוסף מאריםתיאה, עשוי להתקבל על־ידי אספני „יודאיקה" כפריט רצוי, שכן הקדוש הנ"ל אינו אלא יהודי, חבר הסנהדרין שלנו שעליו מסופר כי ביקש ואף קיבל מפונטיוס פילאטוס את גופתו של ישו וקבר אותה בחלקת שדהו (הבול מראה את שיח הוורדים, שצמח לזכרו של יוסף מאריםתיאה).

אוסטרליה לכבוד הנשיא

למרחק בינינו לבין אוסטרליה היה הפעם גם משקל של זמן, הבולים שהונפקו שם לרגל ביקורו הממלכתי של הנשיא הרצוג, הגיעו רק השבוע (שלא באשמת הדואר).

נראה שפרט לאוסטרליה, לא היתה כל הנפקה בולאית לכבוד הנשיא הרצוג. גם זו של אוסטרליה היא תוצאה של תיחכום פרטי, בהיתר ממלכתי.

היזמים באוסטרליה השתמשו בשני פריטים מוכנים, שמועד הנפקתם באוסטרליה נקבע במקרה ל־22 באוקטובר, יום ביקורו של הנשיא הרצוג. בהנפקה הרשמית היו בולים שהוקדשו לשנת השלום והדפסו באופן שבין שני בולים היה פס־ביניים, מעין שובל, בלתי מודפס. הבולים מראים את יונת השלום וכתובת, „שנת השלום הבין־לאומית".

הפריט השני היתה חותמת דואר של היום הראשון – 22 באוקטובר, שהיא ציורית מאד ומראה זוג ידיים משלחות את יונת השלום, סביבה זר עלי זית וכתובת: מלבורן, הופעת יום ראשון, 22 באוקטובר 1986.

אכן, שני הפריטים התאימו מאד לאירוע הממלכתי וכאשר ניתנה הרשות להדפיס הקדשה לנשיא על גבי השובל שבין שני הבולים, נוצר פריט מרשים מעין כמוהו. הנוסח שהודפס על רקע צבע כסף הוא: ביקור ממלכתי של חיים הרצוג, נשיא מדינת ישראל.

על גבי המעטפה הודפסו דגלי שתי המדינות ובאותיות גדולות: שם הנשיא וביקורו הממלכתי באוסטרליה. אכן, מזכרת נאה.

ציפורים באיי הבתולה

באיי וירג'יניה הבריטיים, הופיעה עתה סידרה שניה של בולי ציפורים, המשלימה את המנה הראשונה, שהופיעה עוד בראשית השנה. בסך הכל יש עתה בסידרת הציפורים 19 בולים בערך נקוב של 14.31 דולר.

על מי שאוסף את בולי הציפורים בצורה מקיפה, להכין סכום כסף נכבד, שכן לבולים יש גם 2 מעטפות יום ראשון (14.31 דולר), מנה של 15 בולים עם הדפס רכב „רשמי" שעולה 48.13 דולר, צמדים עם פס ביניים (28.62 דולר) וכמובן קיימת גם צורה של רביעיות (!) אגב, הדולר של איי הבתולה, הוא אמריקאי...

مكان الأصل